

Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka

Kolodvorska cesta 51

6257 Pivka

PARK VOJAŠKE
ZGODOVINE
PIVKA

LETNO POROČILO 2021

Pivka, februar 2022

KAZALO VSEBINE:

1.	PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA	4
1.1.	O JAVNEM ZAVODU – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA.....	4
1.2.	GLAVNA PODROČJA DELOVANJA IN REGISTRIRANA DEJAVNOST ZAVODA	4
1.3.	LOKACIJA POSLOVANJA	6
1.4.	ZAPOSLENI	6
1.5.	SVET ZAVODA	6
2.	POROČILO O OBISKU V LETU 2021	7
3.	PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI V LETU 2021	9
3.1.	UPRAVLJANJE IZLETNIŠKIH TOČK IN DRUGE PONUDBE	9
3.2.	KOMUNICIRANJE IN TRŽENJE	12
3.2.1.	<i>PARK VOJAŠKE ZGODOVINE</i>	12
3.2.2.	<i>OSTALA PONUDBA</i>	14
3.2.3.	<i>SEJMI, TURISTIČNE BORZE TER OBISKI BLOGERJEV IN NOVINARJEV</i>	14
3.3.	SODELOVANJE Z DRUGIMI (TURISTIČNIMI) PONUDNIKI.....	15
3.3.1.	<i>TRIO KRAŠKIH ZNAMENITOSTI</i>	15
3.3.2.	<i>SODELOVANJE S SLOVENSKIMI ŽELEZNICAMI</i>	15
3.3.3.	<i>MUZEJI BREZ MEJA</i>	16
3.3.4.	<i>SODELOVANJE S PORTALOM »POSTANI VOJAK« SLOVENSKE VOJSKE</i>	16
3.3.5.	<i>AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE</i>	16
3.3.6.	<i>ČASNIK VEČER</i>	17
3.3.7.	<i>DESTINACIJA ZELEN KRAS IN OSTALI REGIJSKI TURISTIČNI AKTERJI</i>	17
3.3.8.	<i>PAKETI ZVEZDAR, SELECT BOX IN SELECT CARD TER PRODAJA DARILNIH BONOV</i>	17
4.	DOGAJANJE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	19
4.1.	ORGANIZACIJA DOGODKOV IN PRIREDITEV	19
4.2.	UGODNOSTI IN DOGAJANJE OB OBISKU NA MUZEJSKE DNEVE IN DNEVE S POSEBNIM KULTURNIM POMENOM.....	49
4.3.	VISOKI PROTOKOLARNI OBISKI.....	51
4.4.	VOJAŠKI PROTOKOLARNI OBISKI OB PREDSEDOVANJU SLOVENIJE SVETU EU	56
4.5.	VIDNEJŠI PARTNERSKI IN DRUGI OBISKI.....	62
4.6.	OBISK LOKALNIH ORGANIZACIJ IN SKUPNOSTI	66
4.7.	PARK VOJAŠKE ZGODOVINE NA PARTNERSKIH SREČANJIH DRUGOD.....	66
4.8.	NOVE STALNE IN GOSTUJOČE RAZSTAVE TER MUZEJSKE DOPOLNITVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	66
4.9.	NOVE MUZEJSKE PRIDOBITVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE.....	74
4.10.	VIDNEJŠE DONACIJE PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	80
5.	OBOGATENJA PONUDBA PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE	82
5.1.	MUZEJSKA TRGOVINA MAGAZIN	82

5.2.	LETNA VSTOPNICA ZA OGLED PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE	82
5.3.	ROJSTNODNEVNE ZABAVE ZA OTROKE	83
5.4.	PREŽIVETJE V NARAVI ZA OTROKE	83
5.5.	TEAMBUILDING PROGRAMI	84
5.6.	POHODNIŠTVO IN KROŽNA POT VOJAŠKE ZGODOVINE	85
5.7.	MREŽA POSTAJALIŠČ ZA AVTODOME PO SLOVENIJI	85
5.8.	NEDELJSKA IN PRAZNIČNA VODENJA PO PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	86
5.9.	VODENI OGLEDI DEPOJEV DRŽAVNIH MUZEJEV	86
5.10.	INOVATIVEN PROJEKT VZDRŽEVANJA ZELENIH POVRŠIN	87
5.11.	MOBILNA IGRA VITEZOV IZZIV	87
5.12.	TURISTIČNI BONI21	88
6.	PRIZNANJA IN POSEBNI DOSEŽKI	89
7.	SPONZORSTVO IN DONATORSTVO	90
8.	RAZVOJ IN KAKOVOST TURISTIČNE TER KULTURNE PONUDBE	91
8.1.	PODROČJE DRUŠTVENIH DEJAVNOSTI	91
8.2.	PRIPRAVA IN IZVAJANJE PROJEKTOV	91
9.	RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2021	95

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA

1.1. O JAVNEM ZAVODU – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA

Naloga Javnega zavoda – Park vojaške zgodovine Pivka je upravljanje s kulturno in naravno dediščino ožjega in širšega območja, kreiranje turističnih projektov, njihovo vodenje ter sodelovanje pri turističnem razvoju občine ter regije.

V skladu z ustanovitvenim odlokom zavod upravlja s kompleksom starih pivških vojašnic in podzemnimi utrdami na Primožu.

1.2. GLAVNA PODROČJA DELOVANJA IN REGISTRIRANA DEJAVNOST ZAVODA

Odlok o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/2012 z dne 9. 7. 2010) je bil sprejet na seji Občinskega sveta Občine Pivka in objavljen v Uradnem listu RS št. 54/2010. V letu 2012 je bil po istem postopku sprejet Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 77/2012 z dne 12. 10. 2012), dodatne spremembe so bile sprejete v letu 2013, ko je bil sprejet Odlok o spremembi in dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 90/2013 z dne 30. 10. 2013), ter v letu 2015, ko je bil sprejet Odlok o dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 78/2015 z dne 16. 10. 2015). V letu 2016 je Občinski svet Občine Pivka po skrajšanem postopku sprejel še spremembe Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/10, 77/12, 90/13 in 78/15). 5. člen Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/2010, 77/2012, 90/2013 in 78/15) se je spremenil tako, da so vse dejavnosti označene s črko in petmestno šifro SKD, opredelila se je glavna dejavnost Zavoda: R91.020 (Dejavnost muzejev), seznam dejavnosti se je dopolnil s potencialnimi dejavnostmi, s katerimi bi se Zavod lahko v prihodnosti ukvarjal. V letu 2021 je bil sprejet Odlok o izločitvi organizacijskih enot in preimenovanju javnega zavoda »Zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 64/2021 z dne 23.04.2021), s katerim je bil zavod preimenovan v Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka. Po tem odloku so se iz zavoda izločili: organizacijska enota »Krajinski park Pivška presihajoča jezera«, Ekomuzej in naloge TIC-a.

Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka z vidika uresničevanja javnega interesa v kulturi:

- opravlja naloge s področja varstva kulturne in naravne dediščine ter upravlja z objekti, ki so bili razglašeni za javno infrastrukturo na področju kulture;
- na podlagi zbiralne politike in poslanstva muzeja evidentira, zbira, dokumentira, digitalizira in raziskuje premično ter nematerialno kulturno dediščino;
- zbirke in ostalo dokumentarno gradivo varuje in hrani v skladu s predpisi, standardi in normami muzejske stroke ter poslanstvom muzeja in jih predstavlja javnosti;
- postavlja stalne in občasne razstave ter skrbi za druge oblike predstavljanja v državi in tujini;

- pripravlja, organizira in izvaja izobraževanja, seminarje, predavanja, delavnice, okrogle mize in srečanja;
- pripravlja strokovne podlage, študije, ocene in elaborate;
- posoja muzejsko gradivo za priložnostne razstave in posebne potrebe;
- sodeluje z zainteresiranimi organizacijami, ki v okviru svoje dejavnosti ali v zvezi z njo pripravljajo zbirke, razstave in druge oblike predstavljanja dediščine;
- izdaja strokovne in znanstvene publikacije o gradivu iz svojih zbirk, sintetične monografske študije, razstavne kataloge in poljubne publikacije s svojega področja;
- izdaja zvočne, filmske in druge zapise, ki izhajajo iz poslanstva muzeja;
- strokovno sodeluje s fizičnimi in pravnimi osebami zasebnega prava, ki imajo zbirke premične dediščine, ter sodeluje pri urejanju in predstavljanju zbirk;
- skrbi za izobraževanje svojih strokovnih sodelavcev ter nudi pomoč pri strokovnem izobraževanju strokovnih sodelavcev drugih muzejev in ustanov;
- sodeluje pri slovenskem in mednarodnem kulturnem ter znanstvenem sodelovanju z drugimi muzeji in raziskovalnimi ter izobraževalnimi ustanovami.

1.3. LOKACIJA POSLOVANJA

JAVNI ZAVOD – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA

Kolodvorska cesta 51, 6257 Pivka

+386 (0)31 775 002

info@parkvojaskezgodovine.si

1.4. ZAPOSLENI

Delovna mesta:

1. DIREKTOR ZAVODA – mag. Janko Boštjančič
2. POMOČNIK DIREKTORJA ZA PROGRAM – Boštjan Kurent
3. VODJA KOORDINACIJE – Andreja Požar Vadnjal
4. KOORDINATOR – Teja Morelj
5. GLAVNI RAČUNOVODJA – Marta Penko
6. MUZEJSKI INFORMATOR – Valentina Smrdel
7. MUZEJSKI INFORMATOR – Lorena Jaksetič
8. STROKOVNI DELAVEC – Silvo Čelhar
9. ČISTILKA – Nataša Marič
10. STROKOVNI DELAVEC – Aljaž Jug
11. MUZEJSKI INFORMATOR – Rok Pirjevec
12. MUZEJSKI INFORMATOR – Peter Požar

1.5. SVET ZAVODA

Mihaela Smrdel – predstavnik zainteresirane javnosti/predsednica sveta zavoda

Drago Štunf – predstavnik občinskega sveta

Jože Morel – predstavnik občinskega sveta

Marjana Grčman – predstavnik zainteresirane javnosti

Boštjan Kurent – predstavnik zaposlenih (nadomešča Andrejo Požar Vadnjal)

2. POROČILO O OBISKU V LETU 2021

V leto **2021** smo vstopili z razglašeno epidemijo in nadaljevanjem neugodnih epidemioloških razmer iz leta 2020. Park je bil zaprt cel januar ter skladno s sprejetjem ukrepov za zaprtje države tudi prvih deset dni v aprilu. Zaradi prepovedi množičnega združevanja so bili minulo leto ponovno odpovedani tudi vsi tradicionalni muzejski dogodki (pohodi, predavanja) in prireditve (Festival vojaške zgodovine, Tankovski vikend, Podmorničarski vikend, Europa truck Trial ...).

S postopnim rahljanjem omejitev delovanja zaradi izboljšanja epidemiološke situacije je muzejska dejavnost zlasti v **drugi polovici leta 2021** ob doslednem upoštevanju vladnih ukrepov za preprečevanje širjenja okužb ponovno zaživela v polnem obsegu.

V letu 2021 je Park vojaške zgodovine obiskalo **39.023 obiskovalcev**. V primerjavi z letom 2020, ko si je muzejsko zbirko ogledalo **25.193 obiskovalcev**, je **delež muzejskega obiska porastel za kar 55 %**.

V primerjavi z letom 2020 se je v letu 2021 povečal **delež brezplačnih ogledov**. Park vojaške zgodovine si je namreč v letu 2021 brezplačno ogledalo **2834 obiskovalcev**, medtem ko si je v letu 2020 muzej brezplačno ogledalo **1869 obiskovalcev**. Občuten porast brezplačnih ogledov gre pripisati dejstvu, da smo v drugi polovici leta, ob predsedovanju Slovenije Svetu Evropske unije, gostili tudi več skupin pomembnih predstavnikov evropskih političnih in vojaških vrhov ter odborov Evropske unije, prav tako pa smo zlasti v jesenskem času beležili povečan obisk vojaških skupin.

V kategorijo brezplačnih ogledov sodijo individualni in skupinski ogledi redno zaposlenih v Slovenski vojski, ogledi za občanov občine Pivka, novinarji in poslovni partnerji, unovčenja darilnih bonov, brezplačni ogledi ob odprtju novih muzejskih razstav in prireditve.

OBISK V LETU 2021	
PVZ	35.018
PVZ + podmornica	1.171
Prireditve	/
Brezplačni ogledi	2.834
SKUPAJ	39.023

V sklopu doživljajske ponudbe se obiskovalci poleg ogledov notranjosti podmornice lahko preizkusijo na simulatorjih letenja z **letalom Spitfire** oziroma **letalom MiG-21**. Na **simulatorju letala MiG-21** se je v letu 2021 preizkusilo **2059 obiskovalcev** (v letu 2020: 1412), kar pomeni **45 %** več kot v letu 2020. Na **simulatorju letala Spitfire** se je v letu 2021 preizkusilo **916 obiskovalcev** (Simulator letala Spitfire smo v Park vojaške zgodovine dobili aprila 2021).

Utrdbo na Primožu si je v letu 2021 ogledalo **162 obiskovalcev** (v letu 2020: 309).

V letu 2021 je bilo izvedenih **8 animiranih rojstnodnevnih praznovanj za otroke**, medtem ko se je za **najem vodnika** ob ogledu muzejskih zbirk in razstav odločilo **30 skupin** (v letu 2020: 22). (Storitev najema vodnika doplačajo individualni obiskovalci ali manjše skupine, ki se odločijo za voden ogled muzeja).

Minulo leto si je muzej ogledalo **238 organiziranih skupin**, od tega je bilo **78 šolskih skupin in drugih skupin mladih**, ostalih skupin je bilo **160** (skupine gasilcev, veteranov, upokojencev, vojaških skupin, invalidnih organizacij, mladinski centri, prijateljski in družinski izleti ter agencijski izleti). Med šolskimi skupinami prevladujejo obiski osnovnošolskih skupin, smo pa v minulem letu beležili porast obiska mladinskih centrov in vzgojnih zavodov.

Park vojaške zgodovine je v letu 2021 obiskalo **11 tujih skupin** (v letu 2020: 9), od tega 7 skupin z vodenjem v angleščini, 2 z vodenjem v nemščini in 2 italijanski skupini.

Žal je tudi v minulem letu epidemiološka situacija vplivala tudi na prihode tujih gostov. Tujci vsako leto predstavljajo pomemben delež letnega obiska. V letu **2021** smo zabeležili **3551 tujih obiskovalcev**, s čimer se je njihov delež v primerjavi z letom 2020 povečal za **45 %** (v letu 2020: 2443 tujih obiskovalcev).

Med tujimi obiskovalci so v minulem letu prednjačili gostje iz **Nemčije** (33 % tujih obiskovalcev), **Italije** (16 % tujih obiskovalcev), **Češke** (9% tujih obiskovalcev) in **Avstrije** (8 % tujih obiskovalcev).

Že drugo leto zapored smo zabeležili največji delež tujih obiskovalcev iz Nemčije, ki so po številu prihodov nadomestili italijanske goste.

Na **postajališču za avtodome** je leta **2021** prenočilo **357 uporabnikov** (v letu 2020: 104 uporabnikov). Med uporabniki jih je bilo največ iz **Nemčije** (170, v letu 2020: 35), sledijo uporabniki iz **Slovenije** (106, v letu 2020: 43), **Nizozemske** (12) in **Češke** (12).

3. PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI V LETU 2021

3.1. UPRAVLJANJE IZLETNIŠKIH TOČK IN DRUGE PONUDBE

Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka upravlja s Parkom vojaške zgodovine, podzemnimi utrdami na Primožu, Krožno potjo vojaške zgodovine in počivališčem za avtodome, poleg tega pa še vedno opravlja funkcijo občinskega Turističnoinformacijskega centra. Naloge in pristojnosti, vezane na upravljanje Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer, Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera, Čistilne naprave Živa in Kina Pivka, pa je v upravljanje prevzel Zavod za turizem Pivka.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine ni le največji muzejski kompleks v Republiki Sloveniji, Park je tudi edini evropski vojaški muzej, kjer najdete vse od najstarejših lokov do izjemne zbirke tankov in vojaških letal. Zelo atraktivna je tudi muzejska zbirka »XXL« eksponatov, v katero spadajo nemška vojaška lokomotiva iz II. svetovne vojne, diverzantska podmornica P-913, ki si jo obiskovalci lahko ogledajo tudi odznotraj, helikopter MI-8 in policijski čoln P-111. Za obiskovalce pa sta v Parku na voljo tudi simulatorja letenja z letaloma MiG-21 in Spitfire, ki predstavljata eno od glavnih muzejskih doživetij.

Park vojaške zgodovine kot sodobno muzejsko središče ponuja še mnogo več – muzejsko restavracijo, dobro založeno muzejsko trgovino, počivališče za avtodome in mrežo prijetnih sprehajalnih in pohodnih poti.

V Parku vojaške zgodovine Pivka obiskovalce vabimo tudi na ogled podzemne **UTRDBE ALPSKEGA ZIDU NA PRIMOŽU**. Do utrdbe je urejena tematsko-učna »Pot do utrdb Alpskega zidu«. Ta povezuje stare vojašnice pri Pivki, nekdanji vojaški poligon na Koti 110 (613 m) in Primož (718 m), kjer je italijanska vojska v 30. letih 20. stoletja zgradila mogočno podzemno utrdbo. Topniška utrdba na Primožu je bila poveljniška utrdba zaporne skupine utrdb okrog Pivke. Ob poti je postavljenih pet večjih in pet manjših informativnih tabel o naravnih, kulturnih in zgodovinskih zanimivostih Pivške kotline. Z vodnikom se lahko sprehodite tudi v notranjost podzemne utrdbe ter si ogledate 500 m podzemnih rogov in notranje prostore utrdbe.

KROŽNA POT VOJAŠKE ZGODOVINE

Štirinajst kilometrov dolga tematska učna pot se z izhodišča v Parku vojaške zgodovine, muzejskem središču z bogato zbirko vojaške zapuščine, vzpne do kaverne iz prve svetovne vojne na nekdanjem vojaškem poligonu in naprej do vrha Primoža, na katerem kraljuje nekdanja mogočna podzemna topniška utrdba Alpskega zidu z ohranjenimi podzemnimi tuneli, bojnimi položaji, skladišči streliva in bivalnimi prostori. Spustu v dolino sledi ponovni vzpon na greben Šilentabora, ki osupne s panoramskim razgledom nad Pivko. Nekdaj je na grebenu stal eden največjih utrjenih kompleksov na Slovenskem za obrambo pred turškimi vpadi, danes pa pohodnike na vrhu pozdravi prenovljena cerkev sv. Martina.

Pot se v sklepnem delu spusti do turistične vasi Narin, preden se zaključi na izhodiščni točki v Parku vojaške zgodovine.

TURISTIČNOINFORMACIJSKI CENTER PIVKA in »VISIT PIVKA«

TIC Pivka oz. Turističnoinformacijski center Pivka je namenjen domačinom, okoliškim prebivalcem in obiskovalcem od drugod. Deluje v Parku vojaške zgodovine z namenom zbiranja in posredovanja turističnih informacij iz bližnje okolice kot tudi z območja celotne Slovenije.

V TIC-u je na voljo veliko brezplačnih publikacij o Pivki, okoliških krajih, Ljubljani in Sloveniji, publikacije sorodnih in partnerskih organizacij, na policah pa so razvrščeni tudi raznovrstni turistični zemljevidi.

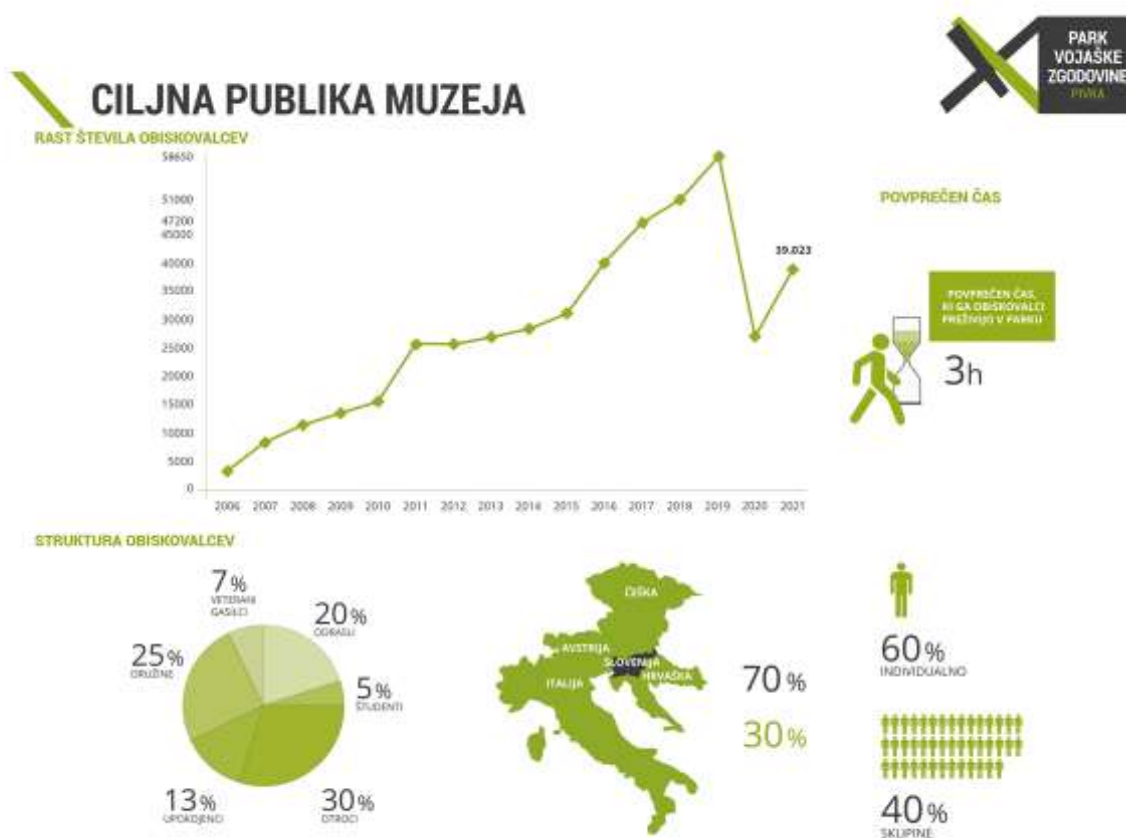
V muzejski trgovini Magazin pa so poleg maket, oblačil, pripomočkov za raznovrstne zunanje aktivnosti, spominkov in igrač na voljo tudi razni domači izdelki s Pivškega in širšega regijskega območja.

3.2. KOMUNICIRANJE IN TRŽENJE

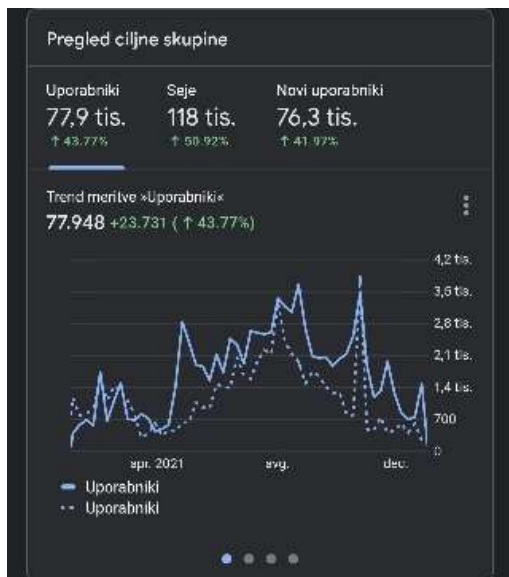
3.2.1. PARK VOJAŠKE ZGODOVINE

Leto 2021 je, podobno kot v letu 2020, močno zaznamovalo nadaljevanje epidemije, ki je omejila turistično-muzejsko dejavnost, zaustavila turistične tokove in predružačila zastavljene načrte nadaljnjega razvoja. Park vojaške zgodovine so še zlasti prizadeli omejevanje obiska, zgodnjepomladanski in poznojesenski izpad obiska organiziranih skupin, še posebej šolskih, in ponovna odpoved sklopa tradicionalnih muzejskih dogodkov, ki sicer s pestrim dogajanjem vsako leto pritegnejo veliko število obiskovalcev ter predstavljajo pomembno promocijsko sredstvo. Kljub temu je Park s prilagojenimi oglasnimi aktivnostmi in prilagajanjem komunikacij ter komunikacijskih kanalov uspešno promoviral tako sam muzej kot tudi Pivko oziroma regijo. Pomembna prednost je bila prepoznavnost med slovenskimi gosti, ki je skupaj z uvedbo *Bonov 21* v letu 2021 povečala obisk za kar 46 % v primerjavi z letom prej.

Oglaševanje je v letu 2021 temeljilo zlasti na domačem trgu, kar se je tudi obrestovalo v smislu povečanega obiska. Park s ciljnim javnostmi komunicira po različnih kanalih: po spletni strani, socialnih omrežjih (Facebook, Twitter, YouTube, TripAdvisor, Instagram, Tik Tok) in različnih medijih. V zadnjih letih dajemo večji poudarek spletnemu oglaševanju, kar se je izkazalo kot učinkovito orodje. Izjemno rast sledilcev zaznavamo zlasti na Instagramu in Facebooku.

Promocijski video Parka (<https://www.youtube.com/watch?v=aRsJEl-vHhc&t=11s>), izdan v več jezikovnih različicah, smo oglaševali tudi na našem YouTube kanalu.

V letu 2021 smo poskušali še okrepiti komunikacijo na vseh socialnih omrežjih, kjer smo bili deležni izjemno dobrega odziva, ki se je odražal tudi na obisku, predvsem v poletni sezoni ter v času praznikov in šolskih počitnic. Pomemben napredek je bil tudi v obisku spletne strani, kjer je bil obisk na letni ravni večji kar za 43 % (Slika 1: Število ogledov spletne strani Parka vojaške zgodovine – primerjava 2020/2021).

Dogajanje v Parku je običajno medijsko dobro pokrito ter generira večje število objav v regionalnih in nacionalnih medijih. Redno so članki o nas objavljeni v *Pivškem listu*, *Primorsko-notranjskih novicah*, *Primorskih novicah* ipd. V letu

2021 je bilo tudi na nacionalnem nivoju objavljenih kar nekaj odmevnih dogodkov, kot so odprtje stojnice MORS v Parku vojaške zgodovine, prihod novega simulatorja letenja Spitfire IX, Mednarodni muzejski dan, odkritje spomenika na Suhorju, odprtje razstave *Ponosni na Slovenijo* (v sodelovanju z UKOM-om), osrednja prireditev Občine Pivka ob dnevu državnosti, Srednjeveški dan, protokolarni obiski v sklopu predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU, obisk predsednika Vlade Republike Slovenije ...

Daleč najbolj odmeven dogodek tako v klasičnih medijih kot na socialnih omrežjih pa je bil prevoz policijskega čolna P-111, o katerem so poročale praktično vse medijske hiše v Sloveniji. Pričakujemo, da se bo medijska pokritost dogodka poznala tudi v povečanem obisku v letu 2022.

V letu 2021 smo ohranili partnerstvo Avto-moto zveze Slovenije, ki združuje že več kot 80.000 članov. V zameno za reklamiranje po njihovih kanalih Park članom nudi 15-odstotni popust za osnovni ogled razstav in zbirk. Poleg brezplačnega osnovnega obiska za občane Občine Pivka in pripadnike aktivne sestave SV, je bila, v luči financiranja, ta ugodnost razširjena tudi na aktivne pripadnike Policije RS.

Park vojaške zgodovine je v letu 2021 distribuiral več različnih tiskovin informativnega značaja, ki so bile namenjene opisu Parka in okoliških znamenitosti. Tiskovine smo distribuiral na različne točke (Petrolovi bencinski servisi, sobodajalci in hoteli v regiji ter širši okolici, TIC-i in turistične znamenitosti, železniške postaje, določene frekventne točke na Hrvaškem in v Italiji), kjer se potencialni obiskovalci lahko seznani s turistično ponudbo Parka in občine Pivka v celoti.

Sejemska dejavnost je bila v letu 2021 zaradi koronavirusa zelo okrnjena. Poleg sodelovanja z RDO Zeleni Kras smo bili prisotni samo na Sejmu za 3. življenjsko obdobje. V sodelovanju z RRA Zeleni kras smo organizirali študijsko turo za učitelje in več gostovanj vplivnežev, zlasti poznane slovenskega Youtuberja Bitu Severja, katerega video je že presegel 50.000 ogledov.

Oglaševali smo tudi v različnih domačih revijah (*Avtodom, Gasilec, Lipov list, Slovenska vojska*) in na slovenskih radijih (Capris, Hit, Radio 1, Radio 94, Aktual, Robin, Štajerski val ...). Zelo uspešno je bilo zlasti oglaševanje v rubriki Muzejalisti na Radiu Aktual.

Dodatnih jumbo panojev v letu 2021 nismo najeli, oglaševali smo zgolj na naših obstoječih panojih v Pivki in Lipici. V Pivki imamo postavljene tudi tri večje fasadne grafike.

V letu 2021 smo posebno pozornost v trženju posvetili šolam in obeleževanju 30-letnice samostojnosti RS. Zlasti pomemben je bil projekt »Zbrali smo pogum«, ki smo ga v sodelovanju z Arhivom RS in Zavodom za šolstvo uspešno zaključili sredi leta 2021 z novinarsko konferenco.

Ob zavedanju da je za ponoven zagon turizma v regiji ključno medsebojno povezovanje, je Park vojaške zgodovine še okrepil sodelovanje z osrednjima turističnima ponudnikoma s kraškega območja – Parkom Škocjanske jame in Kobilarno Lipica pod okriljem blagovne znamke *Trio kraških znamenitosti*. Tako je bil tudi v letu 2021 ohranjen vzajemen 25 % popust na vstopnine. Podobno sodelovanje smo v letu 2022 pričeli tudi s tremi nacionalnimi muzeji, ki gostujejo v kompleksu Parka vojaške zgodovine.

3.2.2. OSTALA PONUDBA

S spremembo statusa in ustanovitvijo novega Zavoda za turizem je nanj prešlo tudi upravljanje občinskega TIC-a, Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer, Kina Pivka ter Centra Dina. Kljub temu je Park do konca leta 2021 skrbel za objave pod blagovno znamko »VisitPivka«, ki bo v letu 2022 tudi prešla v upravljanje novega zavoda. V Parku se je ohranil muzejski TIC, z novim zavodom pa načrtujemo tesno sodelovanje in skupna prizadevanja k privabljanju in zadrževanju obiskovalcev tako v občini Pivka kot v regiji.

3.2.3. SEJMI, TURISTIČNE BORZE TER OBISKI BLOGERJEV IN NOVINARJEV

29. 9.–1. 10. 2021	Festival za tretje življenjsko obdobje
--------------------	--

3.3. SODELOVANJE Z DRUGIMI (TURISTIČNIMI) PONUDNIKI

3.3.1. TRIO KRAŠKIH ZNAMENITOSTI

Park vojaške zgodovine se kot ena izmed večjih in bolj obiskanih turističnih točk v tem delu Slovenije že šesto leto povezuje s preostalima dvema večjima znamenitostma na krasu, Parkom Škocjanske jame in Kobilarno Lipica.

Med pomembnejšimi aktivnostmi sodelovanja med partnerji je zagotovitev popustov za obiskovalce ob obisku dveh ali več točk. Obiskovalci tako ob obisku ene izmed treh destinacij prejmejo kupone, s katerimi lahko na drugih dveh točkah uveljavljajo popust. V letu 2020 smo sporazum nadgradili z dvigom popusta na ceno vstopnice pri enem izmed partnerjev ob predložitvi manj kot tri mesece stare vstopnice drugega partnerja iz prvotnih 15 % na 25 %, ugodnost ob skupnem obisku pa smo ohranili tudi letu 2021. Poleg tega skupaj nastopamo v marketinških akcijah ter se predstavljamo na sejmišjih v Sloveniji in tujini.

Tekom leta je vsak izmed partnerjev poskrbel tudi za večjo promocijsko akcijo blagovne znamke »Kraški trio«.

Še vedno poteka tudi prodaja skupne darilne kartice Selectcard, tj. vrednostne kartice, ki je unovčljiva pri katerem koli od treh ponudnikov. Kartica se prodaja na vseh pomembnih maloprodajnih mestih, kot so Spar, Mercator, Tuš, 1001 Dar, DZS, Mladinska knjiga, Big Bang, Office&More, Pošta Slovenije ter tudi na Petrolovih in OMV črpalkah (<http://www.selectbox.si/prodajna-mesta/>).

3.3.2. SODELOVANJE S SLOVENSKIMI ŽELEZNICAMI

Slovenske železnice, Občina Pivka in Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka imajo sklenjen sporazum o sodelovanju pri turističnem razvoju največjega muzejskega kompleksa v Sloveniji, Parka vojaške zgodovine v Pivki, ter drugih turističnih zanimivostih v občini Pivka, hkrati pa tudi o oblikovanju skupnih storitev v javnem potniškem prometu. Kljub epidemiji smo v letu 2021 beležili predvsem individualni obisk Parka z uporabo vlaka, med letom pa so bile s tem namenom obnovljene tudi usmerjevalne označbe med železniško postajo in Parkom.

3.3.3. MUZEJI BREZ MEJA

Park vojaške zgodovine sodeluje v akciji »Muzeji brez meja«, v katero je vključenih več kot 20 muzejev iz Slovenije, Italije in Hrvaške.

V okviru skupnega partnerstva sodelujočih muzejev je že od leta 2017 dalje vsem obiskovalcem omogočena čezmejna ugodnost: v roku 20 dni od obiska enega od sodelujočih partnerskih muzejev lahko obiskovalci pri obisku katere koli druge partnerske ustanove izkoristijo 50-odstotni popust pod pogojem, da gre za ustanovo iz ene izmed dveh sosednjih držav. Več o akciji si lahko preberete na www.muzejibrezmeja.eu.

Podpisniki sporazuma Muzeji brez meja

3.3.4. SODELOVANJE S PORTALOM »POSTANI VOJAK« SLOVENSKE VOJSKE

V letu 2021 smo še poglobili sodelovanje s spletnim portalom »Postani vojak«, ki redno oglašuje in promovira Park vojaške zgodovine po svojih medijskih kanalih. Slednji imajo precejšnji doseg, saj gre za enega osrednjih portalov Slovenske vojske. Park zagotavlja tudi nagrade za redne nagradne spletnega portala, pri čemer vsakič dosegajo velik domet in s tem dodatno seznanjajo zainteresirano javnost z muzejskimi aktivnostmi.

3.3.5. AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE

Z letom 2020 smo postali partner Avto-moto zveze Slovenije, ki združuje več kot 80.000 članov. V zameno za reklamiranje po njihovih kanalih Park članom nudi 15-odstotni popust za osnovni ogled razstav in zbirk. O ugodnosti, ki jo zagotavljamo članom AMZS-ja, obveščamo po komunikacijskih kanalih, kot so e-novice, *Motorevija*, na družbenih omrežjih Facebook, Twitter in Instagram ter na spletni strani www.amzs.si. Velik delež

promocijskih aktivnosti in skupne ponudbe je v letu 2021 potekal tudi prek objav spletnih vplivnežev.

3.3.6. ČASNIK VEČER

V letu 2021 je Park vojaške zgodovine s časnikom *Večer* sklenil dogovor o prodaji paketa družinskih in individualnih darilnih bonov muzeja. Naročniki časnika *Večer* so tako lahko na uredništvu časopisa kupili vstopnice za osnovni ogled Parka vojaške zgodovine po znižani ceni. Sodelovanje s časnikom je potekalo v okviru projekta »Zbrali smo pogum«, za katerega je arhiv *Večera* Parku vojaške zgodovine odstopil veliko fotografskega dokumentarnega gradiva.

3.3.7. DESTINACIJA ZELENI KRAS IN OSTALI REGIJSKI TURISTIČNI AKTERJI

Dobro sodelovanje imamo vzpostavljeno tudi z Regionalno destinacijsko organizacijo RDO Zeleni kras. Redno se sestajamo na koordinacijskih sestankih, skupaj se udeležujemo sejmov in turističnih borz, sodelujemo pri pripravi marketinških akcij v Sloveniji in tujini, veseli pa smo zlasti obiskov tujih blogerjev, novinarjev in agentov, ki nam jih pomagajo privabiti v regijo.

Ker je RDO Zeleni kras registrirana tudi za opravljanje agencijske dejavnosti, v sodelovanju z njimi pripravljamo tudi skupne ponudbe za skupine. V letu 2021 sta bila v sodelovanju z RDO-jem organizirana tudi dogodek Skrivna večerja in strokovna ekskurzija za učitelje v Park vojaške zgodovine, Notranjski muzej Postojna in Notranjski regijski park.

Dobro sodelujemo tudi s Turizmom Postojna, TIC-em Ilirska Bistrica, Muzejem Krasa in drugimi. Skupaj pripravljamo skupne ponudbe za zaključene skupine in si pomagamo pri distribuciji promocijskega materiala po Sloveniji, Italiji in Hrvaški.

3.3.8. PAKETI ZVEZDAR, SELECT BOX IN SELECT CARD TER PRODAJA DARILNIH BONOV

V Parku vojaške zgodovine vzporedno z vse večjo prepoznavnostjo na nacionalni ravni zaznavamo tudi povečano povpraševanje obiskovalcev po možnosti podaritve vstopnic za ogled Parka vojaške zgodovine kot darila. S tem namenom smo tudi v letu 2021 nadaljevali sodelovanje z več partnerji s področja oblikovanja in prodaje tematskih darilnih paketov in darilnih kartic, ki so ponudbo Parka vojaške zgodovine vključili v svoj prodajni darilni program. Kot zelo uspešno se je izkazalo sodelovanje s podjetjem Zvezdar d.o.o., ki se na tržišču predstavlja z različnimi tematskimi darilnimi paketi, v katere je zajet darilni bon za obisk destinacije po izbiri iz priloženega kataloga turističnih točk. Bon za obisk Parka

vojaške zgodovine je v okviru sodelovanja s podjetjem Zvezdar vključen v več tematskih darilnih paketov, pri čemer je v paket všteti ogled Parka vojaške zgodovine z vodenim ogledom notranjosti podmornice za celo družino.

Družinski ogled Parka vojaške zgodovine in notranjosti podmornice je še vedno tudi del ponudbe darilnih paketov Selectbox.

Skupaj s Kobilarno Lipica in Parkom Škocjanske jame imamo v prodaji skupno darilno kartico SelectCard. Vsi trije turistični ponudniki smo v darilno ponudbo vključeni v okviru skupnega darilnega paketa Trio kraških znamenitosti, ki je na voljo na številnih prodajnih mestih širom Slovenije. Darilna kartica Trio kraških znamenitosti je odlična ideja za darilo, saj prejemniku nudi možnost unovčenja vrednosti na kartici za ogled ene izmed treh destinacij.

V letu 2021 se je nadaljevala odlična prodaja darilnih bonov. Skupno je bilo v letu 2021 prodanih 63 družinskih darilnih bonov (2020: 28) in 195 individualnih (2020: 137).

DARILNI BON

Velja do _____ Št. bonus _____

☐ oseba ☐ družina

☐ za ogled razstav in zbirk

☐ za ogled razstav in zbirk in notranjosti podmornice

☐ za izkušnjo letenja z letalom MiG-21

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA
Kolodvorska cesta 51, 6257 Pivka, M: +386 (0)31 775 002
E: info@parkvojaskzegodovine.si, W: www.parkvojaskzegodovine.si

Bon ni izplačljiv v gotovini. Za ogled notranjosti podmornice in izkušnjo letenja z letalom MiG-21 se je potrebno predhodno najaviti na telefonski številki +386 (0)31 775 002.

4. DOGAJANJE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

4.1. ORGANIZACIJA DOGODKOV IN PRIREDITEV

29. 1. 2021	Slovesna predaja nove promocijske stojnice Slovenske vojske v muzejsko postavitvev
4. 3. 2021	Novinarska konferenca podjetja Toyota ob lansiranju novih vozil Toyota Hilux in Toyota Highlander na trg
19. 3. 2021	Koncert Orkestra in zbora ameriške vojske v Evropi ter Orkestra Slovenske vojske
21. 4. 2021	Odkritje spominske plošče ob 10. obletnici prihoda podmornice P-913 Zeta
4. 5. 2021	Slovesnost ob zagonu simulatorja letenja z letalom Spitfire IX
5. 5. 2021	Strokovni posvet o možnostih rekonstrukcij in digitalizacije kulturne dediščine v sklopu projekta »Arheološke e-krajine Podonavja«
12. 5. 2021	Novinarska konferenca ob podpisu sporazuma o nadaljnjem sodelovanju Parka vojaške zgodovine, Parka Škocjanske jame in Kobilarne Lipica v okviru znamke Trio kraških znamenitosti (dogodek gostil Park Škocjanske jame)
17. 5. 2021	Podpis sporazuma o organizacijskem, strokovnem, promocijskem in tržnem sodelovanju med Muzejem novejšje zgodovine Slovenije (MNZS), Narodnim muzejem Slovenije (NMS), Tehniškim muzejem Slovenije (TMS) in Parkom vojaške zgodovine (PVZ)
18. 5. 2021	Mednarodni muzejski dan v Parku vojaške zgodovine
3. 6. 2021	Spletni simpozij »Tragedija 1941«
4. 6. 2021	Odkritje spomenika padlemu britanskemu lovskemu letalu Spitfire MH980 na Suhorju
13. 6. 2021	Predstavitev ob zaključku pedagoško-zgodovinskega projekta »Zbrali smo pogum«
14. 6. 2021	Odprtje fotografske razstave <i>Ponosni na Slovenijo – 30 let</i>
19. 6. 2021	Poletna muzejska noč
23. 6. 2021	Slovesnost ob 30. obletnici osamosvojitve Slovenije
25.–27. 6. 2021	Praznujte z nami! Dan državnosti v Parku vojaške zgodovine
28. 6. 2021	Odprtje dopolnitve razstave <i>Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije</i>
2. 7. 2021	Predstavitev knjige <i>Krogla in medalje</i>
15. 7. 2021	Preživetje v naravi za otroke
15. 7. 2021	Dogodek v sklopu programa »Kino na prostem«: projekcija dokumentarnega filma »Slovenec, ki je preletel stoletje« in ogled fotografske razstave Fotokluba Sušec <i>Gradovi Zelenega krasa</i>
13. 8. 2021	Preživetje v naravi za otroke
20. 8. 2021	Pohod na Primož in ogled notranjosti podzemne utrdbe
25. 8. 2021	Strokovna ekskurzija za učitelje v Park vojaške zgodovine, Notranjski muzej Postojna in Notranjski regijski park
28. 8. 2021	Poletni pohod po Krožni poti vojaške zgodovine z degustacijo lokalnih dobrot
29. 8. 2021	Srednjeveški dan v Parku vojaške zgodovine

8. 9. 2021	Predstavitve zbornika <i>Vezisti in veze</i>
10. 9. 2021	4. Ecorally Mahle s postankom v Parku vojaške zgodovine
30. 9. 2021	Skrivna večerja
12. 10. 2021	Predstavitve animiranega prikaza bombardiranj v drugi svetovni vojni
21. 10. 2021	Predstavitve znanstvene revije <i>Dileme 1/2021</i> in predavanje prof. dr. Tomaža Kladnika, posvečeno 30. obletnici vojne za Slovenijo
25. 10. 2021	Odprtje gostujoče razstave <i>Sanje imajo to čudno lastnost, da se včasih uresničijo</i>
24. 11. 2021	Zaključek operacije »Argo II« – prevoz policijskega čolna P-111
23. 12. 2021	Izid knjige o plebiscitu <i>Zbrali smo pogum – stopili smo skupaj</i>

V PARKU NA OGLED NOVA PROMOCIJSKA STOJNICA SLOVENSKE VOJSKE

Konec januarja je Pivko obiskal minister za obrambo mag. Matej Tonin. Uvodoma se je ustavil na Občini Pivka, kjer sta z županom Robertom Smrdeljem podpisala program sodelovanja pri projektu Park vojaške zgodovine. V drugem delu obiska pa je kot slavnostni govornik na manjši slovesnosti v Parku vojaške zgodovine predal namenu novo promocijsko stojnico Slovenske vojske.

Program sodelovanja je dokument, ki opredeljuje skupne aktivnosti Parka in Slovenske vojske za leto 2021. Leto, v katerem smo obeležili 30-letnico samostojnosti Republike Slovenije, je bilo za sodelovanje med parterjema posebej pomembno, saj je ohranjanje zgodovinskega spomina na osamosvojitve Republike Slovenije in vojno leta 1991 osnovno poslanstvo Parka. Program je podrobneje določil tudi več aktivnosti, namenjenih promociji Slovenske vojske in vojaških poklicev ter pridobivanju novih kadrov.

Ena izmed točk programa sodelovanja je predvidela tudi umestitev nove stalne promocijske točke v Paviljon A Parka vojaške zgodovine. Minister je v kratkem nagovoru ob formalni predaji stojnice izrazil zadovoljstvo, da se Park sistemsko vključuje v promocijo Slovenske vojske in aktivnosti za pridobivanje novih kadrov. Tudi direktor Parka mag. Janko Boštjančič je izrazil veselje nad novo pridobitvijo in poudaril, da pri Parku ne gre za muzej v ozkem pomenu besede, ampak za muzejsko središče, ki ponuja obiskovalcem celostno doživetje in ne skriva ambicije, da še zlasti pri mladih generacijah vzbuja domoljubje ter promovira vrednote, za katere si prizadeva tudi Slovenska vojska.

NA SPLETNEM KONCERTU V PARKU ZADONELO SOZVOČJE VOJAŠKIH ORKESTROV

Ameriško veleposlaništvo v Sloveniji je marca v Parku vojaške zgodovine pripravilo koncert Orkestra in zbora ameriške vojske v Evropi ter Orkestra Slovenske vojske. Dogodek je predstavljal svojevrsten uvod v obeleževanje in praznovanje 30. obletnice samostojne Slovenije, zato je bil umeščen v del muzeja, ki je posvečen temu obdobju. Po besedah predstavnice ameriškega veleposlaništva Jean B. Leedy sta bili priprava in izvedba dogodka odraz skupne ljubezni obeh narodov do kulture. Vrhunski glasbeniki obeh vojsk so za publiko, ki je dogodek lahko spremljala v živo prek spleta, predstavili le delček svojega bogatega repertoarja, a jim je kljub temu uspelo pripraviti odlično vzdušje in zagotoviti navdušenje poslušalcev.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE OB 10. OBLETNICI PRIHODA PODMORNICE

V Parku vojaške zgodovine sta konec aprila, ob deseti obletnici prihoda podmornice P-913 Zeta, ministrica za obrambo Črne gore dr. Olivera Injac in minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matej Tonin odkrila spominsko ploščo.

Podmornico iz flote nekdanje Jugoslovanske vojne mornarice je pred desetletjem Črna gora podarila Sloveniji v znak dobrega sodelovanja med državama in spomin na skupno zgodovino. Odkritje spominske plošče je tudi formalno potrdilo pomen podmornice kot spomenik izjemne vojaške dediščine in simbol dobrega sodelovanja med Črno goro in Republiko Slovenijo.

Za Park vojaške zgodovine predstavlja pridobitev podmornice eno največjih prelomnic v njegovem razvoju. Že istega leta se je obisk Parka podvojil, v naslednjih letih pa se je zanimanje za ogled podmornice samo še stopnjevalo. V desetih letih si je podmornico ogledalo že 430.000 obiskovalcev, skoraj 90.000 obiskovalcev je obiskalo tudi njeno notranjost. Prihod podmornice je pomenil pomembno vsebinsko nadgradnjo, saj je iz okvirov omejene tankovsko-artilerijske zbirke nastala zasnova nacionalne vojaško-zgodovinske zbirke. Ministrica dr. Olivera Injac si je ob tej priložnosti ogledala tudi preostale zbirke in razstave Parka ter izrazila navdušenje nad njegovim hitrim razvojem in bogato ponudbo. Izpostavila je velik interes tako za nadaljnje sodelovanje kot tudi za prenos dobrih praks pri snovanju potencialnega vojaškega muzeja v Črni gori.

V okviru ogleda muzeja je bila za delegacijo črnogorske vojske in ministrstva za obrambo organizirana tudi predstavitev ponudbe slovenskih podjetij, združenih pod imenom Grozd obrambne industrije Slovenije.

V PARKU Z ZAGONOM SIMULATORJA SPITFIRA OBISKOVALCEM NA VOLJO NOVA LETALSKA DOŽIVETJA

V Parku vojaške zgodovine je bil v začetku maja z manjšo slovesnostjo predan v muzejsko uporabo simulator letenja z letalom Spitfire. Gre za pomembno dopolnitev turistične ponudbe, ki je rezultat uspešnega sodelovanja s podjetjem AformX iz Trbovelj. S slednjim Park odlično sodeluje v obliki javno-zasebnega partnerstva pri projektu simulatorja letenja z nadzvočnim lovцем MiG-21, ki že skoraj štiri leta navdušuje obiskovalce muzeja. S strani direktorja AformX-a Saše Kneza je tudi prišla pobuda, da bi dosedanje sodelovanje nadgradili z novim simulatorjem, vezanim na konkretno letalo.

Nov simulator je tako krona in nadgradnja velike arheološke raziskave, v okviru katere so bili v zadnjih letih odkriti, izkopani in konzervirani ostanki letala Supermarine Spitfire MJ116 iz 73. skupine britanskih Kraljevih letalskih sil, ki je 18. septembra 1944 strmoglavilo ob lžanski cesti v Ljubljani. In prav v tem – kot oživitev konkretnega letala iz druge svetovne vojne – je simulator, postavljen ob razbitine tega istega letala, nekaj novega in posebnega, kar nima konkurence tudi v širšem evropskem prostoru.

Simulator je predal namenu državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Simon Zajc, ki se je tudi prvi uradno preizkusil na novi pridobitvi. V nagovoru je poudaril, da slovenski turizem v času, ko sta na vidiku zaustavitve epidemije in ponovna oživitev turističnega prometa, potrebuje prav takšne inovativne projekte, ki bodo obogatili turistično ponudbo in slovenski turizem postavili na noge.

Direktor Parka Janko Boštjančič se je v nagovoru posebej zahvalil podjetju AformX za plodovito partnerstvo, podjetju Helios za donacijo barv za simulator in Alešu Bediču, izjemnemu letalskemu poznavalcu, ki je kot prostovoljec poskrbel, da je simulator dobil pravo zgodovinsko podobo.

STROKOVNI POSVET V OKVIRU PROJEKTA ARHEOLOŠKE E-KRAJINE PODONAVJA

V Parku vojaške zgodovine je v sredo, 5. maja, potekal strokovni posvet o možnostih rekonstrukcij in digitalizacije kulturne dediščine v sklopu evropskega projekta »Arheološke e-krajine Podonavja«. Glavni cilj projekta je povečati prepoznavnost arheološke dediščine Podonavja v regionalnem, nacionalnem in mednarodnem prostoru ter s tem okrepiti možnosti za njeno vključevanje v trajnostni kulturni turizem. Hrbtenica partnerstva so glavni muzeji regije, ki se osredotočajo na najbolj izpostavljene arheološke pokrajine Podonavja. Z izrabo najsodobnejših tehnologij, kot sta virtualna resničnost in razširjena resničnost, bodo muzeji obiskovalce spodbudili, da dediščino izkusijo v njenih izvornih pokrajinah. Nove tehnologije namreč omogočajo tako vizualizacijo arheološkega znanja na povsem nove načine kot tudi njegovo hitro in privlačno prenašanje širši javnosti. Pri projektu sodeluje 12 partnerskih institucij, od tega iz Slovenije Zavod za varstvo kulturne dediščine in Narodni muzej Slovenije. Na povabilo slednjega je Park vojaške zgodovine sprejel vlogo pridruženega partnerja in se vključil v izvajanje projektnih aktivnosti, med katere sodi tudi organizacija strokovnih posvetov in delavnic, imenovanih »Creative labs and hubs«. Na njih sodelujejo strokovnjaki z različnih področij (arheologija, zgodovina, informatika ...), ki skušajo poiskati kreativne rešitve glede priprave rekonstrukcij, simulacij in digitalizacij kulturne dediščine. Udeleženci posveta so si kot primer dobre prakse ogledali muzejske zbirke in razstave Parka s poudarkom na predstavitvi obeh simulatorjev letenja – Spitfire in MiG-21, saj slednja delujeta na podlagi virtualne resničnosti. Ob tem so izrazili navdušenje nad konceptom Parka vojaške zgodovine kot edinstvenim primerom predstavljanja kulturne dediščine, ki svojo ponudbo gradi tudi na najsodobnejših tehnologijah.

KRAŠKI TRIO Z ZAVEZO O NADALJNJEM SODELOVANJU NAD TURISTIČNO KRIZO

V začetku maja 2021 je minilo 5 let od podpisa sporazuma o sodelovanju med Parkom vojaške zgodovine, Kobilarno Lipica in Parkom Škocjanske jame kot tremi osrednjimi turističnimi ponudniki s kraškega območja. Sodelovanje je bilo uspešno, saj smo vsi trije ponudniki beležili rast števila obiskovalcev, izvedli več promocijskih akcij in se skupaj pojavili na nekaterih turističnih borzah in sejmi, hkrati pa promovirali tudi skupno blagovno znamko »Trio kraških znamenitosti«.

Ob obletnici podpisa sporazuma smo ponudniki pripravili novinarsko konferenco, ki jo je tokrat gostil Park Škocjanske jame. Sodelujoči partnerji smo javnosti predstavili splošne novosti in dogajanje na vseh treh turističnih točkah kot tudi načrte za nadgradnjo sodelovanja »kraškega tria« v prihodnje. Kriza zaradi epidemije koronavirusa že od leta 2020 močno vpliva na delovanje in obisk vseh treh znamenitosti, pri čemer se vsi trije akterji strinjamo, da je povezovanje eden od pomembnejših pristopov za uspešen izhod iz krize. V letu 2020 smo sporazum nadgradili z dvigom popusta na ceno vstopnice pri enem izmed partnerjev ob predložitvi manj kot tri mesece stare vstopnice drugega partnerja iz prvotnih 15 % na 25 %. Ugodnost ob skupnem obisku smo obnovili tudi v letu 2021, s čimer smo želeli povečati dostopnost znamenitosti in še dodatno povabiti domače goste k obisku in spoznavanju naše krajine.

Kot gostje so se novinarske konference udeležili županja Občine Divača Alenka Štručl Dovgan, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Simon Zajc in direktorica Slovenske turistične organizacije Maja Pak. Ti so si bili enotni v tem, da predstavlja povezovanje treh kraških turističnih akterjev primer dobre prakse na nacionalnem nivoju ter pomemben prispevek k oživitvi slovenskega turizma.

S PODPISOM MEDMUZEJSKEGA SPORAZUMA FORMALIZIRANO SODELOVANJE PARKA IN NACIONALNIH MUZEJEV

Dan pred Mednarodnim muzejskim dnevom, 17. maja 2021, je bil v Parku vojaške zgodovine v Pivki podpisan sporazum o organizacijskem, strokovnem, promocijskem in tržnem sodelovanju med Muzejem novejše zgodovine Slovenije (MNZS), Narodnim muzejem Slovenije (NMS), Tehniškim muzejem Slovenije (TMS) in Parkom vojaške zgodovine (PVZ). Sporazum je plod dialoga med direktorji omenjenih ustanov: direktorjem MNZS dr. Jožetom Dežmanom, direktorjem NMS dr. Pavlom Carjem, direktorico TMS dr. Barbaro Juršič in direktorjem PVZ mag. Jankom Boštjančičem.

Omenjeni nacionalni muzeji imajo od leta 2017 v kompleksu Parka vojaške zgodovine ogledne depojske prostore v Depojih državnih muzejev. Iz Tehniškega muzeja Slovenije in Muzeja novejše zgodovine Slovenije je v oglednih depojih urejenih 25 zbirk. Ob podpisu sporazuma je Narodni muzej Slovenije na ogled postavil zbirko Rudolfa Cvetka, s čimer se je zaključilo urejanje celotnega oglednega dela Depojev državnih muzejev v Pivki, ki pa se bo v prihodnje vsebinsko še nadgrajevalo.

Depojski objekt v Pivki je tako v zadnjih letih postal kraj srečevanja različnih muzejskih strokovnjakov, kraj izmenjave izkušenj in dobrih praks. Sporazum, ki je bil podpisan, zato presega dogovor o sodelovanju različnih institucij na isti lokaciji, ampak je zaveza k poglobljenemu sodelovanju med štirimi muzeji, ki bo omogočila čim večjo dostopnost dediščine, pa tudi s skupno promocijo in povezovanjem trženjskih aktivnosti čim lažje in hitrejše okrevanje po koncu epidemije.

MEDNARODNI MUZEJSKI DAN V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Mednarodni muzejski dan smo v letu 2021 obeležili že 44. leto zapored, pri čemer se je projektu pridružilo več kot 35.000 muzejev iz več kot 140 držav. Muzeji so varuhi nacionalnega spomina, njihova vloga in pomen pa se tudi v informacijski dobi, ko zlahka dostopamo do informacij, celo krepi.

V Parku vojaške zgodovine smo minuli mednarodni muzejski dan praznovali še posebej slovesno, saj smo v sodelovanju z Muzejem slovenske policije pod okriljem Ministrstva za notranje zadeve odprli kar tri muzejske projekte: gostujočo razstavo *Od Godbe ljudske milice do Policijskega orkestra*, novi vitrini milice v razstavi *Pot v samostojnost* ter fotografsko razstavo *Marjan Garbajs – kronist osamosvajanja Slovenije*, ki je bila sprva postavljena na Štefanovi ulici v Ljubljani, jeseni pa prenesena v Park. Razstava je poklon izjemnemu fotoreporterju, ki ima v svojem opusu malodane pol milijona fotografij. Med njimi je tudi okoli 1.400 posnetkov iz obdobja vojne za Slovenijo leta 1991, gospod Garbajs pa je verjetno edini fotograf, ki je celotno takratno dogajanje posnel v tehniki barvnih diapozitivov, kar ima še posebno dokumentarno vrednost.

Na slovesnosti ob Mednarodnem muzejskem dnevu je kot slavnostni govornik nastopil minister za notranje zadeve Aleš Hojs. V kratkem nagovoru je pozdravil uspešno sodelovanje Ministrstva in Parka, ki temelji na sporazumu, podpisanem v letu 2020. Poleg tega je izrazil veliko zadovoljstvo ob dejstvu, da so muzejski prikaz osamosvojitvenega dogajanja obogatili tudi vsebine, posvečene slovenski milici oziroma policiji. Ključno vlogo pri povezovanju med Ministrstvom za notranje zadeve in Parkom vojaške zgodovine igra Muzej slovenske policije pod vodstvom kustosinje Darinke Kolar Osvald. V nagovoru je poudarila pomen plodnega sodelovanja med obema muzejema v smislu izmenjave izkušenj ter skupnega predstavljanja razstav in zbirk javnosti tudi v prihodnje.

Za prijetno vzdušje so poskrbeli glasbeniki Policijskega orkestra v polni sestavi. Orkester je bil v desetletjih svojega obstoja tudi priča in akter ključnih dogodkov nacionalne zgodovine pred tridesetimi leti, saj so glasbeniki igrali tako na slovesnosti ob razglasitvi samostojnosti na Trgu republike 26. junija 1991 kot tudi na slovesnosti ob odhodu zadnjega vojaka jugoslovanske armade v Kopru 26. oktobra. Bogato zgodovino orkestra prikazuje razstava *Od Godbe ljudske milice do Policijskega orkestra*, ki je gostovala v Parku med majem in septembrom 2021.

SPLETNI SIMPOZIJ »TRAGEDIJA 41«

V Parku vojaške zgodovine smo v začetku junija skupaj s Študijskim centrom za narodno spravo pripravili mednarodni simpozij z naslovom »Tragedija 1941«, s katerim smo obeležili 80. obletnico začetka druge svetovne vojne v Sloveniji. Zbrane udeležence, ki so dogodek lahko spremljali po spletu, sta ob pričetku nagovorila direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič in direktor Študijskega centra za narodno spravo dr. Tomaž Ivešič. V uvodnem predavanju so prisluhnili dr. Petru Liebu, uglednemu nemškemu vojaškemu zgodovinarju, specializiranemu za zgodovino nacistične Nemčije in druge svetovne vojne, ki je predstavil problematiko soočanja sodobne nemške družbe z nacistično preteklostjo. Tematiko druge svetovne vojne v Jugoslaviji so v nadaljevanju celodnevne simpozija z različnih vsebinskih vidikov prikazali ugledni strokovnjaki s tega področja, pri čemer so podrobneje obravnavali družbene razmere in življenje civilne družbe po okupaciji leta 1941 ter politični, medijski in vojaški vidik okupacije. Predavatelji so ob zaključku opozorili na nujnost ohranjanja kolektivnega spomina in zgodovinskega vedenja o tragičnih dogodkih iz preteklosti, ki naj mladim generacijam služijo kot opomnik o pomenu sprejemanja kot predpogoju za mirno sobivanje vseh narodov.

ODKRITJE SPOMENIKA NA SUHORJU

V začetku junija je bil v vasi Suhorje odkrit spomenik britanskemu lovskemu letalu Spitfire MH980, ki je tik pred koncem druge svetovne vojne, 29. aprila 1945, strmoglavilo v bližini vasi. Letalo je sodelovalo v zaključnih vojnih operacijah, v katerih so britanski lovci kot pomoč jugoslovanskim partizanom zalezovali nemške kolone in vlakovne kompozicije, pri čemer je bilo med nizkim preletom najverjetneje zadeto ob eksploziji tovornjaka s strelivom. Njegov pilot, narednik britanskih kraljevih letalskih sil Edmund Ramsbotham, je v strmoglavljenju izgubil življenje. Truplo mladega angleškega pilota so vaščani Suhorja dostojno pokopali na vaškem pokopališču. Kmalu po vojni so britanske vojaške oblasti posmrtno ostanke prekopale na vojaško pokopališče v Beogradu, kjer počiva še danes.

Vaška skupnost iz Suhorja se je pred dobrima dvema letoma, ob skorajšnji 75. obletnici tragičnega padca letala, obrnila na Park vojaške zgodovine s pobudo, da bi na mestu padca postavili spomenik. Park se namreč veliko ukvarja prav z dediščino padlih zavezniških letal, tudi v sodelovanju z britanskim veleposlaništvom, zato je na lokalno pobudo rade volje prevzel organizacijo postavitve in odkritja spomenika. Zaradi epidemije je bila okrogla obletnica sicer zamujena, a je bilo zato formalno odkritje spomenika 4. junija 2021 toliko bolj slovesno.

Avtor spomenika je akademski kipar magister Jurij Smole, docent na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, ki se je z veseljem odzval vabilu Parka vojaške zgodovine, da pomaga oblikovati načrt za postavitev spomenika, podpisal se je tudi pod njegovo izdelavo. Spomenik je iz lokalnega peščenjaka in upodablja rep letala Spitfire. Ploščat kamen velikega formata ima dve popolnoma različni plati: grobo stran z ostanki naravne teksture in grobimi sledovi obdelave, ki predstavlja destrukcijo sovražnika, ter fino obdelano, zbrušeno stran, ki predstavlja lepoto jeklene ptice, letala Spitfire, ki ga mnogi opisujejo kot eno najlepših letal. Naravni kamen objema stilizirana oblika roke iz spoliranega inoxa, kar simbolizira pilotov boj za življenje.

Kot slavnostna govornika na slovesnosti ob odkritju spomenika sta nastopila načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš ter namestnik veleposlanice Združenega kraljestva g. Paul Jancar. Britansko vojsko je na slovesnosti zastopal obrambni ataše podpolkovnik Christopher Day. Poseben poklon spominu nesrečnega pilota so namenili tudi letalci 15. letalskega polka Slovenske vojske, ki so s skupino letal Pilatus PC9 ob odkritju spomenika preleteli prireditveni prostor.

PREDSTAVITEV PROJEKTA »ZBRALI SMO POGUM«

V Parku vojaške zgodovine je 13. junija 2021 potekala predstavitev pedagoško-zgodovinskega projekta »Zbrali smo pogum«, ki smo ga skupaj pripravili Park vojaške zgodovine, Arhiv Republike Slovenije in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Prvotna ideja o postavitvi skupne spletne razstave o osamosvajanju Slovenije v sklopu obeleževanja 30. obletnice samostojne države je hitro prerasla v obsežen pedagoški projekt s ciljem priprave vrste trajnih gradiv tako za šolarje in učitelje kot za širšo javnost. Vsebina projekta je bila časovno razdeljena na tri glavne dele – obdobje plebiscita, čas osamosvajanja in obdobje vojne za Slovenijo. Projektu nosi ime »Zbrali smo pogum« kot del citata iz časov osamosvajanja »Zbrali smo pogum, stopili smo skupaj«, ko so takratne generacije zbrale pogum, premostile razlike in s sodelovanjem dosegle sanje o samostojni državi.

Prav tema osamosvajanja in vojne, ki je sledila, je v šolah velikokrat zanemarjena. Projekt tako učencem in dijakom približa to za našo državo tako pomembno obdobje ter jim vzbuja čut za domovino in pripadnost Sloveniji. Po drugi strani pa z vsebinami, ki so trajno dostopne na spletu, nudi pomoč učiteljem in profesorjem pri poučevanju o tem prelomnem obdobju.

Poleg obsežne spletne razstave so v okviru projekta nastala tudi e-učna gradiva in trije krajši izobraževalni filmi. Za njihovo pripravo je bilo izbrano podjetje Studio Virc, posebno težo pa jim daje nagovor predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja, ki se je odzval vabilu in v filmih nagovoril mlado publiko.

Projekt »Zbrali smo pogum« je zaradi obsežnega gradiva prerasel ozke okvire in postal projekt nacionalnega pomena. Zasnoval se je v Arhivu Republike Slovenije, se s pomočjo Parka vojaške zgodovine udejanjil in zaradi Zavoda Republike Slovenije dosegel vse šole po Sloveniji. Da gre za projekt na nacionalni ravni, je razvidno tudi iz dejstva, da so k nastanku gradiv pripomogle tudi različne institucije – Urad predsednika Republike, Državni zbor, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za zunanje zadeve in Ministrstvo za notranje zadeve, nekateri nacionalni muzeji, časopisne hiše in nenazadnje posamezniki, ki so s svojim znanjem in materiali prispevali k vsebinski pestrosti.

Častna gostja predstavitve projekta je bila ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Simona Kustec, ki je poudarila, da projekt najpomembnejše obdobje v zgodovini Slovenije prikaže na svež in inovativen način, ki je blizu današnjim generacijam ter hkrati predstavlja prepotrebno učno gradivo.

ODPRTJE FOTOGRAFSKE RAZSTAVE *PONOSNI NA SLOVENIJO – 30 LET*

V torek, 14. junija 2021, je bila v Parku vojaške zgodovine odprta fotografska razstava *PONOSNI NA SLOVENIJO – 30 LET*, ki jo je ob 30. obletnici slovenske osamosvojitve Park pripravil skupaj z Urdom Vlade Republike Slovenije za komuniciranje.

Razstava, postavljena zunaj ob vhodu v muzejski kompleks, predstavlja nabor 38 fotografij različnih slovenskih fotografov. Izbrane fotografije prinašajo vpogled v ključne zgodovinske dogodke minulih tridesetih let in prikazujejo tako vidnejše uspehe slovenskih državljanov kot posameznikov pa tudi dosežke naše države kot skupnosti. Trideset let samostojnosti Republike Slovenije je bilo namreč polno izzivov, a tudi uspehov. Zmagali smo v vojni za obrambo samostojnosti, dosegli mednarodno priznanje, Republika Slovenija je postala članica Združenih narodov, vstopila v Evropsko unijo in NATO, prevzela evro ... Vrstili so se uspehi na področju gospodarstva, športa, kulture.

Zbrane na slovesnosti je poleg direktorja Parka Janka Boštjančiča in direktorja Ukoma Uroša Urbanije nagovoril državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Andrej Čuš, ki je nadomeščal najavljenega ministra Zdravka Počivalška, zadržanega zaradi drugih službenih obveznosti. Slavnostni govornik na odprtju razstave

je bil dr. Evgen Bavčar, filozof in konceptualni umetnik ter avtor predgovora k razstavi. Dr. Bavčar se namreč poleg drugih stvari ukvarja tudi s fotografijo, predvsem pa je ponosen Slovenec in velik domoljub, ki je veliko pripomogel k mednarodnemu ugledu Republike Slovenije in njeni prepoznavnosti širom sveta. V svojem nagovoru je poudaril pomen spominjanja, predvsem pa potrebo po zdravem nacionalnem ponosu, saj ga Slovencem tako pogosto primanjkuje. Na kratko je orisal tudi posamezne teme in osebe, katerih dosežki so predstavljeni na razstavi. V tem kontekstu je posebej izpostavil svojega prijatelja Borisa Pahorja, enega najpomembnejših in največkrat prevajanih slovenskih pisateljev, ki pogosto poziva k uvedbi domovinske vzgoje v slovenske šole kot nujnem koraku za narodov obstoj.

Zbrane na slovesnosti so s prijetnim kulturnim programom razveselile Iskrice, dekliški pevski zbor iz šmihelske doline.

PARK GOSTIL OSREDNJO OBČINSKO SLOVESNOST OB 30. OBLETNICI OSAMOSVOJITVE SLOVENIJE

V sredo, 23. junija, je v Parku vojaške zgodovine potekala osrednja občinska slovesnost ob 30. obletnici osamosvojitve Slovenije z naslovom »Pesem svobode«.

Slavnostni govornik na prireditvi je bil minister Zvone Černač, odgovoren za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. V svojem govoru je izpostavil Park kot najbolj primeren kraj za počastitev jubileja, saj so ravno iz te nekdanje vojašnice pred tridesetimi leti na ceste zapeljali prvi tanki in s tem začeli agresijo jugoslovanske armade na slovensko državo.

Ob njem sta spregovorila še župan Občine Pivka Robert Smrdelj in direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič. Ključno sporočilo vseh govorcev je bilo, da si moramo

še naprej prizadevati za to, kar so dosegli naši predniki, dedje, starši in predvsem tisti, ki so za samostojno državo dali svoje življenje. Državo skupaj gradimo naprej na temelju miru, krščanskih vrednot, kulture, blaginje, svobode, varnosti, trajnostnega gospodarskega razvoja, predvsem pa spoštovanja do naše domovine.

Kulturni del dogodka se je navezoval na našega velikega rojaka Miroslava Vilharja, ki se je z mnogimi večnimi melodijami in pesmimi zapisal v slovensko zgodovino. V minulem letu smo obeležili 170. obletnico praižvedbe dela *Jamska Ivanka*, ki je že leta 1851 nakazalo svojo naprednost, ko se je večinoma nemško orientirani meščanski družbi predstavilo v slovenščini. Občinstvo je prisluhnilo izbranim skladbam iz spevoigre v izvedbi solistov Jureta Počkaja in Vide Matičič, Simfoničnega orkestra Cantabile, MePZ Adoramus in MPZ Pivka pod vodstvom dirigenta Marjana Gradadolnika. Zdoneli sta tudi Avsenikova »Slovenija, od kod lepote tvoje« in skorajda kulturna pesem »Moja dežela«, ki nas je Slovence navdihovala v 80. letih. Prireditelj sta povezovala Marjana Grčman in Gregor Budal, ki je doživeto odrecital pesmi Vilharja in Vodnika.

ODPRTJE DOPOLNITVE RAZSTAVE DO PEKLA IN NAZAJ

V Parku vojaške zgodovine je bila v ponedeljek, 28. junija, odprta dopolnitev razstave *Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije*. Razstava, ki je bila postavljena leta 2017, prikazuje izjemno pestro dogajanje na slovenskem nebu v drugi polovici druge svetovne vojne, ko je na območje današnje Slovenije padlo več kot 250 letal, med njimi 142 ameriških. Gre za prvo stalno muzejsko predstavitev usode teh letal in njihovih posadk ter reševanja preživelih letalcev s strani domačinov in partizanov. Razstava je v štirih letih doživela več dopolnitev glede na nova spoznanja in odkrite nove primere. Zadnja dopolnitev je rezultat sistematičnega

raziskovanja zunanjega sodelavca Parka vojaške zgodovine Aleša Bediča, ki ga je močno prevzela tragična letalska nesreča podporočnika Warrena Rowlanda Bosticka. Ta je na svojem tretjem bojnem letu z letalom Republic P-47D Thunderbolt 2. aprila 1945, dober mesec pred koncem vojne, strmoglavil v bližini Babjega zoba na obronkih Jelovice. Uvodni del razstave je bil tako dopolnjen s fotografijami, dokumenti in ostanki letala 22-letnega podporočnika Bosticka ter jasnim sporočilom, da padci letal niso zgolj statistika – gre za usodo fantov in mož, ki so se daleč od doma in svojih domačih borili za zmago svobode ter demokracije.

Slovesnosti v Parku vojaške zgodovine sta se udeležila minister za obrambo mag. Matej Tonin in načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš ter visoka ameriška delegacija na čelu z odpravnico poslov na veleposlaništvu ZDA v Sloveniji Susan Falatko in poveljnico Nacionalne garde Kolorada brigadirka Laura Clellan.

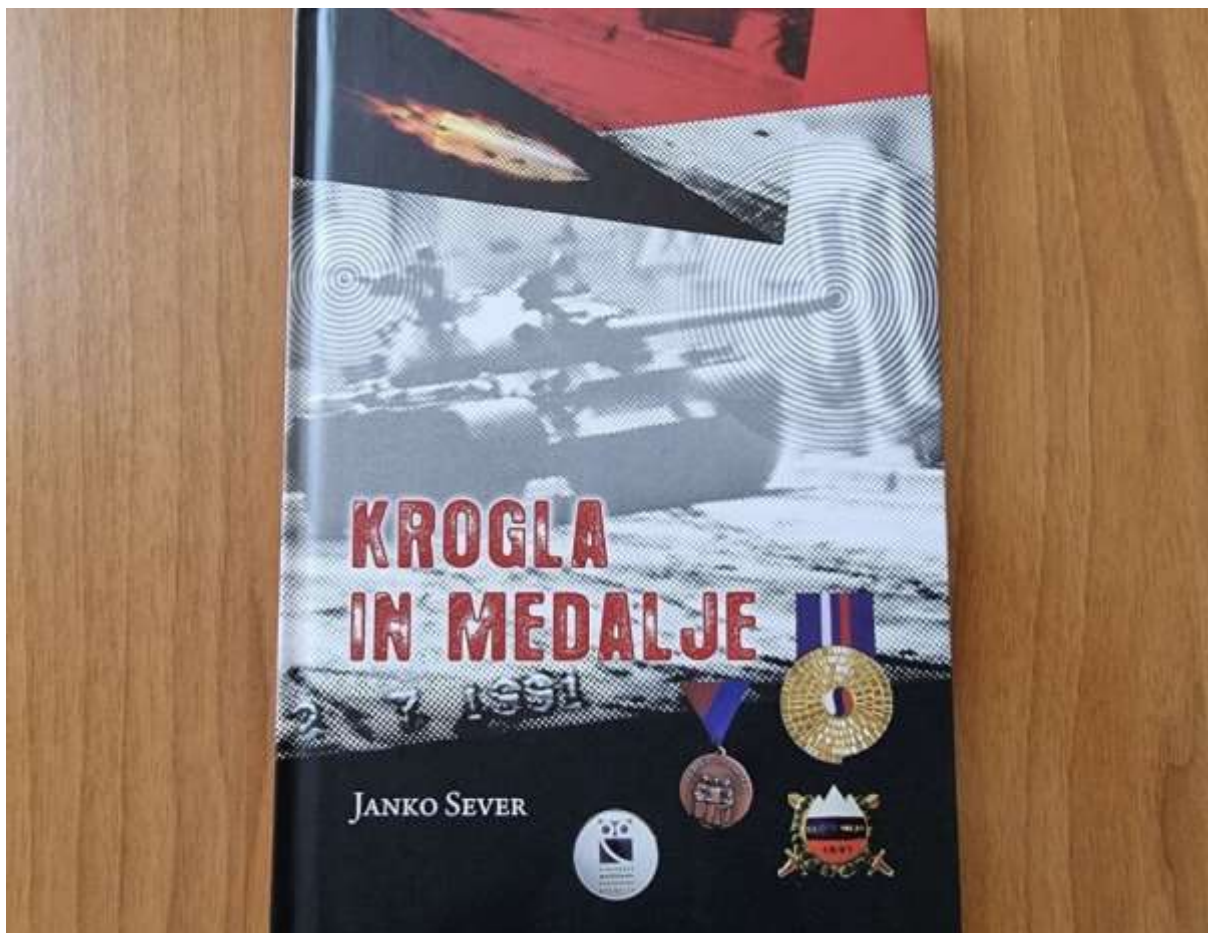

PREDSTAVITEV KNJIGE *KROGLA IN MEDALJE*

V Parku vojaške zgodovine je 2. julija, ob 30. obletnici tragične smrti domačina Stanislava Požarja, potekala predstavitev knjige *Krogla in medalje* avtorja Janka Severja, Stanetovega bratranca. Predstavitve so se udeležili Stanetova družina, drugi sorodniki in prijatelji ter policijski veterani vojne 91'. Zbrane sta v uvodu nagovorila direktor Parka vojaške zgodovine Pivka mag. Janko Boštjančič in župan Občine Pivka Robert Smrdelj. Avtor je v pogovoru s povezovalko dogodka novinarko Tjašo Škamperle predstavil vzgibe za pripravo knjige in njeno vsebino. O knjigi, ki jo je izdala Zveza veteranskih policijskih društev Sever, so spregovorili tudi njen recenzent dr. Jurij Perovšek, upokojeni znanstveni svetnik, raziskovalec Inštituta za novejšo zgodovino in predsednik Zgodovinskih društev Slovenije; generalni sekretar Zveze policijskih veteranskih društev Sever Anton Pozvek,

predsednik notranjske sekcije Združenja Sever Vojko Otoničar in Mateja Požar, Stanetova hči.

Ob koncu slovesnosti je delegacija policijskih veteranov položila venec k spominskemu obeležju Stanislavu Požarju pri vojašnici v Pivki, ki se imenuje po njem.

PROJEKCIJA FILMA V SKLOPU PROGRAMA »KINO NA PROSTEM«

Park vojaške zgodovine je v sklopu programa »Kino na prostem« julija pripravil filmski večer s projekcijo dokumentarnega filma »Slovenec, ki je preletel stoletje«. Film

pripoveduje življenjsko zgodbo Jurija Kraigherja, pilota dveh svetovnih vojn, polkovnika vojnega letalstva ZDA, testnega pilota, inovatorja in enega od direktorjev Pan American Airways. Udeleženci so si lahko ogledali tudi fotografsko razstavo Fotokluba Sušec *Gradovi Zelenega krasa*. Dogodek je bil del projektnih aktivnosti operacije »Revitalizacija grajskega parka Haasberg«, ki je sofinancirana iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

NAJMLAJŠI V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE SPOZNAVALI OSNOVE PREŽIVETJA V NARAVI

V Parku vojaške zgodovine smo poleti pripravili pester počitniški program za najmlajše, v okviru katerega sta bili med mladimi še posebej velikega odziva deležni delavnici preživetja v naravi.

Izkušeni animatorji so program preživetja v naravi zasnovali kot zabaven tečaj na prostem, v katerem otroci ob praktičnih demonstracijah in vajah spoznavajo koristne napotke za bivanje na prostem ter se učijo rokovanja z ustreznimi pripomočki in orodjem. V sklopu zanimivih aktivnosti na terenu so se udeleženci preživetja seznanili z osnovami orientacije in prve pomoči ter tehnikami za pripravo tabornega ognja. Poleg tega so odkrili, kako si postaviti preproste bivake, kako narediti zavetje v primeru dežja, kako pravilno filtrirati vodo, predvsem pa, kako pomembni so tudi pri bivanju v naravi odgovorno ravnanje, zbranost in sodelovanje s soudeleženci.

Vse bolj priljubljeni pedagoški programi Parka vojaške zgodovine so tako z vsako novo izvedbo neizpodbiten opomnik, da je muzej več kot le prostor statičnega prikaza zgodovine, ampak mesto nepozabnih doživetij in novih izkušenj.

VODEN POHOD NA PRIMOŽ Z OGLEDOM NOTRANJOSTI UTRDBE ALPSKEGA ZIDU

Pestre počitniške vsebine smo v Parku vojaške zgodovine pripravili tudi za obiskovalce, ki se v prostem času radi podajo na poučno raziskovanje v naravo. V petek, 20. avgusta, je bil tako kot del dodatne poletne ponudbe organiziran voden pohod po priljubljeni pohodni poti domačinov do podzemne utrdbe Alpskega zidu na Primožu (718 m). Udeleženci izleta so na vrhu z zanimanjem prisluhnili vodnikovi razlagi o zgodovinskem kontekstu nastanka te nekdanje italijanske podzemne topniške utrdbe in se sprehodili skozi skrivnostne podzemne tunele z ohranjenimi bojnimi položaji, skladišči streliva in bivalnimi prostori. Večina skupine si je ob povratku v Park vojaške zgodovine ogledala tudi muzejske zbirke in razstave.

STROKOVNA EKSURZIJA ZA UČITELJE V PARK VOJAŠKE ZGODOVINE, NOTRANJSKI MUZEJ POSTOJNA IN NOTRANJSKI REGIJSKI PARK

V sredo, 25. avgusta, si je Park vojaške zgodovine ogledala skupina ravnateljev in učiteljev osnovnih in srednjih šol iz vse Slovenije. Obisk je bil del strokovne interdisciplinarne ekskurzije, ki jo je pripravila Regionalna razvojna agencija Zeleni kras z namenom promocije kulturne in naravne dediščine v regiji ter promocije osrednjih turističnih točk kot potencialnih destinacij za šolske izlete. V program pedagoškega izobraževanja pod sloganom »Strokovna ekskurzija po pokrajini izjemnega naravnega bogastva in pomembne strateške lege« sta bila poleg obiska Parka vojaške zgodovine vključena še ogled Notranjskega muzeja Postojna in Notranjskega regijskega parka.

V Parku vojaške zgodovine je bil osrednji poudarek dan predstavitvi razstave *Pot v samostojnost* kot osrednji muzejski razstavi, ki v sodobni muzejski postavitvi obiskovalce

vodi skozi prikaz osrednjih družbeno-političnih mejnikov slovenskega osamosvajanja od izoblikovanja prvih teženj po osamosvojitvi vse do razglasitve samostojne države in vojne za obrambo slovenske samostojnosti. Udeležence programa so poleg atraktivnih zbirk in vsebin, ki sovpadajo s pomembnimi poglavji iz učnih programov osnovnih in srednjih šol, posebej navdušili tudi novi in interaktivni pedagoški programi za učence, pripravljeni v sklopu obeleževanja 30. obletnice osamosvojitve Republike Slovenije.

POLETNI POHOD PO KROŽNI POTI VOJAŠKE ZGODOVINE

V sklopu pestrega počitniškega programa je bil za ljubitelje pohodništva in aktivnega preživljanja prostega časa ob koncu poletja organiziran Poletni pohod po Krožni poti vojaške zgodovine. Skupina pohodnikov se je v spremstvu izkušenega vodnika z izhodišča v Parku vojaške zgodovine najprej podala do kaverne iz prve svetovne vojne na nekdanjem vojaškem poligonu Kota 110. Tematska učna pot jih je vodila naprej do nekdanje italijanske podzemne utrdbe Alpskega zidu na Primožu, kjer so si ob poučni vodnikovi razlagi ogledali ohranjene podzemne tunele, bojne položaje, skladišča streliva in bivalne prostore. Krajšemu spustu v dolino je sledil zadnji večji vzpon do vrha Šilentabra, ki je pohodnike nagradil s panoramskimi razgledi na Pivko. Nekdaj je na grebenu stal največji utrjen kompleks na Slovenskem za obrambo pred turškimi vpadi, danes pa bdi nad okolico prenovljena lokalna podružnična cerkev sv. Martina. Pohodniki so se v prijetnem pohodnem duhu ob izobilju sončnih žarkov v sklepnem delu spustili do turistične vasi Narin, preden so pohod zaključili nazaj na izhodišču v Parku vojaške zgodovine. Pohod je bil delno financiran s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj kot del projekta »Kulinarična doživetja med Snežnikom in Nanosom«, v sklopu katerega so se lahko udeleženci pohoda okrepčali z degustacijo lokalnih dobrot.

SREDNJEVEŠKI DAN V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

V nedeljo, 29. avgusta 2021, so se obiskovalci Parka vojaške zgodovine lahko poleg oklepnih vozil, letal in podmornice sprehodili tudi med vitezi, dvornimi damami, meči in barvitimi šotori. Občina Pivka je namreč v sodelovanju z muzejem pripravila Srednjeveški dan, prvo takšno prireditev na Pivškem. Hrbtenico dogajanja so sestavljala štiri slovenska društva, ki se ukvarjajo s ponazarjanjem srednjeveških časov – lokalno pivško društvo Varuhi kladiva, vitezi iz Predjame, zbrani v društvu Kašča, Kulturno in umetniško društvo Galiarda iz Celja ter Srednjeveški najemniki iz Dolenjske. Člani in članice omenjenih skupin so obiskovalcem predstavili svoje tabore, jih poučili o življenju v srednjem veku ter zanje pripravili številne zanimive igre. Poleg streljanja z lokom in metanja sekiric so se obiskovalci lahko preizkusili v mečevanju, streljanju s katapultom, kaligrafiji in mnogih drugih aktivnostih. Pester program so dopolnjevali tudi ježa s poniji za otroke, ki jo je omogočilo podjetje BB Equestrian, plesna predstava, s katero so navdušili člani KUD Galiarda, vodenja po stalni razstavi o lokostrelstvu in tržnica lokalnih izdelkov. Da je bil dogodek uspešen, zanimanje za srednjeveško tematiko pa še kako živo, pričajo rezultati – Park vojaške zgodovine in spremljajoče dogajanje si je ogledalo več kot 900 obiskovalcev.

Srednjeveški dan je bil organiziran v okviru čezmejnega strateškega projekta Interreg Italia-Slovenija MerlinCV, katerega eden od osmih projektnih partnerjev je tudi Občina Pivka. Namen projekta je obujanje grajske kulturne dediščine in oblikovanje novih produktov, povezanih z njo. Aktivnosti Občine Pivka se tako primarno vežejo na dvorec Ravne in z njim povezan Šilentabor, Srednjeveški dan v Parku vojaške zgodovine pa je le eden od pilotnih projektov, ki bo mogoče predstavljal začetek tradicije tovrstnih prireditev na Pivškem.

PREDSTAVITEV ZBORNIKA VEZISTI IN VEZE

Park vojaške zgodovine je v sklopu obeleževanja 30-letnice slovenske samostojnosti v začetku septembra gostil predstavitev zbornika *Vezisti in veze*, ki so ga pripravili in izdali Zveza veteranov vojne za Slovenijo, Zveza policijskih veteranskih društev SEVER in Zveza slovenskih častnikov. Pri izvedbi dogodka sta kot soorganizatorja sodelovala Občinsko združenje slovenskih častnikov Pivka in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Snežnik. Obsežen zbornik s skupno 92 prispevki 51 avtorjev na skoraj 900 strah prinaša edinstven vpogled v tematiko vojaške komunikacije med slovensko osamosvojitveno vojno. Vsebino zbornika je uvodoma predstavil njegov urednik dr. Alojz Šteiner, pri čemer je posebej poudaril izobraževalno vlogo zbornika v smislu podrobne obravnave dejavnosti in organizacije zvez ter kriptozasčite med vojno za Slovenijo. Strokovne vsebine še dodatno bogatita dragocen slikovni material in drugo gradivo. V nadaljevanju so zbrani z zanimanjem prisluhnili tudi več avtorjem objavljenih prispevkov, ki so predstavili svoj pogled na obravnavano tematiko.

4. ECORALLY MAHLE TUDI S POSTANKOM V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine je v petek, 10. septembra, gostil udeležence 4. EcoRallyja. Gre za novodobno avtomobilsko tekmovanje v organizaciji Avto-moto društva Gorica, v katerem se pomerijo vozila z alternativnimi pogonskimi viri, tj. električnim ali priključno hibridnim pogonom. Tekmovanje, namenjeno promociji novih tehnologij in vozil prihodnosti, ima pomembno težo in velik ugled, saj se točkuje tudi za evropski pokal FIA za električna vozila. Njegova posebnost je zlasti v tem, da pri ocenjevanju vozil nista pomembni hitrost in vožnja na čas, ampak predvsem varčnost v povezavi s točnostjo. Vozila ob upoštevanju vseh cestno-prometnih predpisov vozijo tako, da se na cilju in predvidenih vmesnih

kontrolnih točkah pojavijo ob zanje točno določenem času in pri tem porabijo čim manj energije.

Na tekmovanju so sodelovali vozniki iz kar devetih držav, ki so si ob postanku v Parku vojaške zgodovine ogledali muzejske zbirke in razstave ter se okrepčali v muzejski restavraciji Kantina Pivka. Poleg domačih udeležencev, ki so Park in njegove vsebine povečini že poznali, so zbirke navdušile tudi tuje tekmovalce ter številne sodnike in delegate FIA, za katere je bil to prvi obisk muzeja.

PREDSTAVITEV ANIMIRANEGA PRIKAZA BOMBARDIRANJ V DRUGI SVETOVNI VOJNI

Park vojaške zgodovine je v torek, 12. oktobra 2021, v okviru uradnega obiska v Republiki Sloveniji obiskal namestnik vrhovnega poveljnika zavezniških sil v Evropi general Sir Tim Radford s soprogo Tracy. Obisk visokega gosta, ki se mu je v Pivki pridružila tudi veleposlanica Združenega kraljestva v Sloveniji Nj. Eksc. Tiffany Sadler, so v Parku izrabili za zagon novega animiranega prikaza bombardiranj v drugi svetovni vojni v Evropi.

Park vojaške zgodovine je namreč pred kratkim podpisal memorandum o sodelovanju z Univerzo v Lincolnu v Veliki Britaniji v zadevi raziskovanja, muzejske obdelave in predstavljanja zgodovinskega spomina na bombardiranja v Evropi. Univerza intenzivno sodeluje z ustanovo International Bomber Command Centre (IBCC) in je v Parku prepoznala partnerja za strokovno pokrivanje območja Slovenije ter sosednjih držav.

V okviru sodelovanja je Univerza za namene projekcije Parku odstopila animacijo, ki na zemljevidu Evrope prikazuje bombardiranja tako sil osi kot zavezniških sil v času vojne. Animacija predstavlja za Park pomembno pridobitev, saj s pomočjo sodobne tehnologije prikazuje obseg in potek druge svetovne vojne v Evropi. Bombardiranja, posebej mest, so

namreč ena od pomembnih značilnosti druge svetovne vojne, saj so, če izvzamemo koncentracijska taborišča, povzročila največ trpljenja nedolžnih ljudi. Tudi zaradi bombardiranj označujemo drugo svetovno vojno kot totalno vojno, ko se je prvič v zgodovini modernega vojskovanja zgodilo, da je umrlo več civilistov kot vojakov.

Sodelovanje med Parkom vojaške zgodovine in Univerzo v Lincolnu, ki je po ocenah časopisa The Times in Sunday Times dobila laskav naziv »Moderna univerza leta 2021 v Veliki Britaniji«, bo nadgrajeno tudi s tem, da bo Park študentom univerze predstavljen kot uspešen primer obnove kulturne dediščine in njene izrabe za razvoj turizma. Kot pravi Alessandro Pesaro, vodja modula za upravljanje kulturne dediščine Univerze, predstavlja Park odličen primer dobre prakse upravljanja kulturne dediščine, zato bo povezovanje z muzejem vsekakor pripomoglo k razumevanju te tematike.

PREDSTAVITEV ZNANSTVENE REVIJE *DILEME* IN PREDAVANJE PROF. DR. TOMAŽA KLADNIKA OB 30. OBLETNICI VOJNE ZA SLOVENIJO

Park vojaške zgodovine je oktobra v sodelovanju z Študijskim centrom za narodno spravo pripravil predstavitev aktualne številke revije *Dileme*. Revija, ki že od leta 2017 izhaja pri Študijskem centru za narodno spravo, odpira razprave o vprašanih sodobne slovenske zgodovine. Nabor avtorjev prispevkov je širok, od že uveljavljenih imen do piscev, ki s svojim raziskovalnim delom šele vstopajo v javnost. Obenem pa so v reviji v ustrezni obliki zajeti tudi pričevanja, arhivski viri, ocene publikacij in strokovnih knjig. Prva številka revije v letu 2021 je bila ob 30. obletnici samostojnosti Republike Slovenije posvečena prav tej tematiki, v Parku vojaške zgodovine pa so jo predstavili odgovorni urednik dr. Tomaž Ivešič, glavni urednik dr. Renato Podbersič in član uredniškega odbora prof. dr. Tomaž Kladnik.

Spletni dogodek je zaokrožilo predavanje prof. dr. Tomaža Kladnika ob 30. obletnici vojne za Slovenijo. Polkovnik slovenske vojske dr. Tomaž Kladnik je predstojnik katedre vojaških ved v Centru vojaških šol v Mariboru in eden največjih poznavalcev naše vojaške zgodovine. Je zgodovinar, profesor in častnik z več kot 400 znanstveno-raziskovalnimi, strokovnimi in pedagoškimi deli, v katerih obravnava tematiko nacionalne in obče sodobne zgodovine, s poudarkom na vojaški zgodovini

ODPRTJE GOSTUJOČE RAZSTAVE *SANJE IMAJO TO ČUDNO LASTNOST, DA SE VČASIH URESNIČIJO*

Ob dnevu suverenosti, 25. oktobra 2021, je bila v Parku vojaške zgodovine odprta gostujoča razstava Narodne in univerzitetne knjižnice *Sanje imajo to čudno lastnost, da se včasih uresničijo* s podnaslovom *Pregled slovenske osamosvojitvene misli* avtorice Helene Janežič.

Otvoritvena slovesnost je v Parku simbolično zaokrožila bogato muzejsko dogajanje minulega leta. V okviru praznovanja 30-letnice samostojnosti Republike Slovenije je bila namreč skupaj z Uradom Vlade za komuniciranje pripravljena fotografska razstava *Ponosni na Slovenijo – 30 let*, z Arhivom Republike Slovenije in Zavodom za šolstvo je bil izveden projekt *Zbrali smo pogum*, dopolnjena je bila nosilna razstava *Pot v samostojnost*, postavljenih pa je bilo tudi več manjših začasnih razstav in organiziranih več drugih dogodkov.

Razstavo je odprl predsednik Vlade Republike Slovenije Janez Janša, ki je zbranim spregovoril o pomenu dneva suverenosti. Parku vojaške zgodovine se je zahvalil za ohranjanje spomina na prelomno obdobje nacionalne zgodovine ter ekipo Parka in Občino Pivka pohvalil za uspešen razvoj muzejskega kompleksa. Zbrane so nagovorili tudi pomočnica ravnateljice NUK dr. Ines Vodopivec, župan Občine Pivka Robert Smrdelj in direktor Parka Janko Boštjančič, ki se je Vladi RS še posebej zahvalil za pomoč ob epidemiji

in za ureditev statusa Parka z dodelitvijo pooblaščenosti za opravljanje javne muzejske službe.

ZAKLJUČEK OPERACIJE »ARGO II« – PREVOZ POLICIJSKEGA ČOLNA P-111

V Parku vojaške zgodovine se je 24. novembra z manjšo slovesnostjo simbolično zaključil prevoz policijskega čolna P-111 iz Kopra v Pivko. T. i. operacija »ARGO II« je predstavljala izjemen logistični podvig predvsem zaradi velikih dimenzij tovora, zlasti višine, ki je močno preseгла druge spektakularne prevoze po slovenskih cestah. Direktor Parka Janko Boštjančič je izrazil veselje in ponos ob uspešnem transportu ter umestitvi novega »XXL« eksponata v muzejsko zbirko. Ob tem se je zahvalil tako ministru za notranje zadeve Alešu Hojsu, ki je prepoznal pomen prvega policijskega čolna samostojne Republike Slovenije in tudi dal pobudo za njegovo ohranitev, kot generalnemu direktorju Direktorata za logistiko in nabavo Matjažu Vedetu za pomoč pri organizaciji prevoza ter Marku Kastelicu iz PU Koper za operativno podporo. Ob tem se je zahvalil tudi ekipi Policije, ki je spremljala prevoz po cesti, še posebej poveljniku uniformirane Policije PU Koper Tomažu Čehovinu.

Zadovoljstvo nad doseženim je izrazil tudi direktor Direktorata za logistiko in nabave Matjaž Vede in pozdravil možnost prihodnjega sodelovanja s Parkom v smislu umestitve še kakšnega od eksponatov Ministrstva za notranje zadeve v muzejske zbirke.

Minister za notranje zadeve Aleš Hojs je ob zaključku logistične operacije čestital vsem vpletenim in Parku zaželel še nadaljnje uspešno delovanje, tudi v luči pooblaščenosti, ki jo je muzeju predhodno podelilo Ministrstvo za kulturo. S simbolno izročitvijo ključev čolna P-111 direktorju Boštjančiču je minister Hojs tudi uradno predal nov eksponat Parku vojaške zgodovine.

Direktor Boštjančič se je ob tem zahvalil vsem partnerjem in sodelujočim, brez katerih tak logistični podvig ne bi bil izvedljiv: direktorju Branku Butali in Tomažu Vrhovskemu iz podjetja COMARK, ki je izdelalo elaborat prometne ureditve, pridobilo dovoljenje in koordiniralo aktivnosti; Luki Koper, ki je projekt podprla z dvigom čolna iz morja in nakladanjem na tovornjak; podjetju PORTVAL, ki je pripravilo čoln na transport; Jerneju Bradaču iz podjetja A-Consulting, ki je pripravil projekt statike za prevoz; upravljavcem infrastrukture na poti prevoza – podjetjem DARS, CPK, Telekom, Optic-Tel, Javna razsvetljava Ljubljana, ELES in Elektro Primorska – zlasti g. Žarku Cerkveniku; vsem ostalim partnerjem, kot so Cestel d.o.o., DCI d.o.o., BinB d.o.o., DRSI, kovinarstvo Frank in Žaga Marinčič, ter ekipi PVZ; posebej pa še dolgoletnima partnerjema – podjetju CEM-TIR d.o.o. in DVIG d.o.o. za prevoz in premeščanje čolna P-111.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE SODELOVAL PRI PRIPRAVI KNJIGE O PLEBISCITU

V Parku vojaške zgodovine smo se 30. obletnici samostojne Slovenije poklonili z vrsto različnih aktivnosti in dogodkov. Na zadnjega izmed njih smo čakali vse do 23. decembra 2021, ko smo obeležili 31. obletnico plebiscita za samostojno in neodvisno državo Slovenijo.

Ob tej priložnosti smo v sodelovanju z Arhivom Republike Slovenije in Zavodom Republike Slovenije za šolstvo pripravili knjigo o plebiscitu z naslovom *Zbrali smo pogum, stopili smo skupaj*, ki je izšla pri založbi Mladinska knjiga.

S plebiscitom smo slavili zgodovinski uspeh slovenskega naroda. Avtorice – Alenka Starman, Ana Čič in Vilma Brodnik – pravijo, da knjiga, ki je namenjena tako mladim, kot mladim po srcu, ni posvečena le temu pomembnemu dogajanju, ampak je tudi poklon sodelovanju in pogumu vseh Slovencev.

4.2. UGODNOSTI IN DOGAJANJE OB OBISKU NA MUZEJSKE DNEVE IN DNEVE S POSEBNIM KULTURNIM POMENOM

8. 2. 2021	Slovenski kulturni praznik
18. 5. 2021	Mednarodni muzejski dan
19. 6. 2021	Poletna muzejska noč
25.–27. 6. 2021	Praznujte z nami! Dan državnosti v Parku vojaške zgodovine
24. 9. 2021	Noč ima svojo moč 2021
3. 12. 2021	Ta veseli dan kulture

Slovenski kulturni praznik v Parku vojaške zgodovine

Zaradi epidemije je bilo tudi v Parku vojaške zgodovine dogajanje ob slovenskem kulturnem prazniku močno okrnjeno. Obiskovalci so si lahko med podaljšanim delovnim časom ob 20-odstotnem popustu pri nakupu vstopnice muzejske zbirke in razstave ogledali individualno, medtem ko zaradi ukrepov za zaježitev okužb vodeni ogledi in posebni dogodki niso bili organizirani. Ravno tako sta bila iz preventivnih razlogov za obiskovalce zaprta podmornica in simulator letenja z letalom MiG-21.

Mednarodni muzejski dan v Parku vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine smo minuli mednarodni muzejski dan praznovali še posebej slovesno, saj smo v sodelovanju z Muzejem slovenske policije pod okriljem Ministrstva za notranje zadeve odprli kar tri muzejske projekte: gostujočo razstavo *Od Godbe ljudske milice do Policijskega orkestra*, novi vitrini milice v razstavi *Pot v samostojnost* ter fotografsko razstavo *Marjan Garbajs – kronist osamosvajanja Slovenije*, ki je bila sprva postavljena na Štefanovi ulici v Ljubljani, jeseni pa prenesena v Park.

Na slovesnosti ob Mednarodnem muzejskem dnevu je kot slavnostni govornik nastopil minister za notranje zadeve Aleš Hojs. V kratkem nagovoru je pozdravil uspešno sodelovanje Ministrstva in Parka ter izrazil veliko zadovoljstvo ob dejstvu, da so muzejski prikaz osamosvojitvenega dogajanja obogatili tudi vsebine, posvečene slovenski milici oziroma policiji. Zbrane je nagovorila tudi kustosinja Muzeja slovenske policije Darinka Kolar Osvald, pri čemer je poudarila pomen plodnega sodelovanja med obema muzejema v smislu izmenjave izkušenj ter skupnega predstavljanja razstav in zbirk javnosti tudi v prihodnje.

Za prijetno vzdušje so poskrbeli glasbeniki Policijskega orkestra v polni sestavi. Orkester je bil v desetletjih svojega obstoja tudi priča in akter ključnih dogodkov nacionalne zgodovine pred tridesetimi leti, saj so glasbeniki igrali tako na slovesnosti ob razglasitvi samostojnosti na Trgu republike 26. junija 1991 kot tudi na slovesnosti ob odhodu zadnjega vojaka jugoslovanske armade v Kopru 26. oktobra.

Poletna muzejska noč v Parku vojaške zgodovine

Slovenski muzeji in galerije so tudi v letu 2021 ob pričetku osrednje turistične sezone pripravili že tradicionalen skupni promocijski projekt *Poletna muzejska noč*, s katerim skušajo obiskovalcem vsako leto z raznovrstnimi programi in pestrim dogajanjem

približati muzejske vsebine s področja kulturne dediščine, umetnosti, kulture in zgodovine ter predstaviti novosti iz svoje ponudbe.

Dogodku se je kot že vrsto let doslej pridružil tudi Park vojaške zgodovine in v soboto, 19. junija 2020, med 18. in 24. uro obiskovalcem brezplačno odprl svoja vrata.

V sklopu dogajanja *Poletne muzejske noči* so bila organizirana vodenja po tankovsko-artilerijski zbirki v paviljonih B in C ter specializirana vodenja po razstavah *Pot v samostojnost* in *Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije*. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi projekcijo treh kratkih filmov projekta »Zbrali smo pogum«, ki prikazujejo obdobje plebiscita, osamosvajanja in čas vojne za Slovenijo. Pestro dogajanje je tudi tokrat k obisku pritegnilo veliko število obiskovalcev, ki so ogled sklenili v sproščenem vzdušju prijetnega zgodnjepoletnega večera.

Dan državnosti v Parku vojaške zgodovine tokrat še posebej prazničen

V Parku vojaške zgodovine je bil dan državnosti minulo leto še posebej prazničen. V okviru jubileja ob 30. obletnici slovenske samostojnosti smo na podaljšan vikend med 25. in 27. junijem 2021 pripravili tematski muzejski program »Praznujte z nami!«, ki je z izbranimi vsebinami obiskovalcem v prazničnih dneh približal slovesno vzdušje in dramatično dogajanje prelomnih dni ob slovenski osamosvojitvi.

Muzejsko izkušnjo obiskovalcev so vse tri dni pomembno obogatila poglobljena muzejska vodenja, pri čemer je bil poseben poudarek dan vodenemu ogledu nosilne muzejske razstave o slovenskem osamosvajanju *Pot v samostojnost*, ki je bila ob jubileju prenovljena in dopolnjena. Ob tej priložnosti je bila postavljena tudi nova fotografska razstava *Ponosni na Slovenijo – 30 let*. Kot del tematskega programa so bile organizirane tudi projekcije filmov, povezanih z osamosvojitvijo Slovenije, med raznovrstnimi aktivnostmi pa so potekale še otroške delavnice, voden pohod na Primož z ogledom podzemne utrdbe Alpskega zidu, vodenja po tankovsko-artilerijski zbirki z vodenim sprehodom po garažah Parka vojaške zgodovine ter tokrat prvič, kot nov turistični produkt, vodena kolesarska tura po »Poti gradov«. V sodelovanju z nacionalnimi muzeji, ki upravljajo z Depoji državnih muzejev v kompleksu Parka vojaške zgodovine, so bile obiskovalcem na ogled tudi ogledne depojske zbirke. Program »Praznujte z nami!« je bil odlično sprejet, kar dokazujeta velik obisk kot tudi navdušenje obiskovalcev.

Noč ima svojo moč 2021

Park vojaške zgodovine se je minulo leto že tretjič zapored pridružil vseevropskemu projektu »Noč ima svojo moč«, v sklopu katerega je bila jeseni izvedena Evropska noč raziskovalcev. Projekt v okviru programa za raziskovanje in tehnološki razvoj Obzorje 2020 (ang. *Horizon 2020*) združuje številne kulturno-znanstveno-izobraževalne institucije, ki ob pestrem programu predstavljajo znanstvene in druge specializirane poklice z namenom osveščanja o pomembnosti raziskovanja in inovacij ter njun vpliv na družbo, gospodarstvo in karijerne možnosti.

Park vojaške zgodovine je v sklopu živahnih raziskovalnih aktivnosti ob Evropski noči obiskovalcev v petek, 24. septembra 2021, pripravil voden ogled razstave, posvečene

bogati podmorničarski tradiciji našega območja in podmornici P-913 Zeta, ki je bila natanko pred dobrim desetletjem odprta za javnost.

Ta veseli dan kulture

V Parku vojaške zgodovine smo na Ta veseli dan kulture, 3. decembra 2021, vsem obiskovalcem nudili 20-odstotni popust pri nakupu vstopnic za ogled muzejskih zbirk in razstav.

4.3. VISOKI PROTOKOLARNI OBISKI

27. 1. 2021	Brigadir dr. Branimir Furlan
29. 1. 2021	Minister za obrambo mag. Matej Tonin ob odprtju nove promocijske stojnice Slovenske vojske
21. 4. 2021	Ministrica za obrambo Črne gore dr. Olivera Injac ob odkritju spominske plošče v znak obeležitve desete obletnice prihoda podmornice P-913 Zeta
21. 4. 2021	Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matej Tonin ob odprtju spominske plošče v znak obeležitve desete obletnice prihoda podmornice P-913 Zeta
28. 4. 2021	Direktor Urada za srednjeevropske zadeve pri ameriškem State Departmentu Daniel J. Lawton (v spremstvu vodje Oddelka za politične in gospodarske zadeve pri Veleposlaništvu Združenih držav Amerike v Sloveniji Elizabeth MacDonald)
4. 5. 2021	Državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Simon Zajc ob predaji simulatorja letenja z letalom Spitfire v muzejsko rabo
11. 5. 2021	Švicarski vojaški ataše polkovnik Urs Sulser
17. 5. 2021	Direktor Muzeja novejšje zgodovine Slovenije dr. Jože Dežman ob podpisu sporazuma o muzejskem sodelovanju
17. 5. 2021	Direktor Narodnega muzeja Slovenije dr. Pavle Car ob podpisu sporazuma o muzejskem sodelovanju
17. 5. 2021	Direktorica Tehniškega muzeja Slovenije dr. Barbara Juršič ob podpisu sporazuma o muzejskem sodelovanju
18. 5. 2021	Minister za notranje zadeve Republike Slovenije Aleš Hojs kot slavnostni govornik na slovesnosti ob mednarodnem muzejskem dnevu
18. 5. 2021	Kustosinja Muzeja slovenske policije Darinka Kolar Osvald kot govornica na slovesnosti ob mednarodnem muzejskem dnevu
4. 6. 2021	Namestnik veleposlanice Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske Paul Jancar ob slovesnem odkritju spomenika padlemu letalu Spitfire na Suhorju
4. 6. 2021	Britanski obrambni ataše podpolkovnik Christopher Day ob slovesnem odkritju spomenika padlemu letalu Spitfire na Suhorju
4. 6. 2021	Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš ob slovesnem odkritju spomenika padlemu letalu Spitfire na Suhorju
11. 6. 2021	Državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade Republike Slovenije Jelko Kacin

14. 6. 2021	Ministrica za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije prof. dr. Simona Kustec kot častna gostja predstavitve pedagoško-zgodovinskega projekta »Zbrali smo pogum«
14. 6. 2021	Direktor Urada Vlade Republike Slovenije za komuniciranje Uroš Urbanija ob odprtju fotografske razstave <i>Ponosni na Slovenijo – 30 let</i>
14. 6. 2021	Državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Republike Slovenije Andrej Čuš ob odprtju fotografske razstave <i>Ponosni na Slovenijo – 30 let</i>
14. 6. 2021	Filozof in konceptualni umetnik dr. Evgen Bavčar ob odprtju fotografske razstave <i>Ponosni na Slovenijo – 30 let</i>
23. 6. 2021	Minister Zvonko Černač, pristojen za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, kot slavnostni govornik na slovesnosti ob 30. obletnici osamosvojitve Slovenije
28. 6. 2021	Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matej Tonin ob odprtju dopolnitve razstave <i>Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije</i>
28. 6. 2021	Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš ob odprtju dopolnitve razstave <i>Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije</i>
28. 6. 2021	Odpravnica poslov na Veleposlaništvu ZDA v Sloveniji Susan Falatko ob odprtju dopolnitve razstave <i>Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije</i>
28. 6. 2021	Poveljnica Nacionalne garde Kolorada brigadirka Laura Clellan ob odprtju dopolnitve razstave <i>Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije</i>
13. 8. 2021	Vršilka dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za kulturno dediščino dr. Jelka Pirkovič
2. 10. 2021	Generalpolkovnik romunskega vojaškega letalstva v pokoju Iosif Rus (v spremstvu Jožeta Konde, upokojenega brigadirja Slovenske vojske)
12. 10. 2021	Namestnik vrhovnega poveljnika zavezniških sil v Evropi general Sir Tim Radford ob zagonu novega animiranega prikaza bombardiranj na razstavi <i>Do pekla in nazaj</i>
12. 10. 2021	Veleposlanica Združenega kraljestva v Sloveniji Nj. Eksc. Tiffany Sadler ob zagonu novega animiranega prikaza bombardiranj na razstavi <i>Do pekla in nazaj</i>
25. 10. 2021	Predsednik Vlade republike Slovenije Janez Janša kot časni gost na odprtju gostujoče razstave <i>Sanje imajo to čudno lastnost, da se včasih uresničijo</i>
25. 10. 2021	Pomočnica ravnateljice Narodne in univerzitetne knjižnice dr. Ines Vodopivec ob odprtju gostujoče razstave <i>Sanje imajo to čudno lastnost, da se včasih uresničijo</i>
24. 11. 2021	Minister za notranje zadeve Republike Slovenije Aleš Hojs ob zaključku operacije »Argo II« - simboličnem zaključku prevoza policijskega čolna P-111 v Park vojaške zgodovine
24. 11. 2021	Generalni direktor Direktorata za logistiko in nabavo Matjaž Vede ob zaključku operacije »Argo II« - simboličnem zaključku prevoza policijskega čolna P-111 v Park vojaške zgodovine

	(v spremstvu poveljnika uniformirane Policije PU Koper Tomaža Čehovina in Marka Kastelica iz PU Koper)
17. 11. 2021	Delegacija ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti s sodelavci iraško-kurdskega Centra za protiminsko delovanje

V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE NA OBISKU VISOK PREDSTAVNIK STATE DEPARTMENTA

Park vojaške zgodovine je v sredo, 28. aprila 2021, obiskal direktor Urada za srednjeevropske zadeve pri ameriškem State Departmentu Daniel J. Lawton v spremstvu Elizabeth MacDonald, vodje Oddelka za politične in gospodarske zadeve pri Veleposlaništvu Združenih držav Amerike v Sloveniji.

Direktor Lawton se je predvsem zanimal za predstavitev zgodovinskega dogajanja v pivškem muzeju, še zlasti za predstavitev tem, ki so povezane z ZDA, kot sta na primer razstava *Do pekla in nazaj*, ki prikazuje usodo sestreljenih ameriških letal na Slovenskem ozemlju med drugo svetovno vojno, in razstava *Oklep svobode*, ki govori o ameriški vojaški pomoči Jugoslaviji v petdesetih letih 20. stoletja.

Visoki gost je pokazal veliko zanimanje tudi za proces slovenske osamosvojitve in vojne za Slovenijo, ki je prikazan na razstavi *Pot v samostojnost*. V knjigi vtisov se je ob zaključku obiska še enkrat zahvalil Parku za odlično sodelovanje in ohranjanje skupne zgodovine med ZDA in Slovenijo ter poudaril pomen Parka kot zakladnice nacionalne zgodovine.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PONOVO OBISKAL UPOKOJENI GENERALPOLKOVNIK ROMUNSKEGA VOJAŠKEGA LETALSTVA IOSIF RUS

Park vojaške zgodovine je v soboto, 2. oktobra 2021, skupaj s sodelavci ponovno obiskal generalpolkovnik romunskega vojaškega letalstva v pokoju Iosif Rus. Na obisku se mu je pridružil tudi Jože Konda, upokojeni brigadir Slovenske vojske. General Rus in romunsko združenje ARPIA (Asociatia Romana pentru Propaganda si Istoria Aeronauticii – Romunsko združenje za propagando in zgodovino letalstva) ter brigadir Konda in slovensko Društvo vojaških pilotov vseh rodov in ljubiteljev vojaškega letalstva – SLO AIR FORCE sta namreč v sodelovanju s Parkom vojaške zgodovine in Vojaškim muzejem Slovenske vojske leta 2014 uspešno zaključila projekt donacije romunskega letala IAR-93 Vultur. General Rus je ob obisku Parka izrazil zadovoljstvo nad doseženim ter razvojem Parka. Na obeh straneh je bila podana tudi pripravljenost na nadaljnje sodelovanje in ohranjanje pristnih stikov, ki so se spletli v projektu pridobivanja letala.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE OBISKALA ITF USTANOVA ZA KREPITEV ČLOVEKOVE VARNOSTI S SODELAVCI IRAŠKO-KURDSKEGA CENTRA ZA PROTIMINSKO DELOVANJE

Park vojaške zgodovine je v sredo, 17. novembra 2021, obiskala delegacija ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti s sodelavci iraško-kurdskega Centra za protiminsko delovanje. Delegacija si je z zanimanjem ogledala zbirke in razstave Parka vojaške zgodovine, predstavljeni pa so ji bili tudi nadaljnji načrti sodelovanja med Parkom vojaške zgodovine in ITF Ustanovo za krepitev človekove varnosti.

ITF je leta 1998 ustanovila Vlada Republike Slovenije kot mednarodno ustanovo – fundacijo za razminiranje in pomoč žrtvam min. Osnovno poslanstvo ITF je zmanjševanje groženj, ki jih predstavljajo protipehotne mine in drugi eksplozivni ostanki vojaških spopadov. Organizacija v osnovi deluje na področjih razminiranja, izobraževanja o nevarnostih min, nudenja pomoči žrtvam min ter uničevanja presežkov min in streliva.

PVZ in ITF sta leta 2020 podpisala donatorsko pogodbo, s katero je Park vojaške zgodovine s strani ITF-ja pridobil več učnih pripomočkov za spoznavanje minsko-eksplozivnih sredstev ter nekaj eksponatov, ki so bili predmet deaktiviranja in predstavljajo pomembno vojaškozgodovinsko dediščino.

V sklopu fotografske razstave *Ponosni na Slovenijo – 30 let* je ena izmed fotografij posvečena tudi predstavitvi ITF-ja. Avtor fotografije je Arne Hodalič.

4.4. VOJAŠKI PROTOKOLARNI OBISKI OB PREDSEDOVANJU SLOVENIJE SVETU EU

3. 9. 2021	Obrambni minister in podpredsednik Vlade Republike Latvije dr. Artis Pabriks
3. 9. 2021	Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Uroš Lampret
13. 9. 2021	Skupina veleposlanikov držav članic Evropske unije – predstavnikov v Politično-varnostnem odboru na čelu s predstavnico Republike Slovenije v Politično-varnostnem odboru Evropske unije veleposlanico Veroniko Bošković-Pohar
23. 9. 2021	Predsednik (maršal) zahodnopomeranske regije na Poljskem Olgierd Geblewicz
28. 9. 2021	Predstavniki Vojaškega odbora Evropske unije – najvišjega vojaškega organa v okviru Sveta Evropske unije na čelu s predsednikom Vojaškega odbora Evropske unije generalom Claudiem Grazianom in vojaškim predstavnikom Republike Slovenije pri Vojaškem odboru Evropske unije brigadirjem Milanom Žurmanom
7. 10. 2021	Visoki predstavniki dveh vojaških pododborov Vojaškega odbora Evropske unije na čelu s predsednikom delovne skupine Vojaškega odbora Evropske unije za glavni cilj polkovnikom Francisem Gelfijem in predsednikom delovne skupine Vojaškega odbora Evropske unije brigadirjem Robertom Villanuevo
21. 10. 2021	Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Republike Severne Makedonije Dragan Nikolić (v spremstvu državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo Uroša Lampreta)
3. 11. 2021	Udeleženci mednarodne konference Nata (v spremstvu pripadnikov slovenskega Centra za združeno usposabljanje Slovenske vojske kot gostiteljev obiska)

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE GOSTIL POLITIČNO-VARNOSTNI ODBOR EU

Park vojaške zgodovine je v ponedeljek, 13. septembra 2021, gostil skupino veleposlanikov držav članic EU – predstavnikov v Politično-varnostnem odboru. Obisk je potekal v organizaciji Stalnega predstavništva RS v Bruslju s sodelovanjem Ministrstva za zunanje zadeve in Slovenske vojske. Visoke goste je vodila predstavnica naše države v omenjenem odboru, veleposlanica Veronika Bošković-Pohar. Predstavitev in ogled muzeja sta bila nadgrajena tudi s predstavitvijo Slovenske vojske, ki je skupini veleposlanikov na poligonu Parka vojaške zgodovine predstavila svoje orožje in opremo, v dinamičnem prikazu, v katerem so sodelovala tako oklepna vozila kot helikopterji in letala, pa je Enota za specialno delovanje (ESD) prikazala svoje bojne zmogljivosti.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE OBISKAL PREDSEDNIK ZAHODNOPOMERANSKE REGIJE (PL) OLGIERD GEBLEWICZ

Park vojaške zgodovine je ob robu uradnega srečanja v Sloveniji septembra obiskal Olgierd Geblewicz, predsednik (maršal) zahodnopomeranske regije. Gre za poljsko regijo, ki je z 1,7 milijona prebivalcev, slikovito pokrajino in bogato turistično ponudbo v marsičem podobna Sloveniji. G. Geblewicz je na obisku v naši državi kot predsednik EPP – ELS skupine v Evropskem odboru regij. Visokega gosta je sprejel direktor Parka mag. Janko Boštjančič in mu predstavil razvoj Parka kot enega osrednjih razvojnih turističnih projektov Občine Pivka ter uspešen primer izrabe sredstev iz razvojnih skladov EU. Predsednik je bil navdušen nad ambicioznostjo in dosedanjim napredkom ter izpostavil možnost razvojnega sodelovanja med regijama.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE GOSTIL VOJAŠKI ODBOR EU

Park vojaške zgodovine je v torek, 28. septembra 2021, obiskal Vojaški odbor EU – najvišji vojaški organ v okviru Sveta Evropske unije. V Vojaškem odboru sodelujejo generali in admirali, ki zastopajo načelnike generalštabov držav članic. Gostitelj obiska Vojaškega odbora EU v Sloveniji je bil brigadir Milan Žurman, stalni vojaški predstavnik naše države. V okviru ogleda Parka vojaške zgodovine je bila ob 30. letnici samostojnosti naše države posebna teža dana muzejskemu prikazu osamosvojitve in vojne '91. Slovenska vojska je visokim gostom na poligonu Parka predstavila orožje in opremo, Enota za specialno delovanje (ESD) pa je pokazala tudi svoje zmogljivosti v dinamičnem prikazu, v katerem so poleg oklepnih vozil sodelovala tudi letala in helikopteri 15. letalskega polka.

PARK OBISKALI PREDSTAVNIKI DVEH PODODBOROV VOJAŠKEGA ODBORA EU

Park vojaške zgodovine je v četrtek, 7. oktobra 2021, gostil predstavnike dveh vojaških pododborov vojaškega odbora Evropske unije. Predstavnike je sprejel direktor Parka mag. Janko Boštjančič in jim predstavil 15-letni razvoj muzeja. Temu je sledila krajša predstavitev podjetja ECUBES, ki je delegaciji predstavilo napredne energetske rešitve v okviru koncepta zelene obrambe. Sledil je ogled muzejskih zbirk in razstav, kjer je bila posebna teža dana muzejskemu prikazu osamosvojitve in vojne '91, nekateri udeleženci

pa so se preizkusili tudi na simulatorjih letenja. Za zaključek je Slovenska vojska gostom na poligonu Parka predstavila orožje in opremo, Enota za specialno delovanje (ESD) pa je v dinamičnem prikazu demonstrirala svoje zmogljivosti.

OBISK DRŽAVNEGA SEKRETARJA REPUBLIKE SEVERNE MAKEDONIJE

Park vojaške zgodovine je v četrtek, 21. oktobra, v spremstvu državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo Uroša Lampreta v okviru obiska v Republiki Sloveniji obiskal državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Republike Severne Makedonije Dragan Nikolić.

Direktor mag. Janko Boštjančič je visokim gostom predstavil razvoj Parka, tudi kot odličen primer povezovanja lokalne skupnosti in ministrstva za obrambo ter primer dobre prakse na področju koriščenja evropskih sredstev. Sledil je ogled muzejskih zbirk in razstav, ki se je zaključil z ogledom notranjosti podmornice. Ob tem se je direktor Boštjančič zahvalil gostu iz Severne Makedonije za izjemno darilo – nemški protiletalski top Flakvierling 38 iz obdobja druge svetovne vojne, katerega donacijo sta na pobudo Parka dogovorila minister za obrambo RS mag. Matej Tonin in severnomakedonska ministrica za obrambo Radmila Šekerinska. Pomemben eksponat bo predvidoma v letu 2022 že dopolnil zbirko Parka.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE OBISKALI UDELEŽENCI KONFERENCE NATO

Park vojaške zgodovine so v sredo, 3. novembra, obiskali udeleženci mednarodne konference Nata, namenjeni varnosti in organizaciji vodenja strelšč. Gostitelji obiska so bili pripadniki slovenskega Centra za združeno usposabljanje SV. Obiskovalcem je bil predstavljen razvoj Parka vojaške zgodovine, čemur je sledil še ogled muzejskih zbirk in razstav.

4.5. VIDNEJŠI PARTNERSKI IN DRUGI OBISKI

11. 3. 2021	Turističnoinformacijski center Polzela
5. 5. 2021	Partnerji projekta Arheološke e-Krajine Podonavja
16. 9. 2021	Ustvarjalec vsebin na platformi Youtube Tomasz Bulzak
23. 9. 2021	Dolenjski muzej
27. 9. 2021	Zavod za upravljanje kulturne dediščine Grad (Doživljajski park Vulkanija)
29. 9. 2021	Nekdanja predsednica Slovenskega kulturnega društva »Sava« iz Ontaria v Kanadi Marija Prilesnik
7. 10. 2021	Kolektiv Centra vesoljskih tehnologij Hermana Potočnika Noordunga (7. 10. 2021)
20. 10. 2021	Slovensko konservatorsko društvo (v sodelovanju z MGML-jem)
23. 10. 2021	Pripadniki brazilske mornarice (<i>Marinha do Brasil</i>)
28. 10. 2021	Znani slovenski ustvarjalec na YouTubu Bit Sever
18. 12. 2021	Srečanje nekdanjih podmorničarjev in pridruženih članov Društva za ohranjanje podmorniške tradicije Podmorničar

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE OBISKAL KOLEKTIV CENTRA NOORDUNG

Park vojaške zgodovine je v četrtek, 7. oktobra, obiskal kolektiv Centra vesoljskih tehnologij Hermana Potočnika Noordunga. V Parku jih je sprejel direktor mag. Janko Boštjančič in jim v kratki predstavitvi orisal razvoj Parka v sodobno muzejsko središče. Z direktorjem Centra Noordung dr. Dominikom Koboldom sta se strinjala, da gre pri obeh institucijah za soroden način delovanja, kar sproža tudi možnosti povezovanja in medsebojnega sodelovanja. Gostje so obisk Parka zaključili z ogledom muzejskih zbirk in razstav, pri čemer jih je posebej pritegnil prikaz delovanja najnovejše muzejske pridobitve – simulatorja letala Spitfire. Parku vojaške zgodovine so ob teh priložnosti izrazili vse pohvale za uspešno delo na področju muzejske predstavitve vojaških tehnologij.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE OBISKALI PRIPADNIKI BRAZILSKE MORNARICE

Park vojaške zgodovine Pivka so v soboto, 23. oktobra, obiskali pripadniki brazilske mornarice (*Marinha do Brasil*), katerih šolska ladja Brasil (U-27) je v Luko Koper priplula v okviru 35. praktičnega usposabljanja bodočih častnikov mornarice. Posadko sestavlja 33 častnikov in 101 član posadke, na krovu je bilo tudi 181 bodočih častnikov. Namen praktičnega usposabljanja je nadgradnja znanja bodočih častnikov, preverjanje usposobljenosti in spoznavanje drugih kultur ter spodbujanje prijateljskih vezi z drugimi narodi.

Mornarji in časniki so si z zanimanjem ogledali muzejske zbirke Parka vojaške zgodovine, posebnega zanimanja in navdušenja pa je bila deležna podmornica P-913, ki so jo v spremstvu vodnikov Parka spoznali tudi odznotraj.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE OBISKAL PRILJUBLJENI YOUTUBER BIT SEVER

Eden najbolj znanih slovenskih ustvarjalcev na YouTubu Bit Sever je s prijatelji raziskoval destinacijo Zeleni kras in pri tem spoznaval bogato turistično ponudbo našega območja. V okviru izleta je obiskal tudi Park vojaške zgodovine, kjer si je z navdušenjem ogledal muzejske zbirke in razstave, se seznanil z atraktivno dodatno muzejsko ponudbo ter se poučil o zakulisju muzejskega delovanja. Poleg obiska Parka se je ob svojem postanku v regiji preizkusil tudi v Grajskem pobegu na Gradu Prem, užival v gostoljubju Smrekarjeve domačije, opazoval medvede z »Be around me«, si privoščil unikatno britje v Brivnici Ozbič ter s čolnom raziskoval čudovito Križno Jamo in skrivnostno Cerkniško jezero v Notranjskem parku. Doživetja in utrinke z izleta po Zelenem krasu je decembra objavil na svojem profilu na Youtubu, ki ga spremlja blizu 40.000 sledilcev. Posnetek, v katerem je bil pomemben del namenjen predstavitvi Parka vojaške zgodovine, je bil deležen izjemnega odziva, saj si ga je ogledalo že več kot 50.000 gledalcev, in bo nedvomno spodbudil marsikoga k obisku priljubljenih turističnih točk Zelenega krasa.

SREČANJE PODMORNIČARJEV V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

V Parku vojaške zgodovine so se v soboto srečali nekdanji podmorničarji in pridruženi člani Društva za ohranjanje podmorniške tradicije Podmorničar. Člani društva skušajo s svojim delovanjem ohranяти zavest o dolgi in bogati zgodovini podmorničarstva ob vzhodni jadranski obali, v kateri so nemajhno vlogo igrali tudi slovenski podmorničarji. V minulem letu smo tudi obeležili 10. obletnico prihoda podmornice P-913 v Pivko, pri čemer so nenadomestljivo vlogo imeli ravno člani Društva Podmorničar.

4.6. OBISK LOKALNIH ORGANIZACIJ IN SKUPNOSTI

8. 9. 2021	Vaška skupnost Palčje
9. 9. 2021	Vojašnica Pivka: 45. center goseničnih bojnih vozil
1. 10. 2021	SiTOR stiskalnice d.o.o.
2. 10. 2021	SDS Pivka
5. in 6. 10. 2021	Pivka perutninarstvo d.d.
19. 10. 2021	OŠ Pivka
18. 11. 2021	Čebelarsko društvo Pivka

4.7. PARK VOJAŠKE ZGODOVINE NA PARTNERSKIH SREČANJIH DRUGOD

29. 6. 2021	Strokovna ekskurzija z obiskom Spominskega centra veliki vojni MeVe v mestu Montebelluna v Italiji v okviru projekta WALKofPEACE
7. 10. 2021	Srečanje projektnih partnerjev v mestu Cavallino-Treporti v Italiji v okviru projekta WALKofPEACE

4.8. NOVE STALNE IN GOSTUJOČE RAZSTAVE TER MUZEJSKE DOPOLNITVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

jan. 2021	Nova promocijska stojnica Slovenske vojske
maj 2021	Zaključek prenove in dopolnitve stalne razstave <i>Pot v samostojnost</i> z otvoritvijo dveh novih vitrin milice na razstavi
maj 2021	Občasna fotografska razstava <i>Marjan Garbajs – kronist osamosvajanja Slovenije</i> <i>*Razstava je najprej gostovala na Štefanovi ulici v Ljubljani, jeseni pa je bila postavljena v Parku vojaške zgodovine.</i>
maj 2021	Gostujoča razstava Parka vojaške zgodovine in Muzeja slovenske policije <i>Od godbe ljudske milice do Policijskega orkestra</i>
jun. 2021	Občasna fotografska razstava <i>Ponosni na Slovenijo – 30 let</i>
jun. 2021	Dopolnitev razstave <i>Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije</i>
jul. 2021	Gostujoča fotografska razstava Fotokluba Sušec <i>Gradovi Zelenega krasa</i>
okt. 2021	Gostujoča razstava Narodne in univerzitetne knjižnice <i>Sanje imajo to čudno lastnost, da se včasih uresničijo</i>
okt. 2021	Zagon animiranega prikaza bombardiranj v drugi svetovni vojni na razstavi <i>Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije</i>

V muzejsko postavitev umeščena nova promocijska stojnica Slovenske vojske

Januarja je minister za obrambo mag. Matej Tonin Parku vojaške zgodovine formalno predal novo promocijsko stojnico Slovenske vojske, katere pridobitev je rezultat zglednega sodelovanja med Parkom vojaške zgodovine in Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije. Stojnica je zasnovana kot stalna promocijska točka Slovenske vojske, ki s projekcijo različnih predstavitev filmov na dveh integriranih televizijah, drobnim promocijskim materialom in lutko v polni vojaški opravi obiskovalcem predstavlja vojaške poklice in delo v Slovenski vojski. V dogovoru z regijsko Upravo za obrambo ob obiskih večjih organiziranih skupin na stojnici sodelujejo tudi vojaški sodelavci, ki mladim v živo predstavljajo podrobnosti vojaškega poklica in možnosti zaposlovanja v Slovenski vojski.

Ob Mednarodnem muzejskem dnevu slovesno odprta prenovljena in dopolnjena osrednja muzejska razstava *Pot v samostojnost*

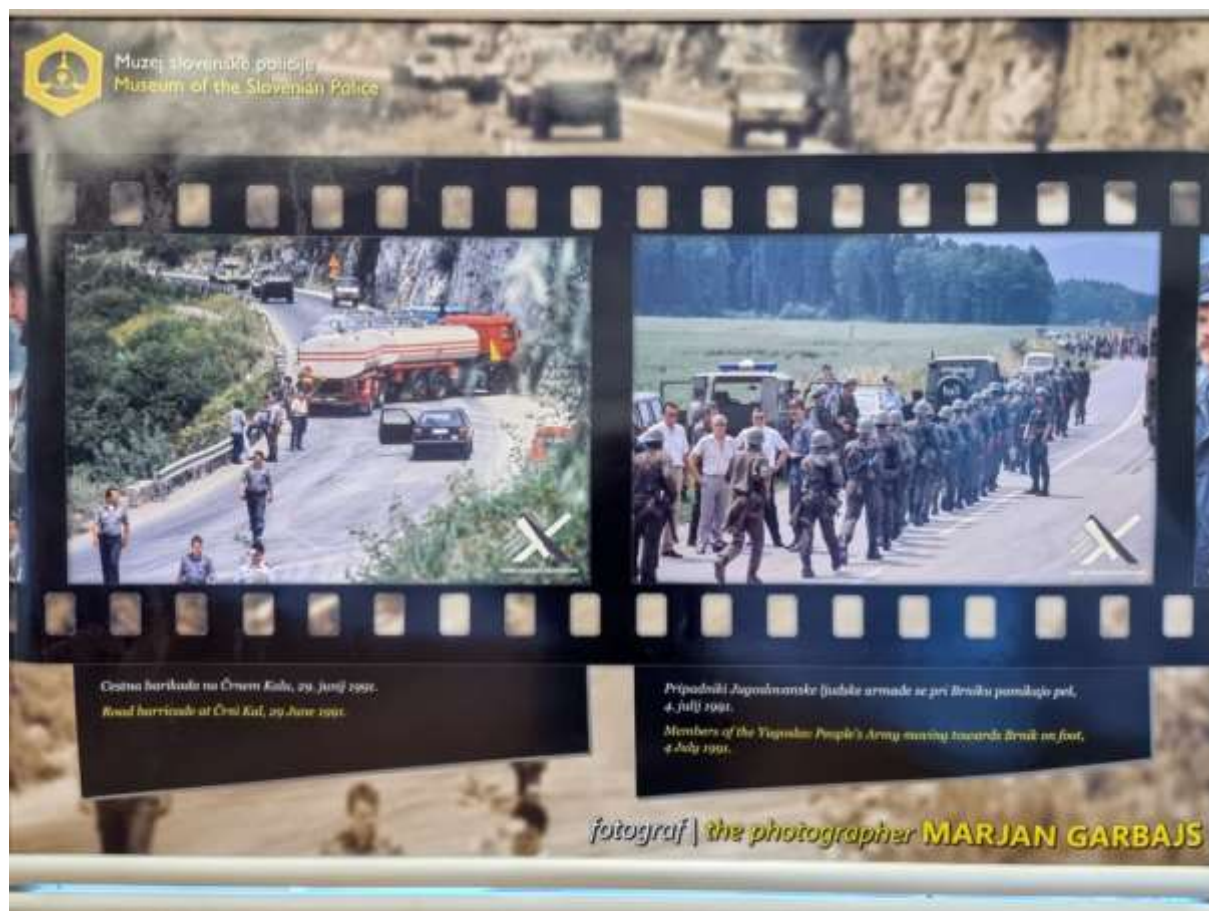
Ob praznovanju 30. obletnice slovenske osamosvojitve je bila v minulem letu temeljite prenove deležna nosilna muzejska razstava *Pot v samostojnost*, ki obiskovalce v sodobni muzejski postavitvi vodi skozi prikaz osrednjih družbeno-političnih mejnikov slovenskega osamosvajanja od izoblikovanja prvih teženj po osamosvojitvi vse do razglasitve samostojne države in vojne za Slovenijo '91. Minister za notranje zadeve Aleš Hojs je maja ob Mednarodnem muzejskem dnevu na razstavi slovesno odprl novo muzejsko vitrino, posvečeno vlogi milice v prelomnem obdobju ob slovenskem osamosvajanju. Vitrina

prikazuje opremo miličnikov in opozarja na velik pomen tedanjih organov za notranje zadeve pri osamosvajanju. Razstava *Pot v samostojnost* je bila poleg tega dodatno obogatena s predmeti in dokumentarnim gradivom na novih razstavnih tetrablokih ter z novima vitrinama z maketami letal ter opreme TO in JLA. K muzejskim eksponatom iz tistega obdobja pa sta bila v lanskem letu umeščena tudi reševalno vozilo Mercedes-Benz 230 Binz in policijski motor BMW R80RT.

Gostujoča fotografska razstava *Marjan Garbajs – kronist osamosvajanja Slovenije*

Od jeseni je obiskovalcem Parka vojaške zgodovine na ogled gostujoča razstava *Marjan Garbajs – kronist osamosvajanja Slovenije*, ki je bila slovesno odprta pod okriljem Ministrstva za notranje zadeve v sodelovanju z Muzejem slovenske policije. Razstavo je na Mednarodni muzejski dan slovesno odprl minister za notranje zadeve Aleš Hojs, pri čemer je bila pred postavitvijo v Parku vojaške zgodovine sprva na ogled na Štefanovi ulici v Ljubljani. Razstava je poklon izjemnemu fotoreporterju Marjanu Garbajsu, ki ima v svojem opusu malodane pol milijona fotografij. Med njimi je tudi okoli 1.400 posnetkov iz obdobja vojne za Slovenijo leta 1991, gospod Garbajs pa je verjetno edini fotograf, ki je celotno takratno dogajanje posnel v tehniki barvnih diapozitivov, kar ima še posebno dokumentarno vrednost. Razstava bo v Parku vojaške zgodovine na ogled do februarja 2022.

Gostujoča razstava Parka vojaške zgodovine in Muzeja slovenske policije *Od godbe ljudske milice do Policijskega orkestra*

Minister za notranje zadeve Aleš Hojs je v Parku vojaške zgodovine na proslavi ob Mednarodnem muzejskem dnevu slovesno odprl tudi novo gostujočo razstavo Parka vojaške zgodovine in Muzeja slovenske policije *Od godbe ljudske milice do Policijskega orkestra*. Razstava, ki je bila obiskovalcem na ogled med majem in septembrom, je predstavila bogato zgodovino orkestra in izpostavila velik pomen kulture v prelomnih trenutkih ob slovenskem osamosvajanju. Orkester je bil namreč priča in tudi akter ključnih dogodkov nacionalne zgodovine pred tridesetimi leti, saj so glasbeniki igrali tako na

slovesnosti ob razglasitvi samostojnosti na Trgu republike 26. junija 1991 kot tudi na slovesnosti ob odhodu zadnjega vojaka jugoslovanske armade v Kopru 26. oktobra.

Fotografska razstava Parka vojaške zgodovine *Ponosni na Slovenijo – 30 let*

Ob 30. obletnici slovenske samostojnosti je bila junija minulo leto v Parku vojaške zgodovine odprta občasna fotografska razstava *Ponosni na Slovenijo – 30 let*, ki smo jo pripravili v sodelovanju z Uradom Vlade Republike Slovenije za komuniciranje. Fotografska razstava na 38 fotografijah predstavlja uspehe in ključne dogodke v 30 letih samostojnosti države. Gre za avtentičen izraz naše zgodovine, ki jo v svobodni in demokratični državi pišemo sami. Znani in manj znani avtorji so v razstavi fotografij strnili glavne izzive in prelomnice v času samostojne države, kot so razvitje slovenske zastave na Triglavu, zmaga v vojni za obrambo samostojnosti, uvedba lastne denarne valute, slovenska ustava, mednarodno priznanje države, članstvo v ZN, EU in NATU, uvedba evra, pa tudi visoki državniški obiski, športni in gospodarski dosežki ter naravne in kulturne lepote države. Razstava, ki bo v Parku vojaške zgodovine na ogled predvidoma do poletja 2022, s tem opozarja na pomen spominjanja, predvsem pa potrebo po zdravem nacionalnem ponosu, ki ga Slovencem tako pogosto primanjkuje.

Dopolnitev razstave *Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije*

V Parku vojaške zgodovine je bila junija s krajšo slovesnostjo odprta dopolnitev razstave *Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije*. Razstava, ki je bila postavljena leta 2017, prikazuje pestro dogajanje na slovenskem nebu v drugi polovici druge svetovne vojne, ko je na območju današnje Slovenije padlo več kot 250 letal, med njimi 142 ameriških. Gre za prvo stalno muzejsko predstavitev usode teh letal in njihovih posadk ter reševanja preživelih letalcev s strani domačinov in partizanov. Razstava je v štirih letih doživela več dopolnitev glede na nova spoznanja in odkrite nove primere. Zadnja dopolnitev je rezultat sistematičnega raziskovanja zunanjega sodelavca Parka vojaške zgodovine Aleša Bediča, ki ga je močno prevzela tragična letalska nesreča podporočnika Warrena Rowlanda Bosticka. Ta je na svojem tretjem bojnem letu z letalom Republic P-47D Thunderbolt 2. aprila 1945, dober mesec pred koncem vojne, strmoglavil v bližini Babjega zoba na obronkih Jelovice. Uvodni del razstave je bil tako dopolnjen s fotografijami, dokumenti in ostanki letala 22-letnega podporočnika Bosticka ter jasnim sporočilom, da padci letal niso zgolj statistika – gre za usodo fantov in mož, ki so se daleč od doma borili za zmago svobode in demokracije.

Gostujoča razstava Fotokluba Sušec *Gradovi Zelenega krasa*

Obiskovalcem Parka vojaške zgodovine je bila med julijem in septembrom 2021 na ogled gostujoča fotografska razstava *Gradovi Zelenega krasa*. Razstava, ki jo je pripravil Fotoklub Sušec iz Ilirske Bistrice, je bila v Parku prvič razstavljena v okviru poletnega programa »Kino na prostem«. Atraktiven prikaz bogate grajske dediščine našega območja je nastal kot del projekta »Revitalizacija grajskega parka Haasberg«, v okviru katerega je bil razpisan fotografski natečaj. Na razstavi je bilo predstavljenih dvanajst zmagovalnih fotografij, ki so prikazovali grad Prem, grad Kalc, grad Haasberg in Predjamski grad v različnih letnih časih. Avtorji zmagovalnih fotografij so Andrej Udovič, Bogdan Čok, Branko Česnik, Irena Štemberger, Simon Rebula, Stojan Spetič in Tomaž Kastelic.

Gostujoča razstava Narodne in univerzitetne knjižnice *Sanje imajo to čudno lastnost, da se včasih uresničijo*

Ob dnevu suverenosti je predsednik Vlade Republike Slovenije Janez Janša v Parku vojaške zgodovine odprl gostujočo razstavo Narodne in univerzitetne knjižnice *Sanje imajo to čudno lastnost, da se včasih uresničijo* s podnaslovom *Pregled slovenske osamosvojitvene misli* avtorice Helene Janežič. Razstava prinaša pregled slovenskih osamosvojitvenih teženj in aktivnosti, ki so del bogate pisne kulturne dediščine in spomina našega naroda. Razstava v svoji predstavitvi zajame nekaj manj kot 150 let naše zgodovine ter vodi od prve jasno izražene ideje o združitvi Slovencev v pomladi narodov leta 1848 preko prvič jasno zapisane misli o samostojni Sloveniji leta 1941 in razvoja osamosvojitvene misli med slovenskimi izseljenci vse do osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je misel na samostojnost dobila krila tudi v matični domovini. Sledilo je sosledje dogodkov, ki so nas pred natanko tridesetimi leti, 23. decembra 1990, pripeljali do plebiscita za neodvisno Slovenijo, ko so takratne generacije z veliko večino potrdile veljavnost slovenskim tisočletnim sanjam. Pol leta kasneje, 25. junija 1991, se je rodila samostojna in neodvisna Slovenija. Razstava, s katero smo v Parku vojaške zgodovine simbolično zaokrožili bogato muzejsko dogajanje v sklopu obeleževanja 30. obletnice slovenske samostojnosti, je na ogled tudi v letu 2022.

Zagon animiranega prikaza bombardiranj v drugi svetovni vojni na razstavi *Do pekla in nazaj*

Razstava *Do pekla in nazaj* – zgodba padlih ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju Slovenije je bila oktobra obogatena s še eno pomembno dopolnitvijo – novim animiranim prikazom bombardiranj v drugi svetovni vojni v Evropi. Animacijo, ki na zemljevidu Evrope prikazuje bombardiranja tako sil osi kot zavezniških sil v času vojne, je Park vojaške zgodovine pridobil v okviru sodelovanja z Univerzo v Lincolnu v Veliki Britaniji. Animacija predstavlja za Park pomembno pridobitev, saj s pomočjo sodobne tehnologije prikazuje obseg in potek druge svetovne vojne v Evropi. Bombardiranja, posebej mest, so namreč ena od pomembnih značilnosti druge svetovne vojne, saj so, če izvajamo koncentracijska taborišča, povzročila največ trpljenja nedolžnih ljudi. Tudi zaradi bombardiranj označujemo drugo svetovno vojno kot totalno vojno, ko se je prvič v zgodovini modernega vojskovanja zgodilo, da je umrlo več civilistov kot vojakov.

4.9. NOVE MUZEJSKE PRIDOBITVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

jan. 2021	Reševalno vozilo Mercedes-Benz 230 Binz
mar. 2021	Krak elise helikopterja Mi-8
apr. 2021	Motorno kolo BMW R80 RT
maj 2021	Simulator letenja z letalom Supermarine Spitfire IX
nov. 2021	Policijski čoln P-111
dec. 2021	Tovornjak TAM 5000 »Dojc«

REŠEVALNO VOZILO MERCEDES-BENZ 230 BINZ

Park vojaške zgodovine je v leto 2021 vstopil bogatejši za nov dragocen eksponat – reševalno vozilo Mercedes Benz 230-BINZ, ki ga je Parku podaril Zdravstveni dom Velenje.

Vozilo je bilo narejeno in predelano v reševalno vozilo v podjetju BINZ v kraju Lorch v Nemčiji leta 1971. Istega leta je bilo iz Beograda prepeljeno v podjetje Autocommerce Ljubljana za namen prodaje, pri čemer ga je uspelo ob veliki podpori gospodarstva pridobiti Zdravstvenemu domu Velenje.

Reševalno vozilo je bilo za tiste čase vrhunsko predelano in opremljeno z medicinsko opremo, imelo je električni aspirator, nosila za poškodbo hrbtenice, dodatke h glavni postelji za ginekološke posege in porode, kardiološki stol, tirnico z dodatno posteljo, opremo za posege v prometnih nesrečah, imobilizacijske pripomočke, pritrdišča za infuzijske tekočine, dozatorje kisika s pripadajočo opremo in jeklenki, sanitetni material v lesenem kovčku in še veliko drobne medicinske opreme.

Osnovno vozilo poganja šestvaljni linijski bencinski motor. Vgrajen ima štiristopenjski menjalnik s pogonom na zadnja kolesa. Zavore spredaj in zadaj so kolutne. Vzmetenje sprednje preme je klasično s spiralnimi vzmetmi, zadnji premi pa je dodano hidravlično-pnevmatsko vzmetenje, ki skupaj z ostalimi sklopi podvozja omogoča umirjeno in varno vožnjo za bolnika. Kljub temu da ima vozilo prevoženih 500.000 km, je izjemno dobro ohranjeno, zato je njegova umestitev v muzejsko zbirko pomembna tudi z vidika ohranjanja tehnične dediščine.

V času vojne za Slovenijo reševalno vozilo sicer ni bilo neposredno na prizorišču spopadov, je pa bilo v pripravljenosti. Za prevoz ranjencev je bil zato na strehi vozila dodan velik rdeč križ. Reševalno vozilo je bilo v Parku vojaške zgodovine umeščeno v osrednjo scensko postavitev na razstavi *Pot v samostojnost*, kjer simbolično predstavlja pomen zdravstvene službe v času vojne za Slovenijo in se pridružuje vozilom policije in gasilcev.

PARK PRIDOBIL KRAK ELISE HELIKOPTERJA Mi-8

Park vojaške zgodovine je marca pridobil še en pomemben eksponat, povezan z nacionalno vojaško zgodovino. Gre za krak elise helikopterja Mi-8, ki je bil 3. julija 1991 poškodovan ob pristanku pri vasi Hrastje-Mota pri Radencih. Posadka jugoslovanskega vojnega letalstva je zapustila helikopter, pripadniki slovenske teritorialne obrambe in člani Aerokluba Murska Sobota pa so ga po cesti prepeljali na letališče v Murski Soboti, kjer so ga skrili v bližnji gozdiček.

Helikopter so onespobili tako, da so mu sneli eliso in še nekaj vitalnih delov ter ga barvito porisali z oznakami TO. Na helikopterju so zapisali tudi nov vzdevek – »Vrček«. Jugoslovanska vojska kljub intenzivnemu iskanju helikopterja ni odkrila, zato je ob letališču ostal do konca sovražnosti, potem pa ga je slovenska stran v skladu z določili brionskega sporazuma vrnila.

Aeroklubu Murska Sobota je uspelo enega od krakov elise ohraniti kot dragocen spomin na dogajanje med vojno. Ob 30. obletnici osamosvojitve Slovenije so ga predali Parku vojaške zgodovine v trajno hranjenje. Veliko vlogo pri pridobitvi novega eksponata je imela tudi družba Slovenski državni gozdovi, ki je poskrbela za prevoz deset metrov dolgega kraka od Prekmurja do Pivke.

Prihod tovara s krakom elise v Park vojaške zgodovine

MOTORNO KOLO BMW R80 RT

Razstavo *Pot v samostojnost* je leta 2021 obogatil še en izjemen eksponat - motorno kolo BMW R80 RT iz leta 1986, last Muzeja slovenske policije. Motorno kolo je leta 1991, med osamosvajanjem, uporabljala takratna slovenska Milica. Stalno razstavo Parka so v letu 2021 dopolnili še nekateri drugi eksponati Muzeja slovenske policije.

NOVA LETALSKA DOŽIVETJA S SIMULATORJEM LETALA SUPERMARINE SPITFIRE

V Parku vojaške zgodovine je bil v začetku maja predan v muzejsko uporabo simulator letenja z letalom Spitfire. Gre za pomembno dopolnitev turistične ponudbe, ki je rezultat uspešnega sodelovanja s podjetjem AformX iz Trbovelj. S slednjim Park odlično sodeluje že v obliki javno-zasebnega partnerstva pri projektu simulatorja letenja z nadzvočnim lovцем MiG-21, ki že skoraj štiri leta navdušuje obiskovalce muzeja. S strani podjetja AformX je tudi prišla pobuda, da bi dosedanje sodelovanje nadgradili z novim simulatorjem, vezanim na konkretno letalo.

Pridobitev simulatorja letenja z letalom Spitfire tako predstavlja krono in nadgradnjo velike arheološke raziskave, v okviru katere so bili v zadnjih letih odkriti, izkopani, konzervirani in razstavljeni ostanki letala Supermarine Spitfire MJ116 iz 73. skupine britanskih Kraljevih letalskih sil, ki je 18. septembra 1944 strmoglavilo ob Ižanski cesti v Ljubljani. Simulator je v Parku vojaške zgodovine umeščen poleg izkopanih razbitin in Merlinovega motorja padlega letala, kjer zaokroža njegovo tragično zgodbo. In prav v tem – kot oživitev konkretnega letala iz druge svetovne vojne – je simulator nekaj novega in posebnega, kar nima konkurence tudi v širšem evropskem prostoru.

Obiskovalec pri preizkusu na novem simulatorju vstopi v repliko kabine letala, kjer upravlja s krmili. Tako kot simulator letala MiG-21 tudi simulator Spitfira pri svojem delovanju uporablja tehnologijo virtualne resničnosti, ki omogoči uporabniku 360-stopinjski pregled nad kabino in okolico. Pilot lahko pogleda skozi okna na obeh straneh, pri čemer slika na VR-očalih sledi premikom glave. S pogledom lahko preveri gibanje krmil v kabini, se skloni bliže instrumentom, da razloči kazalce in številke, s pogledom čez ramo preveri, če so krila še na mestu, ali pa med preletom opazuje okolico.

POLICIJSKI ČOLN P-111 KOT NAJNOVEJŠI IN NAJVEČJI XXL EKSPONAT PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

V Park vojaške zgodovine je konec novembra po medijsko močno odmevnem prevozu iz Kopra do Pivke prispel policijski čoln P-111. Transport najnovejšega muzejskega eksponata je predstavljal izjemen logistični zalogaj predvsem zaradi dimenzij tovora, zlasti višine, ki je presegla druge spektakularne prevoze po slovenskih cestah. Policijsko plovilo P-111, ki se s skoraj 5 m višine in 20 m dolžine umešča med muzejske XXL eksponate, je leta 1994 izdelalo podjetje Avionavtica v Italiji. Skoraj 44 ton težak čoln je bil opremljen z dvema radarjema ARPA, GPS-om, elektronsko karto, globinometrom, komunikacijsko opremo in opremo za reševanje. Na plovilu je tudi pomožni gumijasti čoln z vgrajenim motorjem znamke FNM, moči 33 KW, ki deluje na JET pogon, kar mu omogoča delovanje tudi na zelo nizkih globinah. Na plovilu je prostora za tri člane posadke in še devet oseb. Poleg komandnega in strojnega prostora ima še urejen salon, ladijsko kuhinjo in dve

kabini s skupno štirimi ležišči, prostor za shranjevanje potapljaške in druge opreme ter dva prostora z urejenimi sanitarijami.

Kljub okvaram in zapletom je bilo plovilo zadnjih 26 let v uporabi pri slovenski pomorski policiji, kjer je služilo kot patroljno-reševalni čoln. Vozilo je bilo v letu 2021 umaknjeno iz operativne uporabe in prepeljeno v Park vojaške zgodovine, kjer predstavlja največji predmet slovenske policijske kulturne dediščine in največji policijski razstavni eksponat.

TOVORNJAK TAM 5000 »DOJC«

Park vojaške zgodovine je ob koncu leta svojo zbirko razširil s še enim dragocenim vozilom – legendarnim tovornjakom TAM 5000, bolj znanim kot »Dojc«. Tovornjak je proizvajala Tovarna avtomobilov Maribor (TAM), med glavnimi uporabniki pa je bila dolgo časa JLA, ki je z njimi pričela nadomeščati starejše tovornjake, kot so bili ameriški »Džejmsi« (GMC CCKW), ki so v 50. letih prejšnjega stoletja prispeli v okviru ameriške vojaške pomoči Jugoslaviji.

»Dojc« je veljal za izredno uporabno, robustno in skorajda neuničljivo vozilo, v uporabi pa je ostal tudi v Slovenski vojski, dokler ga niso nadomestila sodobnejša transportna vozila.

»Novi« muzejski TAM 5000 predstavlja dragocen eksponat slovenske tehnične in vojaške dediščine, v Parku pa pomembno dopolnjuje ostala vozila TAM-a, kot so TAM 110, 150, 125 in Tam Pionir, za katere upamo, da bodo dolgoročno razstavljeni v načrtovanem novem paviljonu.

4.10. VIDNEJŠE DONACIJE PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

sept. 2021	Donacija zadnje slovenske zastave, ki je bila razobešena na letališču v Kabulu
okt. 2021	Namizni prt s turističnim zemljevidom Slovenije

NOVA DONACIJA PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine se lahko pohvali s še eno v vrsti izjemnih donacij – zadnjo slovensko zastavo, ki je bila razobešena na letališču v Kabulu. Iz Afganistana jo je v Park prinesla gospa Melita Podhovnik, ki se je od tam vrnila junija leta 2021. Slovenska zastava je visela skupaj z zastavami ostalih koalicijskih držav na mednarodnem letališču Hamid Karzai (HKIA) v Afganistanu, sneta pa je bila ob koncu skupne misije.

OBISK IN DONACIJA IZ KANADE

Park vojaške zgodovine je oktobra obiskala ga. Marija Prilesnik, dolgoletna nekdanja predsednica Slovenskega kulturnega društva »Sava« iz Ontaria v Kanadi. Ga. Marija je Parku podarila dragocen spomin na dogodke izpred tridesetih let – namizni prt s turističnim zemljevidom Slovenije, ki je bil sicer kupljen kot turističen spominek, a so ga slovenski rojaki v Kanadi uporabili kot transparent na demonstracijah v podporo samostojni slovenski državi v Torontu junija leta 1991. Parku pa je ob tem podarila tudi članke iz kanadskega časopisja in pa svoje spomine na takratno dogajanje.

5. OBOGATENA PONUDBA PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

5.1. MUZEJSKA TRGOVINA MAGAZIN

Že od leta 2017 pod okriljem Javnega zavoda – Park vojaške zgodovine deluje tudi muzejska trgovina Magazin. Muzejska trgovina Magazin je opremljena v videzu vojaških skladišč, po katerih nosi ime, in hkrati z novo in izboljšano podobo obiskovalcem Parka vojaške zgodovine ter drugim gostom kompleksa ponuja na izbiro še večjo in še bolj pestro ponudbo raznovrstnih artiklov. Obiskovalci lahko v Magazinu kupijo vse od novih in rabljenih vojaških oblačil ter pokrival do vojaškozgodovinske in domoznanske literature, nožev, daljnogledov, svetilk, setov za preživetje in druge opreme ter spominkov in igrač za najmlajše. Del muzejske trgovine je namenjen tudi prodaji lokalnih izdelkov.

5.2. LETNA VSTOPNICA ZA OGLED PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine obišče vsako leto več novih obiskovalcev, medtem ko dopolnjene muzejske vsebine in odmevne pridobitve k vnovičnemu ogledu vse pogosteje pritegnejo tudi tiste obiskovalce, ki so si muzej predhodno že ogledali.

Slednjim, ki se odločajo za ponovni obisk ali pa se redno in večkrat letno vračajo na ogled, je bila tudi v letu 2021 kot del muzejske ponudbe na voljo letna vstopnica za obisk Parka vojaške zgodovine.

Letna vstopnica kot del akcijske ponudbe za redne obiskovalce zagotavlja posameznim imetnikom ali družinam neomejeno število vstopov v muzej v tekočem letu. Redni obiskovalci si lahko tako še ugodneje ogledajo muzejske zbirke in razstave, se med prvimi seznanijo z najnovejšimi pridobitvami ter se poglobljeno posvetijo predstavljenim vsebinam, ki jih še posebej zanimajo. Poleg tega si lahko imetniki ob vsakem muzejskem obisku po znižani ceni ogledajo tudi notranjost podmornice ali se preizkusijo na simulatorju letenja z letalom MiG-21, s posebnim popustom pa se lahko udeležijo tudi plačljivih dogodkov in pohodov, ki jih pripravljamo v Parku vojaške zgodovine.

5.3. ROJSTNODNEVNE ZABAVE ZA OTROKE

Otroci se v sklopu muzejske rojstnodnevne animacije podajo na nepozabno pustolovščino, kjer se pomerijo v raznovrstnih zabavnih in spretnostnih vajah, seznanijo s poučnimi napotki za preživetje na prostem ter spoznajo vse od osnov stezosledstva pa do načinov orientacije in tehnik za pripravo tabornega ognja. V ponudbi imamo tudi notranjo različico programa, saj je povpraševanja po tovrstni ponudbi največ v zimskem delu sezone.

V lanskem letu smo organizirali 8 rojstnodnevnih zabav.

5.4. PREŽIVETJE V NARAVI ZA OTROKE

V sklopu vsebin za najmlajše smo v Parku vojaške zgodovine pripravili tudi program preživetja v naravi. Izkušeni animatorji so delavnico zasnovali kot zabaven tečaj na prostem, v katerem otroci ob praktičnih demonstracijah in vajah spoznavajo koristne napotke za bivanje na prostem ter se učijo rokovanja z ustreznimi pripomočki in orodjem. V sklopu zanimivih aktivnosti na terenu se udeleženci preživetja seznanijo z osnovami orientacije in prve pomoči ter tehnikami za pripravo tabornega ognja. Poleg tega spoznavajo, kako si postaviti preproste bivake, kako narediti zavetje v primeru dežja, kako

pravilno filtrirati vodo, predvsem pa, kako pomembni so tudi pri bivanju v naravi odgovorno ravnanje, zbranost in sodelovanje s soudeleženci.

Vse bolj priljubljeni pedagoški programi Parka vojaške zgodovine so tako z vsako novo izvedbo neizpodbiten opomnik, da je muzej več kot le prostor statičnega prikaza zgodovine, ampak mesto nepozabnih doživetij in novih izkušenj.

5.5. TEAMBUILDING PROGRAMI

Za obiskovalce imamo pripravljene tri teambuilding programe, od lažjega 3-urnega orientacijskega pohoda z elementi teambuilding aktivnosti pa do zahtevnega 6-urnega družabno-aktivnega teambuilding programa. Programe izvajamo v sodelovanju z zunanji izvajalci. Cene se gibljejo od 19,90 EUR do 69,90 EUR/udeleženca.

5.6. POHODNIŠTVO IN KROŽNA POT VOJAŠKE ZGODOVINE

Med pomembnejšimi cilji Parka je tudi obogatitev turistične ponudbe z vzpostavitvijo prepoznavne tematske poti v neposredni bližini muzejskega kompleksa. Okrog 15 kilometrov dolga Krožna pot vojaške zgodovine povezuje Park vojaške zgodovine, podzemno utrdbo Alpskega zidu na Primožu, Šilentabor nad Zagorjem in vas Narin. Zaradi vedno večjega zanimanja javnosti je naš cilj oživiti že obstoječi turistični produkt – varno in urejeno tematsko-rekreacijsko pot tako za zainteresirano lokalno skupnost kot za turiste in druge uporabnike tovrstne turistične ponudbe. V ta namen vsako leto izvedemo čistilno akcijo poti. Prav tako več sredstev namenimo promociji omenjenega produkta, med drugim letno organiziramo dva pohoda, in sicer Spomladanski in Jesenski pohod po Krožni poti vojaške zgodovine, za katera si prizadevamo, da bi postala tradicionalna. Zaradi razglašene epidemije sta bila oba pohoda v letu 2021 odpovedana, smo ju pa v luči izboljšane epidemiološke situacije poleti nadomestili z vodenim pohodom na Primož in vodenim pohodom po Krožni poti vojaške zgodovine.

Spomnimo ... V letu 2019 je bila pot v okviru vseslovenskega tekmovanja »Moja dežela – lepa in gostoljubna« uvrščena v kategorijo najboljših tematskih pohodnih poti po Sloveniji, kjer je po ocenjevanju strokovne komisije zasedla tretje mesto.

5.7. MREŽA POSTAJALIŠČ ZA AVTODOME PO SLOVENIJI

Slovenske občine, ki jih družijo zavest, da so popotniki z avtodomi dragoceni gostje, ki si želijo raziskovati in doživeti Slovenijo od blizu, se že od leta 2014 povezujejo v projektu »Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji«. Glavni cilji projekta so v sodelovanju s strokovnjaki vzpostaviti mrežo postajališč za avtodome s standardizirano opremo ter ustaviti in zadržati popotnike z avtodomi v Sloveniji, da bi spoznali turistično-kulinarične lepote naše dežele od blizu, peš ali s kolesom, pa tudi skupno predstavljanje mreže in vanjo vključenih občin ter enotno nastopanje na evropski turistični borzi.

5.8. NEDELJSKA IN PRAZNIČNA VODENJA PO PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Obiskovalci Parka vojaške zgodovine se lahko udeležijo tudi nedeljskih in prazničnih vodenih ogledov po muzejskih zbirkah in razstavah. Tovrstna vodenja so organizirana ob nedeljah in praznikih ob 10.30 dopoldne, namenjena pa so predvsem individualnim obiskovalcem, ki želijo v spremstvu vodnika bolj poglobljeno spoznati z muzejsko tematiko. Obiskovalci se v slabih dveh urah vodenega ogleda seznanijo z vsemi muzejskimi zbirkami in razstavami, pri čemer je poseben poudarek namenjen največji in najbolj prepoznavni razstavi Parka *Pot v samostojnost*.

Zaradi epidemioloških ukrepov in prepovedi združevanj je tudi v letu 2021 del teh vodenj odpadel.

5.9. VODENI OGLEDI DEPOJEV DRŽAVNIH MUZEJEV

Poletnemu muzejskemu utripu so dala še poseben pečat tudi vodenja po depojih državnih muzejev, saj so slednji sicer obiskovalcem na ogled v omejenem obsegu in le ob predhodnem dogovoru oziroma v sklopu večjih dogodkov. Organizirani ogledi depojskega objekta v spremstvu izkušenih vodnikov so z izvedbo vodenj v slovenskem in angleškem jeziku k obisku pritegnili tako domače kot tuje obiskovalce. Med svojim postankom v Parku vojaške zgodovine so si z zanimanjem ogledali predstavljene dragocene depojske zbirke, med katerimi so jih še posebej navdušili najstarejši, najtežji in največji računalnik v Sloveniji, legendarni stoli iz kolekcije Rex, prvi slovenski prenosni televizor v nekdanji Jugoslaviji, prvi slovenski roboti, naprava za varjenje optičnih vlaken, Marlesova kuhinja Cocktail variant, kakršnih je bilo izdelanih več kot pol milijona, in obilica drugih zanimivih predmetov. Depojska vodenja so bila izvedena v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije in Tehniškim muzejem Slovenije, pri čemer so bili obiski depoja za obiskovalce Parka brezplačni.

5.10. INOVATIVEN PROJEKT VZDRŽEVANJA ZELENIH POVRŠIN

V letu 2021 smo nadaljevali z inovativnim projektom vzdrževanja zelenih površin v turističnem kompleksu. V okviru projekta je bil že pred dvema letoma skupaj z lokalnim rejcem drobnice Gregom Česnikom z Ekološke kmetije Pod Kerinom na delu zelenih površin v kompleksu Parka vojaške zgodovine vzpostavljen pašnik, kjer se je tudi lani od spomladi do jeseni pasla čreda koz. S takšno trajnostno naravnano pobudo skušamo v Parku vojaške zgodovine doseči čim bolj sonaraven način vzdrževanja zelenih površin ter nenazadnje znižati stroške vzdrževanja. Na tak način smo obenem tudi povečali privlačnost Parka kot turističnega kompleksa, saj pašniki s čredo drobnice vnašajo med orožje in razstavljeno težko vojaško tehniko nekaj toplote in domačnosti.

5.11. MOBILNA IGRA VITEZOV IZZIV

Občina Pivka je v okviru projekta Interreg Italia-Slovenija MerlinCV v sodelovanju s podjetjem Enigmarij pripravlila novo igrificirano doživetje, ki je od jeseni na voljo uporabnikom v Parku vojaške zgodovine. Gre za atraktivno »escape« igrjo, s katero igralci prek zabavnih, resničnostnih in pustolovskih nalog spoznavajo zgodovinske in kulturne danosti lokalnega ter širšega območja. Igra poteka prek mobilnih telefonov uporabnikov, lokacijsko pa se veže na kompleks Parka vojaške zgodovine.

Prek napete in zabavne igre na podlagi mobilne in AR tehnologije obiskovalci raziskujejo traso v muzeju in odkrivajo točke, na katerih s pomočjo opazovanja, iznajdljivosti, splošne razgledanosti, sodelovanja in logičnega sklepanja rešujejo različne naloge vse do končnega cilja. Igra je inovativen avtorski »outdoor« koncept Enigmarijuma, ki združuje elemente »escape rooma«, lova za zakladom in »storytellinga« z uporabo digitalnih zemljevidov, AR ugank in AR obraznih učinkov.

5.12. TURISTIČNI BONI21

V letu 2021, ki je zaradi epidemije močno prizadelo celotno družbo, je predstavljala dobrodošel ukrep uvedba novih turističnih bonov za leto 2021. Skladno z »Uredbo o načinu unovčitve bona za izboljšanje gospodarskega položaja na področju potrošnje v gostinstvu, turizmu, športu in kulturi« so lahko obiskovalci BONE21 unovčili tudi pri nakupu vstopnice za obisk Parka vojaške zgodovine.

Možnost koriščenja novih turističnih bonov je bila v Parku vojaške zgodovine deležna izjemnega odziva. Od 19. julija 2021, ko je bilo omogočeno plačevanje z boni, do 31. decembra 2021 je bilo z boni plačanih za dobrih 64.000 eur vstopnin oz. dobrih 20 % celoletnega izkupička od prodaje vstopnic (*z vključenimi ogledi notranjosti podmornice in preizkusi na simulatorjema*); delež pa bi bil zagotovo še višji, če bi bilo BONE21 mogoče koristiti tudi v prvi polovici leta. V slabega pol leta je bilo tako izdanih kar 1805 računov, ki so bili plačani z BONI21.

6. PRIZNANJA IN POSEBNI DOSEŽKI

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE DOBIL POOBLASTILO ZA OPRAVLJANJE DRŽAVNE JAVNE SLUŽBE MUZEJEV

Pred šestnajstimi leti je bil v opuščeni stari pivški vojašnici odprt prvi paviljon tankovsko-artilerijske zbirke, zato velja 17. september za rojstni dan Parka vojaške zgodovine. Iz skromnih začetkov je v dobrem desetletju iz podirajoče se vojašnice, ki je bila veliko breme za lokalno skupnost, nastal največji muzejski kompleks v Republiki Sloveniji, eden največjih vojaških muzejev v tem delu Evrope in hkrati tudi najbolj obiskan muzej pri nas. Projekt se je razvijal v sodelovanju med Občino Pivka in Ministrstvom za obrambo ter je eden najuspešnejših primerov izrabe sredstev iz razvojnih skladov EU. In prav ob tej obletnici je Vlada Republike Slovenije na predlog Ministrstva za kulturo Parku vojaške zgodovine podelila **pooblastilo za opravljanje državne muzejske javne službe**, za katero si je Park prizadeval že dlje časa. Gre za javno službo muzejev za področje vojaške premične in nesnovne kulturne dediščine širšega pomena na območju Republike Slovenije. Pooblastilo je stopilo v veljavo s 1. januarjem 2022 in velja do preklica.

Pooblastilo predstavlja pomembno prelomnico za Park vojaške zgodovine, saj poleg novih obveznosti, ki jih je prineslo, pomeni tudi potrditev za dosedanje opravljeno muzejsko delo. Park je namreč v vseh teh letih poleg razvejane turistične dejavnosti opravljal tudi javno službo hranjenja in predstavljanja vojaško-zgodovinske dediščine, razvil bogat izobraževalni program ter se aktivno povezal z drugimi muzejskimi in raziskovalnimi institucijami doma in v tujini. Vodstvo Parka se je skupaj z ustanoviteljico Občino Pivka že od vsega začetka zelo trudilo, da bi z državo vzpostavilo konstruktiven dialog in doseglo sofinanciranje javne službe, ki jo opravlja. Prizadevanja so se intenzivirala z izvedbo kohezijske operacije Celovita ureditev kompleksa Park vojaške zgodovine v letih 2013–2015, pomemben korak pa je bil tudi **vpis Parka v razvid muzejev v maju 2019**. Vlada je nacionalni pomen pivškega muzeja prepoznala tudi ob krizi, v kateri se je le-ta znašel zaradi upada turističnega prometa ob epidemiji koronavirusa in na pobudo ministra za obrambo mag. Mateja Tonina v juliju 2020 namenila sredstva, ki so omogočila preživetje Parka ter ohranitev in ustrezno varstvo dragocenih zbirk.

S pridobitvijo pooblastila za opravljanje državne muzejske javne službe tako Park odpira novo poglavje, ki bo omogočilo še bolj sistematičen pristop k hranjenju bogate nacionalne vojaško-zgodovinske dediščine ter njenemu predstavljanju domači in tuji javnosti.

7. SPONZORSTVO IN DONATORSTVO

V letu 2021 smo veliko pozornosti namenili tudi iskanju sponzorjev in donatorjev. Kot že vrsto let velja na tem mestu izpostaviti naše velike podpornike, podjetje Cem-Tir d.o.o., kjer nam vsako leto zagotovijo vse potrebne prevoze eksponatov. Pri transportu eksponatov veliko pomaga tudi podjetje DVIG d.o.o., ki se vedno izkaže pri vseh izrednih transportih za potrebe Parka.

Kot sponzor voznega dela zbirke se odlikuje podjetje Orodja Prebil d.o.o., saj tako s finančnimi vložki kot lastnim delom skrbi za vzdrževanje voznih eksponatov.

Na razpis Zavarovalnice Triglav d.d. smo uspešno kandidirali za sponzorstvo »Spomladanskih tematskih vikendov«. Kljub temu, da so vsi dogodki zaradi ukrepov ob razglašeni epidemiji odpadli, se je Zavarovalnica Triglav odločila sredstva vseeno nakazati.

Donacijska sredstva za razvoj Parka vojaške zgodovine so v letu 2021 nakazala podjetja Panna plus d.o.o., Comark d.o.o., Em.Tronic d.o.o. in Ferročrtalič d.o.o.

8. RAZVOJ IN KAKOVOST TURISTIČNE TER KULTURNE PONUDBE

8.1. PODROČJE DRUŠTVENIH DEJAVNOSTI

Javni zavod Park vojaške zgodovine Pivka je tudi v letu 2021 svoje delovanje usmerjal v spodbujanje in koordinacijo dejavnosti turističnih, kulturnih idr. s turizmom ter kulturo povezanih društev. Društvom smo nudili administrativno-tehnično in strokovno-organizacijsko pomoč. Društvom pri njihovi dejavnosti pomagamo na različne načine, največ pa pri pripravi dogodkov in prireditev ter pripravi projektov za različne razpise.

V letu 2021 smo sodelovali z:

- Društvom podmorničarjev Slovenije,
- Turističnim društvom Pivka,
- Območnim združenjem slovenskih častnikov Pivka,
- Čebelarskim društvom Pivka,
- Društvom za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom,
- društvu Gasilske zveze Postojna,
- Kulturnim društvom Lipa,
- Klubom študentov občin Postojna in Pivka,
- Balinarskim klubom Košana,
- KUD-om Šmihel
- idr.

8.2. PRIPRAVA IN IZVAJANJE PROJEKTOV

Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka (v nadaljevanju PVZ) je v letu 2021 sodeloval pri izvedbi dveh operacij, ki sta bili izbrani na 4. javnem pozivu za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS Med Snežnikom in Nanosom za programsko obdobje 2014–2020:

»**REVITALIZACIJA GRAJSKEGA PARKA HAASBERG**« je operacija petih partnerjev (Občina Postojna – vodilni partner; Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka, Studio Proteus d.o.o., Foto klub Sušec, Vrtec Postojna). Namen operacije je bilo revitalizirati okolico grajskega poslopja Haasberg, jo opremiti z urbano opremo in s tem ustvariti nov prireditveni in vzgojno-izobraževalni prostor. V okviru operacije je bil načrtovan tudi razvoj treh inovativnih programov, in sicer kino na prostem, fotografska razstava *Gradovi Zelenega krasa* in vzgojno-izobraževalni program »Pravljичni gozdovi«. Park vojaške zgodovine je kot projektni partner prevzel organizacijo dogodka v okviru programa »Kino na prostem«, in sicer je bil poleti v muzejskem kompleksu predvajan dokumentarni film »Slovenec, ki je preletel stoletje«, obiskovalci pa so si na dogodku lahko ogledali tudi gostujočo fotografsko

razstavo *Gradovi Zelenega krasa*. Vrednost operacije je znašala 42.613,18 eur z DDV, od tega je bil naš delež 1.120,33 eur z DDV (znesek sofinanciranja 896,26 eur).

»**KULINARIČNA DOŽIVETJA MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM**« je operacija širih partnerjev (Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka – vodilni partner; Občina Pivka, Zavod Znanje Postojna in Turistično informacijski center Ilirska Bistrica). Operacija je vzpostavila podporno okolje za razvoj kulinaričnega turizma na našem območju. Cilj je bil povezati deležnike iz različnih sektorjev, vzpostaviti pogoje za krepitev podjetniških znanj in razviti sodobno turistično ponudbo, ki bo temeljila na osnovi tradicionalnih lokalnih živil, v novi obliki – nove turistične produkte (lokalni prehranski spominki) in storitve (degustacije lokalne hrane). V okviru aktivnosti je bilo poskrbljeno za promocijo lokalne hrane, organizirani so bili kulinarčni dogodki in različne delavnice, nastala je promocijska trganka, kupljena je bila degustacijska oprema, v Parku vojaške zgodovine pa je bila vzpostavljena pripravljalnica hrane. Celotna vrednost operacije je znašala 55.397,67 eur z DDV, od tega je bil naš delež 15.864,63 eur z DDV (znesek sofinanciranja 11.975,74 eur).

V letu 2021 je Park vojaške zgodovine kot projektni partner nadaljeval tudi s projektnimi aktivnostmi v okviru strateškega projekta na programu Interreg V-A Italija-Slovenija za obdobje 2014–2020, s katerimi je pričel že v letu 2019.

»**TRAJNOSTNI RAZVOJ DEDIŠČINE PRVE SVETOVNE VOJNE MED ALPAMI IN JADRANOM - WALKofPEACE**« - WALKofPEACE (Prednostna os 3: Varstvo in spodbujanje naravnih in kulturnih virov; Specifični cilj: 3.1. ohranjanje, varstvo, obnavljanje in razvoj naravne in kulturne dediščine) je projekt desetih partnerjev (Posoški razvojni center – vodilni partner; Regione del Veneto, Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«, Associazione Gal Venezia Orientale, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, PromoTurismo FVG, Mestna Občina Nova Gorica, Ente regionale per il patrimonio culturale della Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia – ERPAC, Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka, Občina Ragogna). Projekt bo prispeval k spremembi obstoječega stanja s skupnimi čezmejnimi aktivnostmi za dolgoročno ohranjanje dediščine prve svetovne vojne in krepitev njene uporabe za razvoj trajnostnega kulturnega turizma. V sklopu projekta se izvajajo študijske aktivnosti, pripravljajo nove razstave in kulturni ter spominski dogodki za krepitev splošnega znanja in ozaveščenosti o dediščini prve svetovne vojne. Izvajajo se aktivnosti usmerjenega izobraževanja in mreženja za turistične ponudnike, organizacije in druge deležnike, namenjene spodbujanju razvoja nove turistične ponudbe. Za okrepitev skupne promocije in trženja dediščine prve svetovne vojne so bili uvedeni krovna destinacijska znamka Poti miru s smernicami za trženje, spletna stran in druga promocijska gradiva. Nadgrajene in urejene so bile nove tematske poti, informacijske točke in središča s sodobnimi inovativnimi ter interaktivnimi predstavitvami dediščine. Park vojaške zgodovine je v okviru projekta

zaključil z izvajanjem raziskovalnih aktivnosti, na podlagi katerih se je pripravila obsežna študija o transportu med prvo svetovno vojno. Študija se je pri obravnavi prevoza vojakov, orožja, streliva in druge opreme za potrebe vojne osredotočila na različne oblike transporta na soški fronti, kar bo služilo kot osnova za postavitev nove muzejske razstave v Parku vojaške zgodovine. V drugi polovici leta smo pričeli z oblikovanjem razstave, postavljen je bil okvirni načrt postavitve eksponatov in panojev, pričeli smo s pisanjem tekstov za razstavo, konec leta pa so bila izvedena že mizarska dela. Tako odprtje razstave kot simpozij z zgodovinarji in logističnimi strokovnjaki na temo transporta med prvo svetovno vojno sta načrtovana v februarju oz. marcu 2022. V sklopu predvidenih izobraževalnih vsebin bo predvidoma maja 2022 organizirana še strokovna študijska ekskurzija, namenjena seznanjanju s tematiko prevoza in logistike v prvi svetovni vojni. Projekt traja med 1. novembrom 2018 in 30. junijem 2022, njegova vrednost pa znaša 2.941.176,00 eur z DDV, od tega je naš delež 118.000,00 eur z DDV (znesek sofinanciranja 100.300,00 eur, lastna udeležba 17.700,00 eur).

Poleg tega je Park vojaške zgodovine v letu 2021 kot pridružen partner nadaljeval tudi s projektnimi aktivnostmi v okviru strateškega projekta na programu Interreg V-B Podonavje za obdobje 2014-2020.

»ARHEOLOŠKE E-KRAJINE PODONAVJA« (Interreg V-B Podonavje 2014–2020) je projekt 12 partnerjev (Universalmuseum Joanneum – vodilni partner; Universität Wien, Narodni muzej Slovenije, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Magyar Nemzeti Múzeum, Muzeul National de Istorie a Romaniei, Národní muzeum, Arheološki muzej u Zagrebu, Landesamt für Denkmalpflege im Regierungspräsidium Stuttgart, Gradski Muzej Vršac, Регионален исторически музей – Пыце in Technická univerzita v Košicach), Javni zavod – Park vojaške zgodovine pa je eden od enajstih pridruženih partnerjev. Glavni cilj projekta je narediti arheološko dediščino Podonavja regionalno, nacionalno in mednarodno vidnejšo ter s tem privlačnejšo za vključevanje v trajnostni kulturni turizem. Hrbtenica partnerstva so glavni muzeji regije, ki se osredotočajo na najbolj izpostavljene arheološke pokrajine Podonavja. Z vključevanjem najsodobnejših tehnologij, kot sta virtualna resničnost (VR) in razširjena resničnost (AR), bodo muzeji, ki jih obiskuje glavni tok turistov, obiskovalce spodbudili, da dediščino izkusijo v njenih izvornih pokrajinah – ne le v lastnih državah, ampak tudi v državah drugih projektnih partnerjev. Cilj ni samo podpreti eno največjih mrež velikih institucij z arheološkimi zbirkami in znanjem, temveč se tudi osredotočiti na dolgoročno križno promocijsko kampanjo arheološke kulturne dediščine v regiji. Projekt s promocijo nove kulturne poti »Iron Age Danube route« nadaljuje delo projekta Iron Age Danube, finalista izbora RegioStars 2018, hkrati pa bo ustvaril nove mednarodne arheološke poti kot eno od orodij za ohranjanje dediščine. Vrednost projekta znaša 2.517.612,44 eur in traja od 1. julija 2020 do 31. decembra 2022.

Park vojaške zgodovine je skupaj z Narodnim muzejem Slovenije in Univerzo Oshkosh iz Wisconsin v Združenih državah Amerike zasnoval program **poletne arheološke šole**, v okviru katere bodo potekala arheološka izkopavanja pivških gradišč. V okviru šole bo na Pivko vsako leto za tri tedne prišla skupina približno dvajsetih študentov z omenjene univerze ter pod vodstvom skupine arheologov Narodnega muzeja Slovenije izvajala izkopavanja in druge arheološke raziskave na pivških gradiščih. Parku vojaške zgodovine se s tem odpira pomembna perspektiva postopnega razvoja arheološkega parka na območjih v zaledju muzejskega kompleksa.

9. RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2021

Računovodsko poročilo je namenjeno notranjim in zunanjim uporabnikom računovodskih izkazov. Vsebuje računovodske podatke, informacije in vsa potrebna razkritja, razlage ter pojasnila posameznih računovodskih postavk. Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka (v nadaljevanju: Zavod) Pivka je pričel s poslovanjem dne 1. 1. 2016.

Obvezni izkazi so naslednji:

1. **Bilanca stanja**, ki izkazuje stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na dan 31. 12. 2021 s prilogama:
 - 1a. **Stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev** in
 - 1b. **Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil.**
2. **Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov**, kjer se izkazujejo prihodki in odhodki po računovodskih standardih.
3. **Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti**, kjer ločeno izkazujemo prihodke in odhodke iz javne službe in tiste, ki so ustvarjeni na trgu.
4. **Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka**, kjer so prikazani prihodki in odhodki po Zakonu o računovodstvu s prilogama:
 - 4a. **Izkaz terjatev in naložb določenih uporabnikov**, ki je sestavni del izkaza po načelu denarnega toka in
 - 4b. **Izkaz računa financiranja določenega uporabnika**, ki je sestavni del izkaza po načelu denarnega toka.

Vsi zneski za leto 2021 so izkazani v evrih brez centov. Poslovno leto je enako koledarskemu in je trajalo od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021.

Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka je po Zakonu o računovodstvu in v skladu s Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun in proračunske uporabnike razvrščen med določene uporabnike enotnega kontnega načrta. Pri vodenju poslovnih knjig se upoštevajo določbe iz:

- Zakona o javnih financah (Ur. l. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 110/02, 127/06, 14/07, 64/08, 109/08, 49/09, 38/10, 11/11. pop. 14/13 in pop. 101/13, 55/15-ZFis, 96/15-ZIPRS1617, 13/18 in 195/10-odl. US)
- Zakona o računovodstvu (Ur. l. 23/99, 30/02 in 114/06 in 86/16),
- Pravilnika o računovodstvu,
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in osebe javnega prava (Ur. l. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10, 104/10 in 104/11, 86/16 in 80/19),
- Pravilnika o načinu usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Ur. l. 117/02 in 134/03, 108/13),
- Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. 115/02, 21/03,

134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10-popr., 104/10,104/11,8614/16 in 80/19),

- Pravilnika o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Ur. l. 109/07, 68/09),
- Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov oseb javnega prava (Ur. l. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10 97/12,100/15,75/17 in 82/18),
- Pravilnika o pripravi konsolidirane premoženjske bilance države in občin (Ur. l. 26/03, 117/05, 120/07, 32/08 in 106/13, 94/14,
- Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov,
- Navodila o spremembah in dopolnitvah Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. 102/10),
- Navodila za uskladitev računovodskih evidenc za uporabnike enotnega kontnega načrta z Zakonom o računovodstvu (Ur. l. 110/99, 26/00, 27/00-popr.),
- Navodila o načinu odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. l. 45/04, 114/06, 138/06, 120/07, 48/09 in 58/10),
- Slovenskih računovodskih standardov.

1. Pojasnila k bilanci stanja

AKTIVA

A.) Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Opredmetena in neopredmetena sredstva se v poslovnih knjigah izkazujejo po nabavni vrednosti. Med dolgoročnimi sredstvi izkazujemo v tej postavki:

- neopredmetena sredstva in njihov popravek vrednosti in
- opremo in druga opredmetena osnovna sredstva ter njihov popravek vrednosti.

Med dolgoročnimi sredstvi in sredstvi v upravljanju so zajeta samo tista sredstva, ki so bila na Zavodu nabavljena od 01.01.2016 dalje. Preostala sredstva s katerimi razpolaga Zavod niso zajeta v poslovnih knjigah Zavoda zaradi zahtev, ki izhajajo iz operacije pridobivanja sredstev za projekt »Celovita ureditev kompleksa Parka vojaške zgodovine« in projektov, pred začetkom samostojnega poslovanja Zavoda. Sredstva se bodo ustrezno prenesla v upravljanje v skladu s Pogodbo o upravljanju med občino Pivka in Zavodom.

Neopredmetena sredstva predstavljajo premoženjske pravice in programsko opremo. Nabavna vrednost neopredmetenih sredstev znaša na dan 31. 12. 2021 11.072 eur, popravek vrednosti pa 5.926 eur.

Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo zgradbe, oprema in drobni inventar. Na dan 31. 12. 2021 znaša nabavna vrednost opredmetenih osnovnih sredstev 142.918 eur, popravek vrednosti pa 56.061 eur.

V letu 2021 so bila nabavljena osnovna sredstva v skupni višini 34.439 eur. Za 13.548 eur sredstev je bilo nabavljenih iz investicijskih sredstev Občine Pivka, iz projektov je bila financirana nabava sredstev v višini 17.576 eur, preostali del sredstev v višini 3.315 eur pa smo v skladu s soglasjem ustanoviteljice, pokrili iz presežkov Zavoda iz preteklih let.

Osnovna sredstva se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Pri obračunu amortizacije so bile upoštevane amortizacijske stopnje, ki so usklajene z Navodilom o načinu odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. l. 58/10). Med drobni inventar so zajeta sredstva, ki imajo dobo koristnosti daljšo od enega leta, vrednost posameznega sredstva pod 500 eur in ki so ob nabavi prenesena v uporabo s takojšnjim odpisom celotne vrednosti sredstva.

Osnovna sredstva v upravljanju se knjigovodsko vodijo ločeno od ostalih osnovnih sredstev financiranih iz prejetih donacij ali iz projektov, kar je razvidno iz registra osnovnih sredstev.

Popis sredstev je potekal ročno in v skladu z navodili o popisu. Inventurna komisija ni predlagala nobenega sredstva za odpis.

B.) Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve

Med kratkoročnimi sredstvi izkazujemo:

- denarna sredstva v blagajnah,
- dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah,
- kratkoročne terjatve do kupcev,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta,
- druge kratkoročne terjatve in
- aktivne časovne razmejitve.

Zavod ima na dan 31. 12. 2021 za 96.013 eur kratkoročnih sredstev ter aktivnih časovnih razmejitev in jih sestavljajo:

- denarna sredstva v blagajnah iz naslova blagajniških minimumov v višini 600 eur,
- denarna sredstva na računu, odprtem pri Upravi RS za javna plačila v višini 45.124 eur,
- denarna sredstva na prehodnem kontu v višini 3.340 eur,
- kratkoročne terjatve do kupcev v višini 2.397 eur,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta v višini 541 eur,
- druge kratkoročne terjatve iz naslova vstopnega ddv ter terjatev za davek od preplačil davka od dohodkov pravnih oseb v višini 7.903 eur,
- aktivne časovne razmejitve v višini 36.108 eur.

Terjatve do kupcev in proračunskih uporabnikov so na dan 31. 12. 2021 usklajene in potrjene z obrazci IOP. Inventurna komisija za popis terjatev je predlagala za odpis tri terjatve, pri katerih je bilo ugotovljeno, da so stroški izterjave lahko bistveni višji od morebitne izterjave in da so bile storjene vse aktivnosti dobrega gospodarstvenika v povezavi z izterjavo.

Aktivne časovne razmejitve predstavljajo nezaračunani prihodki, ki smo jih pripoznali v povezavi z odobrenimi sredstvi iz naslova projektov, ki pa še niso bila plačana. Za njihovo knjiženje obstaja namreč razumno zagotovilo, da jih bo Zavod prejel, kar je razvidno iz ustreznih sklenjenih pogodb in drugih dokumentov. Ker smo kot določeni uporabniki

izpolnili pogoje za pripoznavanje prihodkov, izkazujemo terjatev v obliki prehodno nezaračunanih prihodkov.

Na dan 31.12.2021 izkazuje Zavod 36.108 eur nezaračunanih prihodkov iz projekta »Walk of peace«.

C.) Zaloge

Zavod izkazuje na dan 31.12.2021 za 28.435 eur zalog trgovskega blaga v muzejski trgovini Magazin. V postavki zalog so vsebovane zaloge na centralnih skladiščih, vrednost komisijskega blaga v skladiščih se vodi na izvenbilančnih kontih skupine 999. Zaloge v centralnih skladiščih se vodijo po nabavni ceni po metodi FIFO. Inventurno stanje je bilo na dan 31.12.2021 usklajeno z knjigovodskim stanjem zalog. Od ugotovljenega inventurnega primanjkljaja in odpisov blaga je bil odveden ustrezen davek na dodano vrednost. Davek na dodano vrednost ni bil odveden le od odpisanih zalog blaga (prehrana in pijača), ki jim je zaradi zaprtja trgovine v času epidemije potek rok uporabe.

PASIVA

D.) Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Med kratkoročnimi obveznostmi izkazujemo:

- kratkoročne obveznosti do zaposlenih,
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev,
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja in
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta.

Zavod ima na dan 31. 12. 2021 za 80.623 eur kratkoročnih obveznosti in jih sestavljajo:

- kratkoročne obveznosti do zaposlenih iz naslova plač, prispevkov delojemalcev in dohodnine za plačo za mesec december in redno delovno uspešnost za zaposlene za čas od 01.07.2021 do 31.12.2021 v skupni višini 21.937 eur,
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v višini 50.004 eur,
- kratkoročne obveznosti za prispevke delodajalca za plačo za mesec december v višini 3.241 eur,
- kratkoročne obveznosti za plačilo ddv v višini 1.235 eur,
- kratkoročne obveznosti za premije dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 386 eur,
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta v višini 429 eur ter

kratkoročne pasivne časovne razmejitve iz naslova vračunanih odhodkov za stroške zalog ter revizije v višini 3.391 eur.

E.) Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Med lastnimi viri in dolgoročnimi obveznostmi izkazujemo:

- dolgoročne pasivne časovne razmejitve in
- ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki tekočega poslovnega leta in preteklega poslovnega leta z upoštevanjem porabe presežka.

Zavod ima na dan 31. 12. 2021 za 135.828 eur lastnih virov in dolgoročnih obveznosti in jih sestavljajo:

- obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v višini 84.028 eur,
- ugotovljeni presežki prihodkov nad odhodki po izvzemu davka od dohodka v višini 51.800 eur.

2. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Izkaz prihodkov in odhodkov je sestavljen na podlagi Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava in Računovodskih standardov. Pri sestavitvi tega izkaza določeni uporabniki upoštevamo računovodsko načelo nastanka poslovnega dogodka.

V svojih poslovnih knjigah vodi Zavod odhodke po naravni vrsti stroškov, in sicer:

- stroški materiala,
- stroški storitev,
- stroški dela,
- stroški amortizacije,
- drugi stroški,
- finančni odhodki in
- drugi odhodki.

Prihodki so razdeljeni na:

- prihodke iz poslovanja, kamor so vključeni prihodki proračunov, javne službe in prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu,
- finančne prihodke in
- druge prihodke.

PRIHODKI

A.) Prihodki od poslovanja

Prihodki iz poslovanja znašajo za leto 2021 726.504 eur in so za 7 odstotkov višji kot preteklo poslovno leto. Sestavljajo jih:

1. prihodki iz občinskega proračuna v višini 17.500 eur, ki so namenjeni pokrivanju stroškov plač in predstavljajo 3 odstotke vseh doseženih poslovnih prihodkov,
2. prihodki iz državnega proračuna v višini 200.000 eur in so razdeljeni po resornih ministrstvih v skladu s Sklepom Vlade RS št. 41100-8/2020/2 z dne 23. 7. 2020 in predstavljajo v strukturi 28 odstotkov vseh prihodkov iz poslovanja,
3. prihodki iz državnega proračuna za financiranje dodatkov za delo v nevarnih razmerah zaradi Covid-19 v višini 28.009 eur,
4. prihodki iz projekta »Walk of peace« v višini 23.218 eur,

5. prihodki iz projekta »Revitalizacija grajskega parka Haasberg« v višini 896 eur,
6. prihodki iz projekta »Kulinarična doživetja med Snežnikom in Nanosom« v višini 11.364 eur (projekt je bil v letu 2021 zaključen),
7. prihodki iz projekta »Broken wings« v višini 5.880 eur,
8. prihodki od prodaje storitev iz opravljanja javne službe v višini 296.184 eur, kjer so zajeti prihodki od vstopnin in prijavnin na dogodke, ki se nanašajo na javno službo po Odloku o ustanovitvi ter predstavljajo 41 odstotkov vseh poslovnih prihodkov,
9. prihodki od prodaje blaga v muzejski trgovini Magazin v višini 108.244 eur ter 3.566 eur prihodki od zaračunanih skupnih stroškov,
10. ostali prihodki, pridobljeni na trgu (sponzorska sredstva, prihodki od prodaje storitev na simulatorju letenja Mig21, prihodki od nakupa vstopnic za Kino Pivka, najem plakatnih mest, vodenja izven muzeja, izvajanje promocije na dogodkih ter razne provizije) v višini 31.643 eur, ki predstavljajo 5 odstotkov vseh doseženih poslovnih prihodkov.

Tabela: Prihodki od storitev opravljanja javne dejavnosti po odloku o ustanovitvi za leto 2021, 2020, 2019, 2018 in 2017 (vrednosti v eur)

	2021	2020	2019	2018	2017
vstopnine v PVZ (od tega samo podmornica)	295.248 (20.696)	205.774 (20.108)	363.297 (55.737)	326.515 (53.194)	295.353 (50.265)
prijavnine na dogodke v PVZ			115	17.154	13.974
dodatno vodenje po muzeju	926	588	1.319	797	592
vstopnine v Ekomuzej	10	889	3.594	4.615	45.556
dodatna ponudba		181	500	1.032	420
Skupaj	296.184	207.432	368.825	350.113	314.895

B.) Finančni prihodki

Zavod ne izkazuje finančnih prihodkov.

C.) Drugi prihodki

Zavod je imel v letu 2021 za 1.700 eur drugih prihodkov iz naslova prejetih donacij.

Č.) Prevrednotovalni poslovni prihodki

Zavod je imel v letu 2021 677 eur prevrednotovalnih poslovnih prihodkov.

ODHODKI

D.) Stroški blaga, materiala in storitev

Stroški blaga, materiala in storitev znašajo za leto 2021 447.539 eur in so za 21 odstotkov višji kot preteklo poslovno leto. Sestavljajo jih:

1. nabavna vrednost prodanega materiala in blaga višini 56.384 eur,
2. stroški materiala v višini 60.398 eur in
3. stroški storitev v višini 330.757 eur.

Tabela: Stroški materiala za 2021, 2020, 2019 in 2018 (vrednosti v eur)

	2021	2020	2019	2018
električna energija in omrežnina	25.396	21.309	24.016	23.413
gorivo za vozila, eksponate in kosilnice	1.754	1.094	2.908	1.951
kurivo za ogrevanje	4.132	4.414	5.358	5.471
nadomestni deli	148	861	949	1.203
material za tekoče vzdrževanje	8.299	11.196	20.733	15.402
pisarniški material	2.004	2.448	2.086	1.982
strokovna literatura	408	384	363	411
drugi stroški materiala	18.257	19.538	8.399	5.731
Skupaj	60.398	61.244	64.812	55.564

Tabela: Stroški storitev za 2021, 2020, 2019 in 2018 (vrednosti v eur)

	2021	2020	2019	2018
storitve čiščenja			1.594	166
organizacija dogodkov v Krpanovem domu		1.178		
prevozne storitve cestnega prometa	15.317	1.944	9.825	256
varnost pri delu	734	429	434	606
storitve v zvezi z delavnicami in razstavami	23.280	20.465	11.552	22.129
razne storitve ob dogodkih v PVZ	3.809	2.552	18.217	8.853
poštne storitve	895	1.443	995	784
stroški provizije pri najemu simulatorja	17.089	6.758	11.735	9.040
telefon in optika	2.674	2.626	2.897	2.392
storitev oblikovanja spletne razstave	5.375	2.797		
oblikovanje priprava pedagoških pr.		820		
stroški udeležbe na sejnih, simpozijih		10	2.274	2.360
varovanje zgradb in prostorov	3.406	4.604	3.331	2.779
turistično vodenje zunanjih izvajalcev	5.415	2.211	7.624	1.504
tiskarske storitve	3.538	18.530	18.737	17.874
st. zunanjih izvajalcev na muzejskih razst.	22.943	7.161		
vzdrževanje poslovnih prostorov	14.820	19.521	16.402	18.180
investicijsko vzdrževanje	2.115	15.861		
vzdrževanje okolice		5.827	1.814	3.569
vzdrževanje programske opreme	19.874	14.199	13.505	10.837
vzdrževanje opreme in sredstev	28.094	29.061	10.323	8.932
najemnine računalniške opreme	1.569	1.464	1.959	1.551
najemnine za reklamiranje-Petelinje	1.096	1.096		
najemnine poslovnih prostorov	824	717	812	799
najemnine kinoprojektor		1.490	1.800	
najemnine filmov		1.775	2.953	
najem. po zakonu o stvarnem premoženju		2.578		
provizije poslovne banke in UJP	3.943	3.107	4.212	3.440
zavarovalne premije za opremo	4.850	4.071	5.179	3.716
zavarovalne premije za obiskovalce	5.255	2.630	9.697	8.444
zavarovalne premije za vozila	1.863	1.318	3.472	322

izobraževanje zaposlenih	168	532	458	1.615
pregled požarne varn., priprava ocene tv.				489
svetovalne, revizorske, intelektualne stor.	12.708	10.466	3.891	4.953
stroški pogostitev ob dogodkih	4.410	182	6.873	
komunalne storitve – voda	3.728	4.534	5.127	5.258
komunalne storitve – odvoz odpadkov	1.778	1.976	1.657	1.497
povračila stroškov prevoza v državi	1.730	663	1.723	3.991
zdravstvene storitve	578	603	953	193
stroški nočitev tujina in doma			130	407
prevozi oseb, letalske vozovnice				1.537
stroški podjemnih pogodb	4.687		4.571	166
storitve reprezentance	6.564	4.109	4.289	12.499
oglaševalske storitve	24.203	18.329	45.175	46.291
študentsko delo	80.484	52.990	74.714	63.215
načrti in projektna dokumentacija			560	
dejavnost gasilcev na prireditvah			1.695	1.560
stroški za službena oblačila	941	653	1.074	50
drugi stroški				111
Skupaj	330.757	273.280	314.233	272.365

E.) Stroški dela

Višina plač je usklajena z določili Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti, Zakonom o sistemu plač javnih uslužbencev in Zakonom o urejanju javnih financ. Stroški dela zajemajo:

- bruto plače,
- prispevke delodajalca in
- druge stroške dela.

V letu 2021 je bilo na Zavodu doseženih za 271.398 eur stroškov dela in jih sestavljajo:

1. Plače in nadomestila plač v višini 225.669 eur. V znesku so zajete plače zaposlenih za redno delo, praznike, letni dopust, bolezni, nadure in delovno uspešnost zaradi povečanega obsega dela kot posledice nezasedenosti delovnih mest po sprejeti sistematizaciji delovnih mest, redno delovno uspešnost za leto 2021,
2. Prispevki delodajalca za socialno varnost v višini 18.680 eur. Podatek zajema prispevke delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
3. Drugi stroški dela v višini 27.049 eur. Podatek zajema povračila stroškov za prevoz na delo, prehrano na delu, regres in premije KPZJU.

Stroški dela so se v letu 2021 zmanjšali glede na preteklo poslovno leto za 1 odstotek, predstavljajo pa 38 odstotkov vseh odhodkov Zavoda. V aprilu 2021 je začela s porodniškim dopustom ena sodelavka. Nadomestna zaposlitev zanjo do 31.12.2021 ni bila realizirana, saj se je njeno delo prerazporedilo. Pri drugi sodelavki pa se je porodniški dopust zaključil 30.11.2021. Tudi zanjo ni bilo v letu 2021 realizirane nadomestne zaposlitve. V poslovnem letu je bilo glede na opravljene ure povprečno 10 zaposlenih. V letu 2021 so bili na novo zaposleni trije sodelavci za določen čas.

F.) Stroški amortizacije

Amortizacija je obračunana po metodi enakomerne časovne amortizacije, tako da so stopnje amortizacije enake ves čas uporabe sredstva. Amortizacija je obračunana v skladu z zakonskimi stopnjami, ki jih je potrdilo pristojno ministrstvo. Vključuje stroške takojšnjega odpisa drobnega inventarja in opreme, katere posamična nabavna vrednost ne presega 500 eur. Amortizacija se obračuna ločeno za sredstva v upravljanju in ločeno za sredstva, pridobljena iz drugih virov.

Stroški amortizacije znašajo za leto 2021 15.690 eur. Celotna amortizacija se pokrije v breme ustreznih virov med lastnimi viri in dolgoročnimi obveznostmi.

Vsi popravki bremenijo tekoče poslovno leto 2021 in so knjiženi kot zmanjšanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev.

G.) Drugi stroški

Med drugimi stroški izkazujemo vplačane članarine združenj, stroške dddv-ja od ugotovljenih primanjkljajev pri inventuri, stroške poslovnih daril ter stroške zavarovanj pri opravljanju družbeno koristnega dela. Skupaj je bilo v letu 2021 za 1.767 eur drugih stroškov.

H.) Finančni odhodki

Postavka finančnih odhodkov v skupnem znesku 1.437 eur zajema zamudne obresti od dobaviteljev in prevrednotovalne odhodke iz naslova priznanih provizij pri prodaji darilnih bonov podjetja Zvezdar d.o.o..

I.) Drugi odhodki

Zavod izkazuje v letu 2021 ne izkazuje drugih odhodkov.

J.) Prevrednotovalni poslovni odhodki

V letu 2021 je bilo doseženih za 313 eur prevrednotovalnih poslovnih odhodkov iz naslova odpisa terjatev po predlogu inventurne komisije.

K.)Presežek prihodkov

Za leto 2021 je bil ugotovljen presežek prihodkov nad odhodki po načelu nastanka poslovnega dogodka v višini 6.427 eur. Zavod ima iz naslova ugotovljenega presežka za 2.194 eur obveznosti za davek od dohodkov pravnih oseb. Presežek prihodkov nad odhodki po odbitku davka od dohodkov pravnih oseb v višini 4.233 eur se prenaša med nerazporejeni presežek prihodkov nad odhodki med lastne vire in dolgoročne obveznosti Zavoda. Presežek se razporedi v skladu s sklepom Sveta Zavoda.

3. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po dejavnosti

Po 22. členu Zakona o zavodih se kot javne službe opravljajo z zakonom oz. odlokom občine ali mesta na podlagi zakona določene dejavnosti, katerih trajno in nemoteno opravljanje zagotavlja v javnem interesu republika, občina ali mesto. Tržna dejavnost se nanaša na prodajo storitev, opravljenih za trg. V poslovnih knjigah za leto 2021 zagotavljamo ločeno evidenco prihodkov (po izbranih kontih), ki so nastali z opravljanjem javne službe, in prihodkov, ki so nastali na trgu.

V letu 2021 je bilo ustvarjenih za 585.427 eur prihodkov iz naslova opravljanja javne službe in 143.454 eur prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Opravljanje dejavnosti na trgu predstavlja 20 odstotkov vseh ustvarjenih prihodkov Zavoda.

Pri razporejanju odhodkov na tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki smo ga upoštevali pri pripravi finančnega načrta za leto 2021. Med odhodke iz tržne dejavnosti so neposredno uvrščeni odhodki iz naslova nabavne vrednosti prodanega materiala in blaga trgovine ter polovica zneska plače in vseh pripadajočih stroškov dela zaposlenega vodje trgovine.

Pri razporejanju ostalih stroškov materiala, storitev, amortizacije, drugih stroškov, finančnih odhodkov ter prevrednotovalnih odhodkov smo upoštevali sodilo deleža prihodkov na trgu v celotnih prihodkih Zavoda, vendar samo od tistih stroškov, ki jih niso financirala posamezna resorna ministrstva v skladu s Sklepom Vlade RS št. 41100-8/2020/2 in po pogojih, ki so bili navedeni v pogodbah posameznih ministrstev ter stroškov, ki so bili predmet financiranja po tekočih projektih.

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti izkazujemo za leto 2021 23.953 eur presežka odhodkov nad prihodki iz izvajanja javne službe, ter 28.186 eur presežka prihodkov nad odhodki od prodaje na trgu po odbitku davka od dohodkov.

4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je evidenčni izkaz, v katerega se vpisujejo podatki o prilivih in odlivih, ki jih določeni uporabniki izkazujejo v poslovnih knjigah po drugem odstavku 11. člena Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov. Določeni uporabniki moramo izkazovati prihodke in odhodke po načelu denarnega toka – plačane realizacije. Takšno izkazovanje naj bi zagotavljalo primerljive podatke, ki so potrebni za spremljanje gibanja sredstev javnih financ na ravni države in občin. Pri evidenčnem izkazovanju podatkov se upoštevajo pravila, ki veljajo za druge uporabnike, ne pa pravila iz Slovenskih računovodskih standardov. Podatki, izkazani v tem izkazu, niso primerljivi s podatki, izkazanimi na kontih skupine 46 – zaračunani odhodki določenih uporabnikov in 76 – zaračunani prihodki določenih uporabnikov. Po načelu denarnega toka se prihodek pripozna, ko sta izpolnjena dva pogoja:

1. poslovni dogodek je nastal oz. storitev je bila opravljena in
2. prišlo je do prejema ali izplačila denarja oz. njegovega ekvivalenta.

Pri pripravi izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka smo upoštevali spremembo Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, ki so bila podana s strani RS Ministrstva za finance (410-11/2020-3).

V tem obrazcu izkazujemo sredstva, pridobljena iz občinskega proračuna in državnega proračuna za tekočo porabo po načelu denarnega toka, ločeno od lastnih pridobljenih sredstev, ustvarjenih z javno službo in tistih, ki so ustvarjena na trgu.

V letu 2021 je imel Zavod 760.137 eur prilivov iz naslednjih virov:

- sredstev iz občinskega proračuna za plače 17.500 eur,
- sredstev občinskega proračuna za investicije 13.548 eur,
- sredstev posredno iz občinskega proračuna za plače zaradi epidemije Covid 43.134 eur,
- sredstev iz državnega proračuna za tekočo porabo po Sklepu Vlade RS št. 41100-8/2020/2 v višini 200.000 eur,
- sredstev iz državnega proračuna za financiranje stroškov dela, kot posledica epidemije Covid-19 (financiranje čakanja na delo) v višini 1.599 eur,
- sredstev iz državnega proračuna iz sredstev EU za sofinanciranje stroškov po projektu »Reja drobnice« v skupni višini 11.835 eur,
- sredstev iz državnega proračuna iz sredstev EU za sofinanciranje stroškov po projektu »Revitalizacija grajskega parka Haasberg« v skupni višini 896 eur,
- sredstev iz državnega proračuna iz sredstev EU za sofinanciranje stroškov po projektu »Kulinarična doživetja mes Snežnikom in Nanosom« v skupni višini 11.976 eur,
- sredstev iz proračuna EU za sofinanciranje stroškov po projektu »Walk of peace« v višini 15.830 eur,
- sredstev od drugih evropskih institucij za projekt »Broken wings« v višini 5.880 eur,
- sredstev iz naslova izvajanja javne službe (vstopnine, prijavnine na dogodke, vodenje po muzeju) v višini 293.623 eur,
- sredstev iz naslova prejetih donacij iz domačih virov v višini 1.700 eur in
- sredstev, pridobljenih s prodajo blaga in storitev na trgu v višini 142.616 eur.

Sredstva iz občinskega proračuna predstavljajo 10 odstotkov vseh prilivov, pridobljena sredstva iz naslova vstopnin in prijavnin na dogodke 39 odstotkov vseh prilivov, sredstva pridobljena na trgu pa 19 odstotkov vseh prilivov.

V letu 2021 je imel Zavod za 740.297 eur odlivov za naslednje izdatke:

- plače in druge izdatke zaposlenim v višini 234.051 eur,
- prispevke delodajalcev za socialno varnost v višini 37.948 eur,
- izdatke za blago in storitve za izvajanje javne službe v višini 345.856 eur,
- investicije v osnovna sredstva v višini 14.482 eur ter
- skupne izdatke iz naslova prodaje storitev na trgu v višini 107.960 eur.

Zavod ima na dan 31. 12. 2021 ustvarjeni presežek odlivov nad prilivi v višini 19.840 eur.

Tabela: Primerjava doseženih prilivov in odlivov 2021 s finančnim načrtom za 2021 (vrednosti v eur)-upoštevani denarni tok

Postavka	2021	Plan 2021	2021/Plan
Skupaj prihodki	760.137	762.000	0,99
1.Prihodki za izvajanje javne službe	617.521	645.000	0,95
- prihodki iz državnih proračunov	200.000	200.000	1,00
- prihodki iz občinskih proračunov	74.182	50.000	1,48
- prihodki iz državnega proračuna iz sredstev EU			
- prihodki iz javnih skladov/agencij	1.599		
- prihodki iz državnega proračuna iz sr. EU (LAS)	24.707		
- drugi prihodki za izvajanje javne službe	293.623	323.000	0,91
- prejete donacije	1.700		
- prejeta sredstva projekti EU	15.830		
- prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	5.880	72.000	
2.Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	142.616	117.000	1,22
Skupaj odhodki	740.297	762.000	0,97
3.Odhodki za izvajanje javne službe	632.337	654.000	0,97
- plače in drugi izdatki zaposlenim	234.051	256.200	0,91
*plače in dodatki	137.621	219.450	0,63
*regres za letni dopust	9.888	10.270	0,96
*povračila in nadomestila	33.077	17.680	1,87
*sredstva za delovno uspešnost	11.033		
*sredstva na nadurno delo	5.280	8.800	0,60
*drugi izdatki zaposlenim	37.152		
- prispevki delodajalcev za socialno varnost	37.948	42.800	0,88
- izdatki za blago in storitve	345.856	295.000	1,17
*pisarniški in splošni material in storitve	120.093	105.690	1,13
*posebni material in storitve	15.589	4.100	3,80
*energija, voda, komunalne storitve, komunikacije	35.658	35.310	1,01
*prevozni stroški in storitve	14.339	3.500	4,09
*izdatki za službena potovanja	1.208	4.450	0,27
*tekoče vzdrževanje	74.701	57.400	1,30
*poslovne najemnine in zakupnine	3.322	2.560	1,29
*kazni in odškodnine			
*drugi operativni odhodki			
*odhodki za izvajanje projektov	80.946	81.990	0,98
- investicijski odhodki	14.482	60.000	0,24
4.Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	107.960	108.000	1,00
- plače in izdatki zaposlenim	9.885	9.500	1,04
- prispevki delodajalcev za soc. varnost	1.633	1.500	1,08
- izdatki za blago in storitve	96.442	97.000	0,99
Presežek prihodkov nad odhodki	19.840	0	

5. Izračun presežka po Zakonu o fiskalnem pravilu

Posredni uporabniki proračuna morajo po Zakonu o fiskalnem pravilu (Ur. l. 55/15) izračunavati presežek, ki pa je drugačen kot presežek, izračunan po računovodskih pravilih. Presežek se izračuna tako, da se presežek po denarnemu toku na dan 31. 12. 2021 zmanjša za neplačane obveznosti (konti skupine 21, 22, 23 in 24), neporabljena

namenska sredstva, ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in so evidentirana na kontih časovnih razmejitev, ter za neporabljena sredstva za investicije. Izračunan presežek po fiskalnem pravilu za leto 2021 je negativen, zato se celoten presežek, izračunan po računovodskih pravilih, porabi v skladu s predpisi in akti o ustanovitvi Zavoda.

6. Druga razkritja v skladu z 27. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava

Ob upoštevanju 27. člena Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, podajamo naslednja druga razkritja:

6.1. Sodilo za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu

Pri razporejanju dela odhodkov na tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki smo ga upoštevali pri pripravi finančnega načrta za leto 2021. Med odhodke iz tržne dejavnosti so neposredno uvrščeni celotni stroški nabavne vrednosti prodanega blaga v trgovini (konto 466000) ter polovica celotnega zneska plače in vseh pripadajočih stroškov dela zaposlenega sodelavca, ki vodi trgovino. Poleg teh so na tržno dejavnost zavoda prerazporejeni ostali odhodki v deležu, ki smo ga izračunali na podlagi celotnih prihodkov iz tržne dejavnosti glede na celotne prihodke Zavoda. Osnova za prerazporeditev dela odhodkov na tržno dejavnost pa je bila zmanjšana za stroške, ki so jih direktno financirala posamezna ministrstva po pogodbah po Sklepu Vlade RS št. 41100-8/2020/2 ter stroškov, ki so bili financirani s projektnih sredstev. Vse nastale stroške, ki so jih financirala ministrstva, smo dokazovali z dokumenti in izplačili računov. Celotni tržni prihodki Zavoda predstavljajo 20 odstotkov celotnih prihodkov Zavoda. Po izračunanem deležu smo ustrezno preračunali stroške materiala, stroške storitev, stroške amortizacije, druge stroške, finančne odhodke ter druge odhodke in jih razporedili v tržno dejavnost Zavoda.

Konto 46 (vrednosti v eur)	Skupni stroški	Stroški za ministrstva po pogodbah	Stroški projektov	Stroški ostale javne dejavnosti	Stroški tržne dejavnosti
460- stroški materiala	60.398	28.058	1.880	24.368	6.092
461- stroški storitev	330.757	117.995	23.488	151.419	37.855
462- stroški amortizacije					
464- stroški plač	271.398	63.480	14.926	180.952	12.040
465- drugi stroški	1.767			1.414	353
466- str. nab. vr. blaga	56.384				56.384
467- finančni odhodki	1.437			1.150	287
468- drugi odhodki					
469-prevrednotovalni odh.	313			250	63
Skupaj	722.454	209.533	40.294	359.553	113.074

6.2. Nameni, za katere so bile oblikovane dolgoročne rezervacije, ter oblikovanje in porabe dolgoročnih rezervacij po namenih

Zavod nima oblikovanih dolgoročnih rezervacij za poslovno leto 2021.

6.3. Vzroki za izkazovanje presežka prihodkov nad odhodki v bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov

V izkazu prihodkov in odhodkov Zavoda za leto 2021 je bil izkazan presežek prihodkov nad odhodki v višini 6.427 eur pred obdavčitvijo davka od dohodkov pravnih oseb, ki znaša 2.194 eur. Čisti presežek prihodkov nad odhodki leta 2021 v višini 4.233 eur se prenaša na postavko presežka v bilanci stanja (konto 985). Presežek se bo ustrezno prerazporedil v skladu s sklepom Sveta Zavoda.

6.4. Metoda vrednotenja zalog gotovih izdelkov v trgovini ter postavke na izvenbilančnih kontih

Zaloge v centralnem skladišču (trgovina Magazin) se vodijo po nabavni ceni po metodi FIFO. Nabavna vrednost (konto 363000) je podana v bilanci stanja med postavko zalog. Zaloge v komisijskem skladišču (trgovina Magazin) so knjižene izvenbilančno na kontih 999.

Centralno skladišče	Konto na dan 31.12.2020	Vrednost v eur
	363000- Zaloga	28.435
Komisijsko skladišče		
	999000- Blago v komisijski prodajalni po prodajnih cenah	-30.157
	999001-obveznost do lastnika blaga	17.557
	999002- vrednost marže v prodajni vrednosti zaloge	9.012
	999003- vrednost 22 % ddv v prodajni vrednosti zaloge	2.924
	999005-vrednost 5 % ddv v prodajni vrednosti zaloge	664

6.5. Podatki o stanju neporavnanih terjatev ter ukrepih za njihovo poravnavo oziroma razlogih neplačila

Zavod izkazuje na dan 31.12.2021 za 2.262 eur terjatev do domačih kupcev in 135 eur terjatev do tujih kupcev.

Postavka na dan 31.12.2021	Vrednost v eur
nezapadle	520
zapadle nad 90 dni	984
zapadle do 90 dni	207
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	686
Skupne terjatve (konto 120000)	2.397

Pri terjatvah do kupcev deluje Zavod v skladu s skrbnostjo dobrega gospodarja. S kupci, ki zamujajo s plačili preko valute, se takoj vzpostavi kontakt in pošlje pisni opomin.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na zadnji bilančni dan 541 eur.

Postavka na dan 31.12.21	Vrednost v eur
Nezapadle	15
zapadle nad 90 dni	
zapadle do 90 dni	496
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	30
Skupne terjatve (konto 14)	541

Druge kratkoročne terjatve v višini 7.903 eur se nanašajo na terjatve za vstopni ddv (ddv od prejetih faktur v januarju, po vsebini pa predmet poslovnega leta 2021), terjatve za preplačilo davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2021, terjatev iz naslova povračil nadomestil plače za mesec december ter terjatev do poslovne banke za plačilne kartice.

6.6. Podatki o obveznostih, ki so zapadle v plačilo do konca poslovnega leta

Zavod izkazuje na dan 31.12.2021 za 49.512 eur obveznosti do domačih dobaviteljev.

Postavka na dan 31.12.2021	Vrednost v eur
nezapadle	49.273
zapadle nad 90 dni	239
zapadle do 90 dni	
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	
Skupne obveznosti (konto 220000)	49.512

Zapadle obveznosti nad 90 dni v višini 239 eur se nanašajo na obveznosti za prodajo darilnih bonov ponudnikov Zvezdar d.o.o. ter Kitio d.o.o.. Poravnava obveznosti do navedenih dobaviteljev se bo izvršila v letu 2022 s kompenzacijo terjatev in obveznosti.

Zavod izkazuje na dan 31.12.2021 za 492 eur obveznosti do tujih dobaviteljev.

Postavka na dan 31.12.2021	Vrednost v eur
nezapadle	
zapadle nad 90 dni	
zapadle do 90 dni	
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	492
Skupne obveznosti (konto 221000)	492

Zavod izkazuje na dan 31.12.2021 za 4.862 eur drugih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja.

Postavka na dan 31.12.2021	Vrednost v eur
----------------------------	----------------

nezapadle	4.862
zapadle nad 90 dni	
zapadle do 90 dni	
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	
Skupne obveznosti (konto 23)	4.862

Vse druge kratkoročne obveznosti, ki zajemajo obveznost za prispevke delodajalca na plačo, obveznosti za ddv ter obveznosti za premije kolektivnega prostovoljnega zavarovanja javnih uslužbencev na zadnji bilančni dan, so v celoti nezapadle.

Zavod izkazuje na dan 31.12.2021 za 429 eur obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta.

Postavka na dan 31.12.2021	Vrednost v eur
nezapadle	429
zapadle nad 90 dni	
zapadle do 90 dni	
zapadle do 60 dni	
zapadle do 30 dni	
Skupne obveznosti (konto 24)	429

Vse obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta bodo poravnane v začetku leta 2022.

6.7. Viri sredstev, uporabljeni za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva ter dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe)

V letu 2021 je bilo nabavljenih za 34.439 eur osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Nabava sredstev po viru	Vrednost v eur
Sredstva, nabavljena iz virov investicijskega transferja občine	13.548
- <i>neopredmetena sredstva</i>	1.222
- <i>oprema in druga opredmetena sredstva</i>	12.326
Sredstva, nabavljena iz presežkov preteklih let po sklepih Sveta Zavoda (za lastno udeležbo pri projektnih sredstvih)	3.315
- <i>neopredmetena sredstva</i>	
- <i>oprema in druga opredmetena osnovna sredstva</i>	3.315
sredstva iz projektov »Kulinarična doživetja med Snežnikom in Nanosom« ter »Walk of peace«	17.576
- <i>neopredmetena sredstva</i>	
- <i>oprema in druga opredmetena sredstva</i>	17.576
Skupaj	34.439

Sredstva se v registru osnovnih sredstev vodijo ločeno glede na vir nabave.

6.8. Naložbe prostih denarnih sredstev

Na dan 31.12.2021 izkazuje Zavod za 45.723 eur prostih denarnih sredstev.

Postavka na dan 31.12.2021	Vrednost v eur
denarna sredstva v blagajni iz naslova blagajniškega minimuma (konto 100001)	600
- blagajna vstopnine PVZ	300
- blagajna trgovina Magazin	300
sredstva na računu UJP (konto 110000)	45.123
Skupaj	45.723

6.9. Razlogi za pomembnejše spremembe stalnih sredstev

Vsa stalna sredstva Zavoda so nabavljena od leta 2016 dalje. Inventurna komisija ni ugotovila nobenih sredstev, ki bi bila uničena ali poškodovana in potrebna odpisa. Zmanjšanje vrednosti sredstev je zato posledica obračunane amortizacije sredstev.

Sredstva po registrih (vrednosti v eur)	Sedanja vrednost 1.1.2021	Nove nabave	Amortizacija 2021	Popravki vrednosti	Sedanja vrednost 31.12.2021
lastna sredstva	18.471		1.879		16.592
sredstva v upravljanju	30.416	13.548	5.352		38.612
drobni inventar					
sredstva iz donacij	37		37		
sredstva iz projektov	11.072	20.891	2.556		29.407
sredstva iz presežkov	13.258		5.866		7.392
Skupaj	73.254	34.439	15.690		92.003

6.10. Podatki o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih in neopredmetenih sredstvih, ki so že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti

V nadaljevanju so v tabeli navedena osnovna sredstva iz šestih sklopov registrov osnovnih sredstev, kjer je razvidno, da so nekatera sredstva že v celoti amortizirana, vendar se še vedno uporabljajo pri opravljanju dejavnosti.

Inv. št.	Naziv OS	Datum nabave	Nabavna 31.12.2021	Odpisana 31.12.2021	Sedanja 31.12.2021
	1. sklop registra OS				
1	LICENCA TS PRESTIGE PODJETJE	11.08.2016	183,00	183,00	0
2	LICENCA TS PRESTIGE PE TRGOVEC PRODAJA VSTOPNIC	11.08.2016	481,90	481,90	0
3	LICENCA TS PRESTIGE PE TRGOVEC EKO MUZEJ	11.08.2016	481,90	481,90	0
4	LICENCA TS PRESTIGE BLAGAJNA MALOPR. -VSTOPNINA	11.08.2016	366,00	366,00	0
5	LICENCA TS PRESTIGE BLAGAJNA MALOPRODAJA EKO	11.08.2016	366,00	366,00	0
6	LICENCA TS STATISTIKA MUZEJ	11.08.2016	183,00	183,00	0
7	LICENCA TS PRESTIGE STATISTIKA EKOMUZEJ	11.08.2016	183,00	183,00	0
8	LICENCA TS PRESTIGE PRENOS BLAGAJNE V CADIS	11.08.2016	549,00	549,00	0
9	RAČUNALNIK COLUMBUS 500 STANDARD, VSTOPNICE	11.08.2016	1.526,22	1.526,22	0
11	SWITCH GS-4210-24PL4C (1)	09.08.2016	1.219,11	1.219,11	0
12	SWITCH GS-4210-24PL4C (2)	09.08.2016	1.219,11	1.219,11	0
14	SWITCH GS-4210-24PL4C- PAVILJON A	03.10.2016	1.365,15	1.365,15	0
15	SWITCH GS-4210-24PL4C-PAVILJON B	03.10.2016	1.365,14	1.365,14	0
16	RAČUNALNIK HP PRODECL 400 G3- T.	13.10.2016	1.656,44	1.656,44	0

17	RAČUNALNIK PRODESK 400 G3-A.	13.10.2016	1.656,43	1.656,43	0
19	SWITCH GS-4210-24PLC4C PAVILJON A	19.12.2016	1.370,02	1.370,02	0
23	MAKETA AERODROMA ŽELJAVA	14.11.2016	3.000,00	3.000,00	0
56	ETHERNET PRENAPETOSTNA ZAŠČITA	23.12.2016	4.682,36	4.682,36	0
2. sklop registra OS					
64	RAČUNALNIK COLUMBUS 800 ST. TRGOVINA	14.03.2017	1.632,85	1.632,85	0
65	RAČUNALNIK PC DELL OPTIPLEX	01.02.2017	375,00	375,00	0
116	MOBILNI TISKALNIK VSTOPNINE PVZ	28.03.2018	162,42	162,42	0
117	TABLICA SAMSUNG GALAXY VSTOPNINE	28.03.2018	428,04	428,04	0
118	RAČUNALNIK DELL OPTIPLEX 7010 RAB. RAČ.	10.04.2018	384,21	384,21	0
132	RAČUNALNIK PCPLUS B.	10.09.2019	561,72	561,72	0
3. sklop registra OS					
25	SESALNIK AQUAFILTER 2000	10.03.2016	252,54	252,54	0
26	NK SAMSUNG GALAXY XCOVER 3	10.03.2016	216,00	216,00	0
27	NK SAMSUNG GALAXY S6 EDGE 32GB	10.03.2016	285,60	285,60	0
28	STOJALO REFLECTA 50P SHELF (ZA LCD ZASLON)	12.04.2016	199,32	199,32	0
29	STOJALO REFLECTA 50PSHELF ZA LCD ZASLON	06.05.2016	208,08	208,08	0
30	KOMUNIKACIJSKA OMARA 19 CZ 6060 ZA MIKROFON	31.05.2016	410,68	410,68	0
31	MOTORNE ŠKARJE HUSQUARNA 122HD	30.06.2016	321,30	321,30	0
32	Monitor DELL P2417H23,8 LED LCD Boštjan	28.07.2016	184,53	184,53	0
33	REFLECTA 50P SHELF STOJALO ZA LCD ZASLON -SEJNA	08.08.2016	195,36	195,36	0
34	DURABLE NAMIZNA PLOŠČA 122*210-SEJNA	08.08.2016	76,64	76,64	0
35	DURABLE STOJALO Z INFO. DURAVIEW STAND A4-SEJNA	08.08.2016	98,70	98,70	0
36	GARDEROBNA OMARA-ŠTIRIVRATNA	30.08.2016	329,40	329,40	0
37	HTC DESIRE 530 RAČUNOVODSTVO IN TAJNIŠTVO	21.09.2016	120,00	120,00	0
38	SHURE SM 57 LC MIKROFON	04.10.2016	117,85	117,85	0
39	PIHALNIK STIHL BG 86	08.06.2016	340,21	340,21	0
41	MIKROFON AKG WMS-40 S STOJALOM	28.10.2016	284,02	284,02	0
42	REGALI ARHIVSKI MERKUR 176*160*60	11.11.2016	124,18	124,18	0
43	PISARNIŠKI STOL KINT/H KROM KALI SIV - B.	30.11.2016	217,00	217,00	0
44	PISARNIŠKI STOL KINT/H KROM KALI SIV-A.	30.11.2016	217,00	217,00	0
45	PISARNIŠKI STOL KINT/H KROM KALI SIV-T.	30.11.2016	217,00	217,00	0
46	TISKALNIK STAR TERMO TSP143U BLACK-VSTOPNICE	11.08.2016	308,29	308,29	0
47	TISKALNIK STAR TSP 100ECO	29.01.2016	308,66	308,66	0
48	PRALNI STROJ WTV6632B0P BEKO	11.11.2016	311,36	311,36	0
50	ŠTEVILČNICA ZA ALARMNI SISTEM SPCK520	02.08.2016	251,56	251,56	0
51	KAMERA HF-3300P 1	19.12.2016	325,13	325,13	0
52	KAMERA HF-3300P 2	19.12.2016	325,13	325,13	0
53	KAMERA HF-3300P-3	19.12.2016	325,13	325,13	0
4. sklop registra OS					
49	TIRNICE SISTEMA S-49 (105,60 M)	23.09.2016	248,16	248,16	0
5. sklop registra OS					
	SKUPAJ		32.216,85	32.216,85	0

7. Predlog razporeditve presežka prihodkov nad odhodki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Svetu Zavoda predlagamo, da se presežek prihodkov nad odhodki leta 2021 v skupni višini 4.233 eur nameni za pokrivanje investicij v naslednjih letih.

PRILOGE

- **Priloga 1:** Bilanca stanja na dan 31. 12. 2021
- **Priloga 2:** Stanje gibanja neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev
- **Priloga 3:** Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil
- **Priloga 4:** Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
- **Priloga 5:** Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
- **Priloga 6:** Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka
- **Priloga 7:** Izkaz terjatev in naložb določenih uporabnikov
- **Priloga 8:** Izkaz računa financiranja določenega uporabnika

Priloga 1: Bilanca stanja na dan 31. 12. 2021

Skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnj. leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002-003+004-005+006-007+008+009+010+011)	001	92.003	73.254
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	11.072	9.850
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	5.926	4.671
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	142.918	109.701
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	56.061	41.626
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	012	96.013	73.393
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	600	850
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	48.464	28.084
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	2.397	1.487
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	0	0
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	541	17.872
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	7.903	1.479
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	36.108	23.621
	C) ZALOGE (024+025+026+027+028+029+030+031)	023	28.435	28.891
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0

35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	28.435	28.891
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001+012+023)	032	216.451	175.538
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+040+041+042+043)	034	80.623	59.078
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0	0
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	21.937	30.970
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	50.004	21.102
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	4.862	5.744
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	429	694
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	3.391	568
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+050+051+052-053+054+055+056+057+058-059)	044	135.828	116.460
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	37
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	0	0
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	84.028	65.242
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	51.800	51.181
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0

	I. PASIVA SKUPAJ (034+044)	060	216.451	175.538
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

Priloga 2: Stanje in gibanje neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1.1.)	Popravek vrednost (1.1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31.12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	700	119.303	46.086	34.439	0	0	0	15.653	92.003	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	9.850	4.671	1.222	0	0	0	1.255	5.146	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	705	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	706	109.453	41.415	33.217	0	0	0	14.398	86.857	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	708	248	211	0	0	0	0	37	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	248	211	0	0	0	0	37	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	716	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Priloga 3: Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil

v EUR (brez centov)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31.12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	801	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	806	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.d.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815+816+817+818)	814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti (820+829+832+835)	819	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno dana posojila (821+822+823+824+825+826+827+828)	820	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročno dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročno dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročno dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnem države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev (830+831)	829	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Domačih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti (833+834)	832	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	835	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Skupaj (800+819)	836	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Priloga 4: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	726.504	679.902
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	614.694	602.895
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	111.810	77.007
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	0	12
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	1.700	3.253
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	677	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	677	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	728.881	683.167
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	447.539	370.146
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	56.384	35.622
460	STROŠKI MATERIALA	873	60.398	61.244
461	STROŠKI STORITEV	874	330.757	273.280
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	271.398	275.839
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	225.669	233.518
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	18.680	19.058
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	27.049	23.263
462	G) AMORTIZACIJA	879	0	0
463	H) REZERVACIJE	880	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	881	1.767	2.187
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	1.437	1.164
468	L) DRUGI ODHODKI	883	0	3.738
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	313	1

del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	313	1
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	722.454	653.075
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	6.427	30.092
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	2.194	3.354
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	4.233	26.738
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890) oz. (890-888)	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	10	9
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

Priloga 5: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez 1centov)	
			ZNESEK-Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK-Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	583.050	143.454
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	583.050	31.644
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	111.810
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	0	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	1.700	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	677	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	677	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	585.427	143.454
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	347.208	100.331
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	56.384
460	STROŠKI MATERIALA	673	54.306	6.092
461	STROŠKI STORITEV	674	292.902	37.855
	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	259.358	12.040
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	215.684	9.985
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	17.890	790
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	25.784	1.265
462	G) AMORTIZACIJA	679	0	0
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	1.414	353
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	1.150	287

468	L) DRUGI ODHODKI	683	0	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	250	63
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	250	63
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	609.380	113.074
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	0	30.380
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689	23.953	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	2.194
5.331 del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	0	28.186
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690) oz. (690-688)	692	23.953	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Priloga 6: Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	690.137	690.273
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	617.521	579.476
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	300.488	331.116
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	200.000	221.242
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	200.000	221.242
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	74.182	109.753
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	74.182	109.753
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	1.599	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	1.599	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414+415+416+417)	413	0	121
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	121
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	24.707	0
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (421+422+423+424+425+426+427+ 428+429+430)	420	317.033	248.360
del 7102	Prejete obresti	422	0	0
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	0	98
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	293.623	209.847
72	Kapitalski prihodki	425	0	0

730	Prejete donacije iz domačih virov	426	1.700	1.250
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo naravnih nesreč	428	0	0
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	15.830	37.165
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	5.880	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433+434+435+436)	431	142.616	110.797
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	142.616	110.797
del 7102	Prejete obresti	433		0
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	740.297	691.469
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	632.337	620.768
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	234.051	217.110
del 4000	Plače in dodatki	440	137.621	196.007
del 4001	Regres za letni dopust	441	9.888	7.736
del 4002	Povračila in nadomestila	442	33.077	10.907
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	11.033	0
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	5.280	1.717
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	37.152	743
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	37.948	34.684
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	18.921	17.275
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	15.135	13.811
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	153	117
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	213	197
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	3.526	3.284
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	453	345.856	344.567

del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	120.093	114.896
del 4021	Posebni material in storitve	455	15.589	19.983
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	35.658	31.111
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	14.339	3.552
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	1.208	682
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	74.701	103.778
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	3.322	10.410
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	80.946	60.155
403	D. Plačila domačih obresti	464	0	0
404	E. Plačila tujih obresti	465	0	0
410	F. Subvencije	466	0	0
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
413	I. Drugi tekoči domači transferji	469	0	0
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+ 478+479+480)	470	14.482	24.407
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	13.260	22.929
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	1.222	1.478
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483+ 484)	481	107.960	70.701

del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	9.885	9.166
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	1.633	1.447
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	96.442	60.088
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	19.840	0
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	0	1.196

Priloga 7: Izkaz terjatev in naložb določenih uporabnikov

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501+502+503+504+505+506+507+508+509+510+511)	500	0	0
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0	0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil-državnemu proračunu	508	0	0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	V. DANA POSOJILA (513+514+515+516+517+518+519+520+521+522+523)	512	0	0
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517	0	0
4405	Dana posojila občinam	518	0	0
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0

	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	0	0
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0	0

Priloga 8: Izkaz računa financiranja določenega uporabnika

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	50.000	39.000
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+556+557+558)	551	50.000	39.000
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	50.000	39.000
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	50.000	39.000
550	Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+566+567+568)	561	50.000	39.000
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	50.000	39.000
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	19.840	0
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573		1196

Datum in kraj nastanka letnega poročila: Pivka, 16. 2. 2022

Datum sprejetja letnega poročila: 18. 2. 2022

Podpisi oseb, ki so odgovorni za sestavo letnega poročila:

Poslovno poročilo so pripravili mag. Janko Boštjančič, Lorena Jaksetič, Valentina Smrdel, Boštjan Kurent, Rok Pirjevec in Teja Morelj.

Računovodsko poročilo je pripravila računovodkinja Marta Penko.

Pivka, 18. 2. 2022

Direktor: mag. Janko Boštjančič

